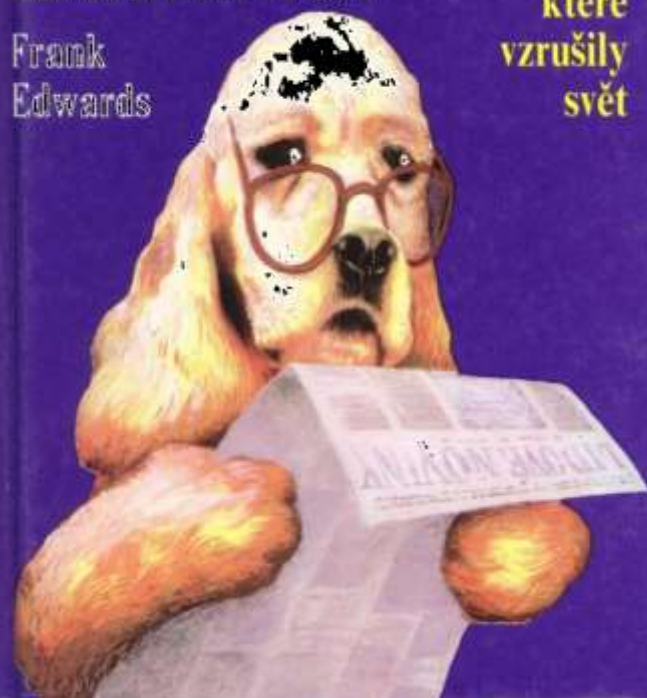

NEJvětší záhady světa

NEJZÁHADNĚJŠÍ
ZE ZÁHADNÝCH

Frank
Edwards

29 událostí,
které
vzrušily
svět

Frank Edwards

NEJZÁHADNĚJŠÍ ZE ZÁHADNÝCH

PŘEDMLUVA

Předkládám čtenářům svoji sbírku neobyčejně záhadných událostí, které se opravdu staly. Už před sto lety se například v Devonshiru objevily záhadné otisky, jež svými rozměry odpovídají stopám, které se dnes přisuzují sněžnému člověku. Nevysvětlitelné zmizení Olivera Marche je hádankou, kterou rovněž nikdo nedokázal rozluštit. A lze vůbec vysvětlit nepochopitelné zmizení vojenských i civilních letadel v nepatrném koridoru východního pobřeží USA? A to zejména onen případ, kdy zmizela najednou a beze stopy celá letka stíhacích letadel i se zkušenými piloty? Ohromující schopnosti elberfeldských koní jsou neméně pozoruhodné, a to i při srovnání se zázračnými věšteckými schopnostmi jejich koňské kolegyně Lady Wonder, jež dokázala neomylně najít

nezvěstné osoby. Slavný vědec Marconi, věčně schýlený nad svými primitivními přístroji, si byl jist, že se mu podařilo navázat smysluplné rádiové spojení s Marsem. O půl století později se důkladně vybavení vědci na celém světě pustili po jeho stopách. Tato kniha obsahuje desítky zdánlivě neuvěřitelných událostí, které se skutečně odehrály, o čemž svědčí uchované dokumenty pořízené hodnověrnými osobami. Všechny popsané příběhy byly ve své době skutečnými světovými senzacemi a mnohé z nich zůstaly senzacemi dodnes, protože ani dnešní věda nenalezla uspokojivé odpovědi na nejzáhadnější ze všech záhad. Předkládám čtenářům pouze fakta, aniž bych měl sebemenší zájem na jejich zkreslování nebo vylepšování. Uvedené příběhy jsou rovněž dokladem toho, že svět nevysvětlitelných záhad se nikdy nevyčerpá a vždy se přihodí něco, co probudí náš úžas a vymkne se mechanismu lidského chápání

Frank Edwards

Č Á S T
P R V N Í

1/ Zázrační koně z Elberfeldu

Pokud měl soudce Wilhelm von Osten pravdu, do- pouštěl se svět po celá tisíciletí tragického omylu ve svém vztahu ke zvířatům. Von Osten byl skálopevně pře- svědčen o mimořádných rozumových schopnostech zví- řat. Po celý svůj život vedl spory s odbornými kapacita- mi, které přesvědčoval, že některá zvířata, ale zejména koně, mají vyšší intelektové předpoklady, než jsou jí m obecně přisuzovány. Tento amatérský badatel soudil, že se v některých rozumových výkonech zvířata vyrovnají člověku, pokud dosáhnou vrcholu svých schopností. Tě- mito neobvyklými názory obtěžoval von Osten svoje spo- luobčany tak dlouho, až se mu začali vyhýbat. V Berlíně jej považovali za excentrika, s nímž je třeba jednat obe- zřetně. Soudce takové jednání uráželo, a tak se rozhodl prokázat, že zvířata jsou hloupá jen proto, že se jim ne- dostává patřičné intelektuální výchovy. Tuto tezi chtěl podepřít pádnými důkazy. Jeho skrovné příjmy mu však nedovolovaly opatřit si potřebné výsledky výzkumu fi- nančně nákladnějším způsobem, takže nebylo nijak pře- kvapující, když svůj první experiment provedl se starým a nemocným medvědem, kterého získal jako vysloužilce z cirkusu. Není známo, zda tento medvěd vlastnil inteli- genci, která by stála za zmínku. Von Ostenův domácí však velice brzy zjistil, že s lidským nájemníkem sdílí po- koj i nepřihlášený medvěd. Sousedé se o medvěďově existenci dozvěděli ze skvrn na stropě a podle nesnesitel- něho zápachu, který byl údajně průkaznější než pádnost medvěďích myšlenek. Rovněž pochopili, že von Osteno-va výuka spočívá v hlasitých pokřících a zlostném volání na medvěda, které znělo dnem i nocí: „Jedna, dvě, tři!“

Toto naléhání se však míjelo účinkem, míša se ani za mák nezajímal o kravál, který ho měl nasměrovat k po- chopení elementárních základů aritmetiky, a ignoroval také štulce do své hlavy přeloženými novinami. Výuka byla zastavena ještě předtím, než vyučující přistoupil k problematice čísla čtyři. Tehdy jeden ze sousedů využil chvilkové von Ostenovy nepřítomnosti, vklouzl do expe- rimentátorova bytu a pustil žáka ze řetězu. Tak to aspoň později vysvětloval von Osten. Když tenkrát přišel domů, uvítal jej už naprosto svobodný žák. Společně pak rychle seběhli schodištěm a dostali se na ulici, oba důkladně rozzuřeni. Jejich cesty se zde navždy rozdělily. Medvěda jeho dosavadní společník nijak nepostrádal, snad také dí- ky jeho alergii vůči matematice. Von Osten se z této pří- hody poučil, a protože byl vzdělaným člověkem, napříště svoje experimenty prováděl zásadně s koňmi. Soudě po- le výsledků, učinil šťastné rozhodnutí.

Přesto jeho úplně první koňský student měl intelekto- vé schopnosti totožné s předchozím medvědím žákem. Po několika měsících mimořádného úsilí poslal von Os- ten tohoto žáka tam, kde vyrostl, tedy do stáje pěstitele zeleniny. Vyloučený student byl zapražen do dvoukolé kárky a pracoval nadále už jen podle běžných zvyklostí.

Von Osten zahájil svůj medvědí experiment v roce 1895 a v roce 1896 započal s výcvikem svého prvního koňského žáka, který ještě skončil neúspěchem. Ale již ve stejném roce kápl na jedince, jenž znamenal obrat v jeho životě.

Hans byl ruský hřebeček. Mladý, krásný a inteligentní. Von Osten se svému novému studentovi věnoval natolik, až Hans dosáhl tak vynikajících výsledků, že získal pří- zvisko Kluge, což v němčině znamená Chytrý. A Chytrý Hans dělal svému jménu čest. Kůň zřejmě musel mít vy- sokou latentní inteligenci, která se naplno projevila až

při intenzivním tréninku. Von Osten zanedbával svoje povolání soudce, jen aby se mohl věnovat své učitelské vášni. Nejprve Hanse zavedl do pojmů: dole, nahoře, vlevo a vpravo. Hans prokazoval, že těmto pojmům rozumí, a tak von Osten přistoupil k obtížnější výuce a započal se základními aritmetickými úkony.

Postavil před koně stůl, na který položil kuželku a poté donekonečna opakoval: „Jedna...jedna...jedna!“ Kůň se postupně naučil hrábnout jedenkrát kopytem, když spatřil jednu kuželku anebo když zaslechl pojem „jedna“. Von Ostenovi to trvalo celý měsíc, než naučil Hanse počítat do čtyř. Pak se však dostavil až nečekaně rychlý pokrok. Předměty na stole nahradila školní tabule a brzy nato von Osten uvěřil, že Hans dokáže zobecnit počet předmětů označený číselnými znaky. Ve svých předpokladech se nemýlil.

Jméno Chytrý Hans získávalo na proslulosti. Zajímali se o něho jak obyčejní lidé, tak tehdejší vědecké kapacity. Jedním z těchto odborníků byl profesor Clarapede ze Ženevské univerzity, který strávil celý týden důkladným testováním Chytrého Hanse. V závěrečné zprávě o svém zkoumání napsal:

Hans dokáže nejen počítat, ale i číst, rozlišuje harmonické i disharmonické tóny v hudebních produkcích, má zcela mimořádnou paměť, umí označit data všech dnů uplynulého týdne. Dokáže zkrátka vyřešit všechny úkoly na stejné úrovni jako průměrný čtrnáctiletý školák.

Profesor Clarapede ukládal Hansovi ústně a písemně i řadu jiných úkolů za přítomnosti svědků, přičemž nikdo kromě profesora neznal odpovědi předem. Chytrý Hans odpovídal kopytáním vždy správně a bez váhání. Profesor do své zprávy zahrnul informaci, že Hans se málokdy spletl, a pokud se tak někdy stalo, předcházel nesprávné odpovědi vždy dlouhé váhání a pře-

myšlení. Profesor Clarapede si byl jist, že Hans je svými rozumovými schopnostmi roven člověku, který dokáže řešit matematické úkoly rychle, intuitivně, ale i postup- ně a s korekcemi.

Informace o Chytrém Hansovi se rychle šířily Evro- pou, takže se návštěvníci do Elberfeldu jen hrnuli, aby na vlastní oči spatřili živoucí důkaz von Ostenovy teorie o bazální inteligenci některých zvířat. Jak se dalo čekat, stal se Chytrý Hans i příčinou zuřivých vědeckých rozmí- šek. Někteří vědci označili celý případ za podvod a prin- cip správných Hansových odpovědí hledali v předem při- pravených tricích. Hádky a učené spory trvaly až do roku 1904, kdy byla ustavena vědecká skupina, složená z pro- slulých osobností a specialistů. V tomto kolegiu se sešli profesor psychologie, profesor fyziologie, profesori zoo- logie, ředitel cirkusu, dva důstojníci od kavalerie a tři zkušení veterináři. Tato početná skupina strávila celých pět týdnů pozorováním, experimentováním a diskusemi o zjištěných faktech. Zapsali jen to, co viděli na vlastní oči, a vyhýbali se hypotézám. Kůň řešil tak složité mate- matické příklady, že na ně někteří členové kolegia nesta- čili, a správné odpovědi oznamoval prostřednictvím své- ho kopyta. Předvedl ohromující schopnosti a hravě pře- konal hranici inteligence, která je obvykle přisuzována koňům. Pokud nešlo o trik, musel být Hans podle zvíře- cích měřítek bezpochyby geniální, jestliže šlo o podvod, pak i tento kousek musel být pozoruhodně dokonalý. Ko- mise oznámila světu, že ji mnoho ze zkoumaných jevů zaujalo a překvapilo, ale že nic nezavdalo příčinu k pode- zření, že by mohlo jít o připravený podvod. Několik vliv- ných deníků však přesto napsalo, že o podvodné triky šlo, takže závěrečná zpráva odborného kolegia byla tímto zásadně zneuctěna. Brzy zřídili další odbornou komisi, do níž byl přizván i Oskar Pfungst, ředitel Psychologické la-

boratoře v Berlíně, jehož apriorní nedůvěra k Chytrému Hansovi byla obecně známa. Ačkoli byl Pfungst předem zaujatý, měl na druhé straně mimořádnou vědeckou autoritu. Pfungst se Hansem zabýval zevrubně a dlouho, takže nashromáždil tolik dokumentů, aby mu to stačilo na knihu CHYTRÝ HANS, jež vyšla v roce 1905 a způsobila rozruch na knižním trhu. Publikaci vévodila Pfungstova myšlenka, hlásající, že Hans je sice dost chytrý, aby ošálil členy komise, ale už ne tak mazaný, aby přelstil samotného Pfungsta. Autor v ní uvedl, že Hans je obyčejný kůň s obyčejnou koňskou inteligencí, takže neumí počítat ani číst a nedokáže zobecnit předkládané obrázky. Že byl zkrátka jen přechodně odveden od pivovarského valníku, aby za asistence svého pána připravil světu kolosální podvod. Jak k těmto podvodům docházelo? Na to měl Pfungst jednoduchou odpověď: vše bylo zrežirováno tak, aby kůň slyšel tajné signály od von Ostena, které byly bezpochyby lstivě zašifrovány do nárázek, dávajících podněty ke správným odpovědím. Odsudek tak významné osobnosti, jakou Pfungst bezpochyby byl, vzbudil pochybnosti o Hansově koňské genialitě i u osob, které do té doby věřily Hansovi i von Ostenovi. I veřejné mínění se obrátilo proti dosud populárnímu koni. Von Osten se tuto zaujatost pokoušel prolomit, ale nikdo z odborných kruhů se však neodvážil zvednout granát vržený panem Pfungstem. Zdrčený, opuštěný a zahořklý Wilhelm von Osten zemřel v červnu 1909 ve svých jedenasedmdesáti letech. Pro jediného muže však von Ostenovy teorie nezemřely společně s autorem. Tímto mužem byl bohatý elberfeldský podnikatel Krall, u něhož našel Chytrý Hans přístřeší po von Ostenově smrti. Podílel se na některých experimentech s Hansem ještě za von Ostenova života. Když kůň spadl Krallovi dědictvím do klína, rozhodl se jeho nový majitel, že se osobně pokusí rozřešit tajemství

Hansovy inteligence. Byl to laskavý a tichý muž s dokonalým sebeovládáním a velikou trpělivostí, čímž se velice lišil od prchlivého a zlostného von Ostena. Hans dokázal toto slušné zacházení ocenit, snažil se svému poručníkovvi vycházet ve všem vstříc a nedělal mu zlomyslné nashvály jako svému předchozímu pánovi. Mezi Hansem a Krallem vzniklo přátelství téměř podobné lásce. Příznivý cit vedl pak i ke zvyšování Hansova výkonu.

Po skandálu s Pfungstovým zničujícím odsudkem opadl zájem o Hansovy schopnosti a jeho kousky. Krallovi tato skutečnost vyhovovala. Měl dost času, peněz i trpělivosti, aby se mohl věnovat svému mazlíčkovi i bez dotíravého zájmu publika. Koupil si rovněž dva čistokrevné arabské hřebce, Muhameda a Zarifa, a zařadil je do třídy ke svému prvnímu žákovvi. Krall se chtěl přesvědčit, zda dokáže dosáhnout podobných výsledků jako von Osten, a proto volil koně, kteří dosud neprošli žádným intelektuálním výcvikem. Slavný Maurice Maeterlinck, jenž strávil hodně času v Elberfeldu společně s Krallem a jeho koňmi, o svých dojmech napsal: *Krall*

zbožňuje svoje žáky a v atmosféře lásky a porozumění svoje zvířecí přátele polidštuje. Koně jsou v dobré náladě a neprojevují ani přirozený strach z člověka, který je vyučuje. Učitel k nim mluví pomalu a trpělivě, jako by otec promlouval ke svým dětem. Vzniká dojem, že zvířata naslouchají a všemu rozumějí. Pokud se zjistí, že žáci něčemu neporozuměli, učitel trpělivě znovu látku vysvětluje, třeba i desetkrát. S péčí téměř mateřskou docíluje dobrých výsledků.

Arabští hřebci dosahovali učebního pokroku rychleji než ve své době Hans. Podle Maeterlinckova svědectví dokázal Muhamed už za dva týdny výuky řešit jednodušší matematické úlohy a rozlišoval jednociferná a dvouciferná čísla. Dvouciferná vyjadřoval ťukáním levého kopyta, jednociferná úderem kopyta pravého. Projevoval zna-

lost významu kladného a záporného znaménka. Osmnáctý den od zahájení první vyučovací hodiny násobil a dělil jednociferná čísla. Maeterlinck a jeho společníci dosvědčili, že po čtyřech měsících výuky řízené Krallem dokázal Muhamed pracovat s druhými i třetími mocninami a odmocninami. Jen o několik měsíců později uměl Muha-med číst a psát, a to za pomoci zvláštního druhu Morseovy abecedy, kdy levým předním kopytem vytukával tečky a pravým kopytem čárky. Princip tohoto způsobu komunikace s učitelem pochopil Muhamed rychle a s lehkostí jej poté využíval.

Muhamedovy výkony daleko předčily schopnosti proslaveného Chytrého Hanse. Druhý arabský žák, hřebec Zarif, Hanse rovněž v mnoha ohledech překonával, nebyl však s to získat význačnější matematické dovednosti.

Za šest měsíců, které uplynuly od zahájení společné výuky, se koňské trio pana Kralla stalo atrakcí pro tisíce návštěvníků. Schopnosti hřebců byly předváděny bez jakéhokoliv zasahování ze strany jejich majitele, který se tak moudře vyhýbal podezření, že uděluje koňům nějaké skryté povely a signály. Krall navíc neměl zapotřebí uplatňovat laciné jarmareční triky, protože byl bohatým a váženým mužem, jemuž výuka koní přinášela pouze potěšení, kratochvíli a příjemný pocit, pramenící z poznávání. Koň a jejich neobvyklý výcvik byli jeho největším koníčkem.

Krall se později pokusil vzdělat i stádo shetlandských poníků, ale intelekt těchto tvorů nebyl zřejmě na takové úrovni, aby unesl tíhu pokusu o lidské vzdělávání. Podobně ztratil Krall čas i s Kamou, sloním mládětem. Po měsících marné dřiny řekl Krall o svých nových žáčcích: „Roztomilá zvířátka, ale jinak nic víc.“

Tři tak fantasticky úspěšné koňské hvězdy však svého učitele naplno uspokojovaly. Klapaly svými kopyty v od-

povědích na otázky tisíců návštěvníků. Muhamed předvedl své schopnosti z oblasti vysoké matematiky i celebritám z evropských univerzit a vědeckých ústavů. Pozdřivil se s profesorem Savarinem z Basileje, profesorem Beredkem z Pasteurova institutu, s pány Schoellerem a Gehrkem z Berlínské univerzity. Dostavil se i doktor Mackenzi ze Ženevy, profesor Ferrari z Boloně a další slovní odborníci, kteří přijeli do Elberfeldu, aby viděli a žasli.

Co Pfungst znectil, tím byli jiní nadšeni a ohromeni. Výkvět evropské vědy navíc obdivoval i veřejně zdiskreditovaného Hanse. Pfungst založil svůj odsudek na předpokladu, že kůň neumí nic jiného, než otrocky plnit instrukce a přání cvičitele, která byla podle profesora přenášena přímo či nepřímo obzvlášť rafinovanými proměnnými operátora hlasu či jeho zjevnými nebo nepatrnými pohyby. Tato teorie ovšem nyní padla, protože koňští žáci ze třídy pana Kralla podávali stejně dobré výkony i v nepřítomnosti svého učitele. Navíc, k ohromení diváků, dokázali koně vyjádřit i svoje osobní názory, a to v okamžicích konání veřejných experimentů. Profesor Clarapede zaznamenal případ z roku 1913, kdy během velice náročného pokusu hřebec Zarif nečekaně ochabl. Vědec chtěl vědět, co se s koněm děje.

„Unaven," odpovědělo Zarifovo kopyto morseovkou. „Bolí noha."

Dr. Schoeller a dr. Gehrke zdůraznili ve své zprávě rovněž situaci, k níž došlo během nespočetných experimentů v roce 1912 a 1913. Zeptali se Muhameda, proč se nepokusí odpovědět ústy namísto kopyty. Dotázané zvíře učinilo několik žalostných pokusů promluvit ústy, ale po několika minutách své úsilí vzdalo a zaklapalo svými kopyty: „Nemám dobrý hlas."

Vědci si povšimli, že kůň při svých pokusech o mlu-

vení vůbec neotevřel tlamu, a tak mu názorně ukázali, že lze hovořit jen v případě, kdy jsou od sebe čelisti vzdáleny. Gehrke se pak zeptal: „Co je třeba udělat, aby se dalo mluvit?“

„Otevřít ústa,“ odpověděl Muhamed kopyty. „A proč tedy neotevřeš ta svoje?“

„Protože nemohu.“

Další podobné testy absolvoval i Zarif. Zeptali se ho, jak vlastně komunikuje s Muhamedem.

„Mit Mund,“ odpověděl. („Pusou“ - německy) „A proč nemluvíš pusou i s námi?“

„Protože nemám hlas.“

K zázračnému koňskému triu přibyl posléze ještě slepý hřebec Berto, který schopnostmi držel krok se svými vidoucími kamarády. V roce 1912 publikoval Krall knihu, v níž shrnul všechny experimenty, které on sám a i jiní výzkumníci prováděli s elberfeldskými hřebci. Odpůrci této knihy byli zmateni faktem, že koně nevyžadovali při experimentech účast svého cvičitele a podrobili se jakýmkoli úkolům od kohokoli. Když se jim chtělo, tak pracovali, když se jim nechtělo nebo se jim hosté nelíbili, tak si úkolů ani hostů jednoduše nevšíмали.

Zoologové Kraemer a Ziegler ze Stuttgartu a profesor Savarin z Basileje potvrdili Karlu Krallovi, že von Ostena teorie o latentních mentálních schopnostech zvířat, a zejména koní, byla v praxi nezvratně prokázána.

Krallova kniha vyvrátila Pfungstovy nemilosrdné odsudky a vlastně rehabilitovala von Ostena. Dne 17. prosince 1912 vyšel v časopise NATURE článek dr. Madaye,

v němž se psalo :
.....*výkony slepého koně Berta vyvracejí Pfungstovu teorii o skrytých signálech či pohybech cvičitele. Lze konstatovat, že ve výjimečných případech mohou zvířata vlastnit takový intelektový potenciál, jaký má člověk.*

2/ Záhadná smrt Napoleona Bonaparta

Napoleon Bonaparte, první francouzský císař a snad nejméně úspěšnější vojevůdce evropské historie, se narodil na Korsice v roce 1769 a zemřel na ostrově Svatá Helena v roce 1821. Tyto údaje stojí v encyklopediích a historických publikacích. Jsou však pravdivé?

Zemřel Napoleon opravdu na opuštěném ostrově? Proč potom britská vláda vydala o jeho smrti falešnou zprávu, která byla zkreslena právě v nejdůležitějších okolnostech? A jestliže císař nezemřel tak, jak bylo vyhlášeno, jak tedy zemřel a co se vlastně událo?

Klíč k této záhadě je třeba hledat už v dobách, kdy by- lo císařství v plném lesku a Waterloo nebylo ještě ani zdaleka na dohled. Mnoho let před svou definitivní porážkou shromáždil Napoleon s velkým úsilím čtyři svoje dvojníky, po nichž pátrali císařovi agenti po celé Evropě. Jeden z nich byl otráven krátce před bitvou u Waterloo, druhý byl těžce zraněn u Slavkova, nebyl schopen pohybu, a tím ztratil možnost zastupovat Bonaparta v choulostivé roli.

Dva dvojníci však zůstali. Jedním z nich byl Francois Eugene Rebeaud, narozený v roce 1771 ve vesničce Baley-court poblíž Meuse. Napoleonovi se podobal ve tváři i postavou tak nápadně, že mu vojáci v oddílu říkali „císař“. Rebeaudova podoba neunikla Napoleonově pozornosti, a tak se tento císařův dvojník dostal záhy do jeho blízkosti a stal se trvalým členem jeho doprovodu.

Když pak po známých sto dnech druhé vlády čekal Napoleon v Rochefortu, jak britský parlament rozhodne o jeho osudu, Rebeaud zmizel. Jednou věcí si chtěli být Britové jisti, a tou byla definitivnost Napoleonovy izolace

od bouřlivého vývoje evropské politiky. Našli takové místo, z něhož byl útek zcela nemožný. Nehodlali totiž připustit další Elbu a opakování nového uzurpování trůnu.

Napoleon byl převezen na sluncem spalovanou Svatou Helenu, kde po šesti letech naprosté izolace zemřel na rakovinu, jak to také stvrzuje úmrtní protokol. Angličané prohlašovali, že vězeň nezůstal za celých šest let ani na okamžik o samotě a ve dne i v noci byl trvale pod dohledem stráží.

Zatímco originál slavného muže byl pečlivě sťežen v přísném vězení nedaleko pobřeží Afriky, jeho lidská kopie, Francois Rebeaud, se vrátil po rušných válečných letech do rodného Baleycourtu, aby tu znovu začal s obděláváním půdy. Francouzský ministr policie pak pověřil zvláštního agenta, aby hlídal každého Rebeaudův pohyb. Zdálo se, že se ptáček dobrovolně a navždy vrátil do klece a není důvod k tak přehnané kontrole. Proto byl inspektor Landru po čase zbaven povinností dohlížet na tak málo nebezpečného člověka. Svatá Helena byla daleko a její břehy spadaly strmě do hluboké vody.

Napoleon ztratil svobodu pohybu, ale jeho přívrženci a přátelé zůstali na významných místech, mnozí z nich byli navíc bohatí a neváhali by pro císaře ponořit ruku hluboko do vlastní kapsy. Napoleon rovněž nepatřil mezi osobnosti, které by se uzavřely do sebe po jakýchkoli porážkách a smířily by se natrvalo s nepřízní osudu.

Pokud existoval klíč, jenž by odemkl brány Napoleonova vězení, pak to musel být nutně klíč zlatý. Jen takový by dokázal odemknout zámek Svaté Heleny. Tento klíč by musel být navíc obezřetně vykován, aby byl prost sebemenší chybičky a nepřesnosti. Musel by vklouznout do zámku a otočit se na první pokus...

Napoleon seděl na Svaté Heleně a společně se svými strážci hleděl k mořskému obzoru. V Evropě se zatím od-

vijely pozoruhodné události, které spolu zdánlivě nesouvisely, ale přesto na sebe chronologicky navazovaly.

V roce 1818 odešel z funkce velitele Svaté Heleny generál Gourgard a byl vystřídán generálem Bertrendem. Generál Gourgard zamířil okamžitě do Paříže, kde si žil velice spokojeně a bezstarostně. Stýkal se se svými bojovými druhy a starými přáteli, mezi které patřily mimořádně bohaté a vlivné osoby. Všechny tyto lidi spojovala hluboká náklonnost k Napoleonovi.

Asi šedesát dnů po Gourgardově návratu do Paříže zastavil elegantní kočár nedaleko vesničky Baleycourt. Jeho pasažéři se ptali po Francoisi Rebeaudovi. Sousedé ukázali neznámým osobám cestu k Rebeaudovu bídnému domku, kde žil se svou sestrou. Nikdo z vesničanů nebyl později schopen vypodobnit cestující sedící v kočáře. Bylo jisté jen to, že kočár zůstal stát na příjezdové cestě k Rebeaudově stavení. Svědci ovšem vypověděli, že byla tma, takže si podrobnosti nevšimli, a navíc měli ve zvyku nestrkat nos do cizích věcí.

Rebeaud a jeho sestra se chovali, jako by se nic nestalo, kočár nekočár. Ještě po celý následující měsíc obhospodařovali svoje polnosti. A kočár? Prý v něm seděl lékař, který dostal chuť na Rebeaudovy králiky, aby na králičí hody mohl pozvat své přátele. Nic víc.

Jednoho podzimního rána roku 1818 kráčel kterýsi z Rebeaudových sousedů okolo jeho domku a ke svému úžasu spatřil, že dveře stavení vzdor studenému počasí zejí dokořán. Pršelo a vítr zanášel déšť do domu. Podivně, pomyslel si soused, že by byl Francois ještě v posteli? Proč by však nechal otevřené dveře? Soused přišel blíže, aby dveře zavřel, a přitom nahlédl dovnitř. Ohniště bylo vyhaslé, což shledal velice zvláštním. Stalo se snad něco Francoisovi a jeho sestře? Houkl dovnitř, ale nedostal žádnou odpověď.

Po Francoisi Rebeaudovi a jeho sestře se slehla zem. Zmizeli během noci a s sebou si vzali jen několik svršků. Odešli dobrovolně?

Sestru spatřili po dvou letech v Paříži dva baleycourt-ští vesničané, ta však předstírala, že je nepoznává. Souse- dé tuto skutečnost oznámili policii a inspektor Landru dostal za úkol, aby pátral po zmizelém Rebeaudovi. Landru sice Françoise nenašel, zato se mu však podařilo zjistit, že jeho sestra žije blahobytně v Toursu. Jakýsi lékař se mu snažil namluvit, že se do ní zamiloval a platí její účty. „Tomu snad rozumíte, že?“ zalaškoval doktor. Landru takovému vztahu rozuměl, ale přesto mu v hlavě vrtaly pochybnosti. Něžné přátelství mezi lékařem a obyčejnou venkovskou ženou mu jaksi nešlo dohromady a zdálo se mu málo pravděpodobné, třebaže proti gustu... Pokud však milenecký vztah existoval, muselo se snadno zjistit, kdo z dvojice milenců vysílá milostné podněty. Landru a jeho muži po těchto platonických impulzech pátrali, žádný však nezaznamenali. Rebeaudova sestra se s bohatým lékařem nikdy nesešla, i když tento muž tvrdil, že je do ní zamilován. Jejich vztahy měly výlučně finanční charakter a uskutečňovaly se na dálku prostřednictvím posla.

Landru se této záhadě pokoušel přijít na kloub přímo se zoufalým úsilím. Po celé týdny dívku špicloval a jeho muži ji nespustili ani na okamžik z očí. Nakonec na ni udeřil přímo: „Kde je váš bratr François?“

Slečna Rebeaudova se ušklíbala: „Odjel na daleké cestě, rozhodl se, že se stane námořníkem.“

„Jakou lodí?“ Nevěděla. „Kdy odjel?“ Neodpověděla. „Kdy by se měl vrátit?“ Neměla představu, François měl prý vždy ústa na zámek a o podobných věcech nikdy nemluvil.

Nešťastný Landru to nakonec vzdal. Opuštěný Re-

beaudův dům v Baleycourtu úspěšně chátral. Generál Gourgard žil v klidném ústraní, Rebeaudova sestra okoušela život na vysoké noze, Napoleonův dvojník zmizel. Vlastně se nic nestalo, protože britská i francouzská vláda byly ujišťovány generálem Bertrandem ze Svaté Heleny, že vzácný vězeň je stále na svém místě. A kde jinde by měl být?

Aby mohl Napoleon opustit Svatou Helenu, potřeboval tři věci: lod, přátele a peníze. Poslední dvě věci měl, s první to mohlo být poněkud obtížnější.

Rebeaud zmizel z rodného Baleycourtu na podzim roku 1818, tedy v době, kdy Britové měli o Napoleona už jen vlažný zájem, což dokumentuje i fakt, že jej hlídal generál Bertrand, který rozhodně nepatřil k císařovým odpuřcům. Zachoval se dokonce dopis generálově manželce, která v roce 1818 napsala své přítelkyni: *Úspěch se dostavil, Napoleon opustil ostrov!*

Byla to pravda, nebo výmysl romantické dámy, která neměla nic na práci?

V podzimním období roku 1818 navštívil italskou Veronu dobře oblečený cizinec. Řekl, že je obchodník a přichází po smrti své manželky ze severní Francie. Dorostlé děti zanechal prý doma. Toužil po italském občanství a po malém obchůdku, který si chtěl otevřít, pokud by se mu okolnosti zdály rozumné.

Obchod si vsutku otevřel a sám se nazval optikem, ale jak bylo tehdy v této profesi běžné, věnoval se i zlatnictví. Cizinec se jmenoval Revard a kupodivu projevoval velice malý zájem o svůj obchod s optikou a klenoty, veškeré starosti přenechal svému společníkovi Petrucci-mu, který za něho uzavíral obchody. Revard se pozoruhodně podobal Napoleonovi, čehož si povšimlo mnoho lidí, kteří jej pak v žertu oslovovali „cisaři“. Petrucci jej často plísnil za to, že přenechává svoje zboží příliš levně,

když si je někteří lidé nemohli za plnou cenu dovolit. Revard se těmto výčítkám vždy zasmál a cenový rozdíl uhradil z vlastní objemné peněženky.

Dne 23. srpna 1823 odpoledne, podle svědectví Petrucciho a dalších osob, zastavil před Revardovým obchodem kočár. Kočí se hnal dovnitř a předal majiteli dopis, který jej velice zneklidnil. Po chvilce napětí se Revard obrátil k Petruccimu a řekl: „Jsem nucen odjet, abych vyřídil nesmírně důležitou záležitost. Zanechávám všechny obchody ve vašich rukou. Prosím, dohlédněte, aby mi připravili kočár a koně, já musím na chvíli ještě do svého bytu.“

Asi za dvě hodiny přišel Revard do Petrucciho domu a předal mu tlustý dopis psaný na pergamenovém papíře, opatřený důkladnými voskovými pečeti. Revard oznámil svému společníkovi: „Musím se vydat na velice dlouhou cestu. Vzhledem k tomu, že panují nebezpečné časy, je možné, že se už nevrátím. Kdybych nepřišel na zpět do tří měsíců, pak předejte tento dopis francouzskému králi. On se vám za tuto službu bohatě odmění.“

Revard nastoupil do čekajícího kočáru, jehož kola vzápětí zarachotila na kamenném dláždění.

O čtrnáct dnů později, dne 4. září 1823 večer, zářila naplno okna schönbrunnského zámku ve Vídni. V jedné z komnat ležel Napoleonův syn Orlik v kritickém stavu se zápallem plic. Krátce po třidvacáté hodině zaslechl jeden ze strážných šramot ve vinici, která obklopovala kamennou zed uvnitř paláce. Stín postavy se odlepil od zeme a zamířil překotně k zámku. Strážný bez varování vystřelil a běžící postava se střemhlav skácela.

Muž byl mrtev. Jeho tělo přenesli do zahradníka domu a panstvo bylo o této události neprodleně informováno. Stačil jediný pohled na mrtvého a ihned padl rozkaz k zapečetění a střežení domu. Nazítří ráno vstoupili

dovnitř dva vysokí rakouští úředníci, kteří znali Napoleona osobně, aby důkladně prověřili ostatky záhadného císaře, jenž byl zastřelen v zámecké zahradě. O několik hodin později se k mrtvému dostavili také francouzští diplomaty a požádali o vydání těla. Nebylo jim však vyhověno. Na naléhání Napoleonovy manželky, jinak též dcery rakouského císaře, bylo tělo mrtvého přeneseno do zámku a později pohřbeno na místě, kde pak spočinuly i ostatky Napoleonova syna Orlika, vévody Zákupského.

Revard se už do svého veronského obchodu nikdy nevrátil.

Ještě než Petrucci stihl doručit dopis do Paříže, jak mu bylo poručeno, vyhledali jej čtyři francouzští úředníci, uzavřeli Revardův obchod a při celkovém vypořádání zaplatili Petruccimu sto tisíc zlatáků za odevzdaný dopis a za příslib věčného mlčení.

Petrucci však vydržel mlčet pouze třicet let, pak se odhodlal vypovídat pod přísahou před veronskými radními. Petrucciho slova platila ve Veroně za bernou minci, a tak všichni uvěřili tvrzení, že jeho dávným obchodním společníkem byl Napoleon Bonaparte.

Dávno před tímto doznáním zemřel na sluncem šířené Svaté Heleně vězeň, zapsaný v úmrtním protokolu jako Napoleon Bonaparte. Osoby, které císaře znaly a které jej v posledních dnech jeho života navštívily v neblahém exilu, vypověděly, že se s ním udály pozoruhodné a nepochopitelné změny. Vzdor své proslulé geniální paměti si „císař“ nedokázal vzpomenout na významné události, o nichž kdysi velice dobře věděl. Navíc se k hostům projevoval nevlídně a hrubě. A lékaři, kteří jej ošetřovali, mu prokazovali až pozoruhodně málo úcty, vzhledem k mimořádnému postavení prominentního vězně.

Další světlo vneslo do záhadného případu i zkoumání poslední vůle zemřelého, která byla sepsána asi rok před

je ho úmrtím. Rukopis poslední vůle vykazuje mnohočetné a význačné odchylky od předchozích dokumentů, psaných před rokem 1818. Proslavení francouzští grafologové, kteří rukopis zkoumali, vyslovili domněnku, že rukopis se zřetelně proměnil, pravděpodobně prý následkem věznění!

V baleycourtské kartotéce je u jména Francois Eugene Rebeaud napsáno: *Narozen v obci Baleycourt, zemřel na Svaté Heleně v roce 1821...*

Datum údajného Rebeaudova odchodu na Svatou Helenu bylo neobratně vymazáno, snad se někdo pokusil tímto činem zastřít důkaz o tom, že 5. května 1821 zemřel pod jménem Napoleon Bonaparte jiný muž, který se velikému císaři pouze neuvěřitelně podobal.

Další nové poznatky přineslo zkoumání tělesných pozůstatků muže, který zemřel v roce 1821 na Svaté Heleně. Výzkum skončil v roce 1956 konstatováním, že císař zemřel na rakovinu žaludku. Britové čekali sto dvacet pět let, aby nakonec prozradili, že uchovali Napoleonovy vnitřnosti, které jsou zřetelně perforovány. Významný je fakt, že vnitřnosti vypadají tak, jako by je prostřelila kulka z pušky, případně poškodilo bodnutí vojenským bajonetem. Souvisela tato zranění s Napoleonovou smrtí? Nebyla třeba způsobena oním výstřelem v schönbrunnské zahradě?

Pokud budou tyto otázky zodpovězeny, pak bude bezpochyby rozluštěno jedno z největších tajemství evropské historie a svět se konečně doví úplnou pravdu o Napoleonově smrti.

3/ Jiskry života

Sousedé považovali Andrewa Crosse za dábla. Viděli totiž, jak v oknech jeho domu září v noci jasná světla a uvnitř laboratoře šlehají blesky podivných výbojů. Měli z něho strach a vyhýbali se mu, protože Cross byl navíc ateista, rouhač a bezpochyby i lidská příšera, kterou by bylo nejlépe zakovat do želez, aby před ní byli slušní lidé ochráněni. Cross se vskutku zabýval podivnou činností, vezmeme-li v úvahu, že žil v první polovině devatenácté- ho století a experimentoval tak zvláštním způsobem, že jeden z jeho objevů zůstal dodnes neobjasněn.

Andrew zdědil nemovitost v Quatock Hills a jako rentiér si zpestřoval život coby vědec amatér. Později ve- šel do kontaktu s jinými amatéry a také se skutečnými vědci a experimentátory a od nich pak pochytil trochu soustavnější znalosti. Zprvu byl ovšem téměř jako slepý, nevěděl, jak daleko věda pokročila a na čem vlastně pra- cují ostatní.

Když Andrew nabyl jistých zkušeností, rozhodl se ex- perimentovat v oblasti výroby umělých krystalů, které chtěl zkoumat za pomoci dlouhodobého působení slabé- ho elektrického proudu.

Připravil si kus oxidu železa, jenž pocházel z Vesuvu, použil baterii jako zdroj a působil na jeho hmotu elek- trickým proudem. Navíc minerál namáčel v roztoku ky- seliny chlorovodíkové a kysličníku křemičitého a přítom doufal, že se mu podaří vyrobit umělé krystaly křemene.

K oxidu železa připevnil elektrické kontakty a spolu s baterií nechal vzniklé zařízení na malém stole. Poté se opět věnoval svým oblíbeným pokusům s elektrickými výboji, jež tolik znepokojovaly jeho sousedy.

Dosáhl Andrew Cross takové konstelace v anorganic- ké hmotě, že z ní skutečně vzešel organický život?

V dopise, který poslal londýnské elektrické společnos-
ti, popsal Andrew jednotlivé kroky svého pokusu:

Čtrnáctý den po započetí tohoto experimentu jsem zpozoroval pomocí lupy, že se na povrchu oxidu železa vytvořilo několik bílých výrůstků či bradaviček. Osmnáctý den se tyto výrůstky zvětšily a z nich pak vyrašilo sedm či osm vláken. Každé z nich bylo delší než nerost, z něhož vyrostly. Dvacátý šestý den se tyto útvary začaly podobat hmyzu, stojícímu vzpřímeně na několika štětinách. Do této chvíle jsem si byl jist, že dochází k tvorbě minerálních produktů. Dvacátý osmý den se ovšem ony malé výtvořky začaly pohybovat na svých štětinatých končetinách. Musím se přiznat, že jsem byl velice ohromen. Po několika dalších dnech se tvorečkové snažili vzdálit od matečního kamene.

V průběhu několika týdnů se z nerostu narodilo asi sto těchto tvorečků. Zkoumal jsem je pod mikroskopem a zjistil jsem, že ti menší mají šest končetin, větší jich měli osm. Dal jsem takto vzniklému hmyzu jméno ACARUS. Podle mého názoru se tento hmyz liší od všech dosud známých tvorů.

Nikdy bych se neodvážil určit původ a příčinu zrození tohoto hmyzu, vše se dalo vysvětlit i tak, že zárodky těchto tvorečků pocházely z atmosféry a jejich rozvoj byl stimulován účinkem elektrického proudu. Těžko však dokážu vysvětlit, že z kamene vyrážela vláčénka a z nich pak teprve povstali živí tvorové. Navíc jsem ani po důkladném bádání nedokázal objevit zbytky buněčného pouzdra. Prozkoumal jsem rovněž všechny nádobky ve své laboratoři, do kterých mohly být případně zaneseny zárodky tohoto hmyzu. Nic jsem nenašel, i když jsem všechny nádobky vystavil účinkům stejných roztoků, jaké jsem použil v případě chemického ovlivňování oxidu železa. V žádném z těchto nádobek život nevznikl...

Zmatený vědec amatér si byl velice dobře vědom, na jak nebezpečnou a úzkou cestu vstoupil. Vždyť popsal experiment, který proběhl za okolností, jež nemohly být

u z n á ny ani benevolentními vědeckými autoritami. Vě- děl, že může být vystaven posměchu, ne-li ještě něčemu horšímu. Cross uvážil i možnost, že hmyz mohl povstat ze zárodků, které byly zaneseny do pórovité hmoty oxi- du železa. Proto vybral nerost zcela hladký a experiment opakoval pod ochranou laboratorního skla, přičemž vzo- rek vystavoval účinkům kyseliny sírové a dusičné. A opět se zrodili malí záhadní návštěvníci. Vznikli zřejmě účin- kem kyseliny, avšak rychle hynuli, když do ní byli zpět- ně ponořeni.

„Podvod!“ zvolali vzdělaní muži a vědecké autority a označili Crossův hmyz za humbuk. Zdvořilejší sluhové vědy připsali původ hmyzu zanesení buněčných zárod- ků do laboratorního skla například vzdušnou cestou.

Cross proto započal s další sérií experimentů, které měly vyloučit námitky podobného druhu. Hodlal rovněž ověřit, zda původ podivného hmyzu souvisí nějak s účin- ky elektrického proudu.

Laboratorní sklo nejprve důkladně vyvařil, veškeré svoje pomůcky vypálil v peci a provedl všechna možná i nemožná opatření, aby se jeho laboratoř stala sterilní. Čtrnáct dní věnoval této sterilizaci, pak teprve vлил che- mický roztok do laboratorního skla, z něhož nejprve vy- čerpal veškerý vzduch, ale ACARI se objevili stejně jako předtím. Cross zpozoroval, jak se jeden z tvorečků po- kouší uniknout z místa svého zrodu, ale spadl nazpět do chemického roztoku, v němž rychle zahynul. Nově naro- zení tvorové neměli tedy žádnou možnost, jak přežít. Pod ochranou laboratorního skla, kde namísto vzduchu existovala pouze jedovatá plynová clona chlóru, vznikali plně vyvinutí tvorové, avšak bez schopnosti dalšího živo- ta. Zemřeli a po smrti plavali v tekutině, která je součas- ně zrodila i zahubila.

Jiní experimentátoři provedli podle Crossova vzoru

tenýž pokus a mnozí z nich dosáhli podobných výsledků. Použili sterilního zařízení, ovlivňovali oxid železa elektrickým proudem v popsaném chemickém prostředí a záhadný hmyz se opět objevil. Čím byl elektrický proud silnější, tím déle trvalo, než se ACARI objevili. Bez účinku elektrického proudu se však ACARI nenarodili nikdy. Přišlo se i na to, že nejvíce ACARI zplodila vysoce koncentrovaná kyselina uhličitá.

V tehdejším vědeckém světě způsobily výsledky Crossových pokusů skutečný poprask. Cross, neznámý a osamocený, stál sám proti nactiútrhání a pomluvám. Donesl konečně opakovatelné výsledky, že mluví pravdu, a žádal posměváčky, aby si jeho výsledky ověřili vlastními pokusy. Výpady proti Crossovi skončily až ve chvíli, kdy slavný a úspěšný vědec Michael Faraday zpravil Královský institut, že sám experimentoval s podobným zařízením a dosáhl rovněž zrození oněch podivuhodných tvorečků. O odborné vědecké autoritě M. Faradaye nemohlo být pochyb. Posměváčci a osočovatelé zmlkli. Faraday si však nebyl jist, zda život tvorečkům, kteří se zrodili v chemickém prostředí, nevdechl až účinek elektrického proudu.

Cross svoje pokusy už dále nezdokonaloval, ale zaměřil se pouze na to, aby svoje současníky přesně informoval o všem, co při svých pokusech prováděl a co spatřil na vlastní oči. Dodnes se zachoval jeden z jeho písem-

ných dokumentů, v němž popisuje zrod ACARI:

Na různých místech minerálu docházelo k růstu výstupků, které se zvětšovaly a vertikálně prodlužovaly. Poté z těchto výstupků začala růst tenká vlákénka. Nebylo snadné rozlišit hranici mezi neživým minerálem a vznikající živou hmotou. Jakmile se vlákénka dotvořily do konečné podoby, zformovali se na nich v šestibokém tvaru ACARI. Nabyli života podivuhodně rychle, pohybovali svými výrůstky, aby vzápětí jejich život skončil.

Cross žil ještě mnoho let po svém pozoruhodném objevu v roce 1838. Pokračoval v experimentech ve své laboratoři a zemřel 6. července 1855 v temže pokoji, kde se i narodil. Ačkoli obětoval celý svůj život nalézání vědecké pravdy, zůstal jeho objev ACARI nerozluštěnou a nepochopitelnou záhadou.

4/ Zmizelá vesnice

V záznamech Královské kanadské jízdni policie je popsán nevyvětlitelný případ, kdy z vesnice zmizeli muži, ženy i děti.

Jeden z eskymáckých kmenů rozbíjel každoročně svoje zimní tábořiště na břehu jezera Angikuni, které se rozkládalo asi pět set mil severozápadně od Churchillu. Pro Eskymáky to bylo výhodné a oblíbené místo. Poskytovalo vydatné loviště a přitom bylo dostatečně vzdáleno od dotírající civilizace. Žili si zde vždy v naprosté spokojenosti a netušili, že se právě tady stanou obětí záhadného osudu.

Potulní lovci se u jezera Angikuni občas zastavili, aby si zde po dlouhém odloučení poklábosili, vykouřili s hostiteli několik dýmek hrubého tabáku a směnili tu svoje kožešiny. Takto sem také občas zavítal francouzský Kanaďan Joe La Belle. Znal tuto zemi a její obyvatele stejně důvěrně jako plochu své dlaně. Nebylo divu, žil zde už více jak čtyřicet let.

V listopadu 1930 mířil Joe zpátky domů po úspěšném lovu. Nepatrně se odchýlil od směru své cesty, aby si na několik dnů oddechl ve spřátelené eskymácké vesnici, kde znal každého a každý zde znal jeho. Navíc měl rád jezero Angikuni.

Joe se cítil nespůj už při příchodu k úzké rokli, kde ho

obvykle přivítal zběsilý štěkot eskymáckých psů. Tento- krát zde panovalo nezvyklé a hrozivé ticho.

Podle zprávy, kterou Joe předal kanadské policii, do-razil až k okraji vesnice a zakřičel svoje pozdravy. Nedo- stal však žádnou odpověď. Zdálo se mu to divné. Vždy- cky mu odpovídali a radovali se z jeho příchodu, patřil k jejich oblíbenčům a snad nikoho neměli tak rádi jako Joea La Belleho.

Přistoupil tedy k jedné z chýší, jejíž dveře tvořila kůže karibů, a zavolal dovnitř. Žádná odpověď Jen ticho. Krá- čel od chýše k chýši a všude spatřil týž obrázek - prázdno a mlčení.

Zvláštní, velice zvláštní, pomyslel si La Belle. Zane- dlouho informoval policii, že strávil v opuštěné vesnici asi hodinu, chodil od jurty k jurtě, aniž by narazil na ja- koukoli stopu zmizelých osadníků. Objevil jídlo visící v hrncích nad ohništi vychladlými možná před týdný či měsíci. V jedné domácnosti našel dětské oblečení z tule- ní kůže, jehla ze slonoviny v n ě m dosud vězela, jak ji tam matka zanechala při náhlém vyrušení. V zátocě na břehu jezera našel tři kajaky, z nichž jeden patřil náčelní- kovi. Vítr a vlny vymrštily tyto křehké kocábky na břeh, zdálo se, že nebyly velice dlouho používány.

Kanadská jízdní policie se dostavila do vesnice společ- ně s Joem La Bellem. Na místě pak společně učinili další nálezy. Objevíli například Eskymáky vysoce ceněné puš- ky, které ležely na obvyklých místech, přičemž bylo zná- mo, že žádný z eskymáckých mužů neudělal bez pušky ani jediný krok, což byl zvyk vzešlý z trvalého ohrožení života v panenské divočině.

A co se stalo se psy?

Asi sto yardů od vesnice našli pátrající sedm mrt- vých psů. Byli přivázáni ke kmenů m stromů a zemřeli před dlouhým časem. Joe se domníval, že na následky

vyhladovění, což později potvrdila pitva provedená úřed- ním patologem.

Na opačném konci tábora vyvstala další záhada. Zde pohřbivali Eskymáci své mrtvé. Jeden z hrobů, původně zatížený kameny, byl otevřen a tělo mrtvého bylo vytaže- no, což by žádný z Eskymáků nikdy neučinil. Ten, kdo hrob otevřel, srovnal kameny do dvou úhledných hro- mad — to jednoznačně vyloučilo účast zvířete na tomto skutku. Skutečný pachatel zhanobení hrobu po sobě ne- zanechal žádnou jinou stopu.

Z vesnice zmizelo více jak třicet osob. Z neznámých důvodů opustili Eskymáci svoji osadu tak spěšně, že si s sebou nevezali ani ošacení, jídlo či zbraně a svoje psy vy- stavili ukrutné smrti hladem. A proč byl otevřen hrob?

Po celé měsíce pátrala policie mezi dalšími eskymác- kými kmeny, prohledala celé území i s pomocí najatých mužů. Nikdo nenašel sebenepatrnější stopu ani po jedi- ném ze zmizelých Eskymáků od jezera Angikuni. Kanad- ská policie nakonec záhadný případ odložila ad acta jako nevyšetřitelnou událost a při tom dosud zůstalo.

5/ Kdo zastřelil Abrahama Lincolna?

Kdo zastřelil prezidenta Abrahama Lincolna bezprost- ředně po ukončení krvavé války Severu proti Jihu? Byl vrahem vskutku J. Wilkes Booth? A co se pak stalo s ním? Zabil jej snad náboženský fanatik, seržant Boston Corbet? Kdo při těchto zbabělých činech pomáhal? Proč k nim vůbec došlo? Byli všichni spolupachatelé předání justici? A jestliže nebyli souzeni všichni, kdo je tedy chránili?

Pohlédněme do uchovaných dokumentů.

Rána z pistole, která zazněla v přítomnosti Fordova divadla večer dne 14. dubna 1865, se stala i signálem neuvěřitelného množství pochybností, zatemňování faktů, zkreslování událostí, a dokonce i lži, jaké zatím neměly v dějinách USA obdoby.

Základní fakta lze zrekonstruovat snadno: bezpočet lidí, sedících ve Fordově divadle společně s prezidentem USA, zaslechlo výstřel a zahlédlo, jak se prezident hroutí v křesle. Stovky lidí viděly muže, který se předtím opíral o prezidentovu lóži v přízemí, muže, který po výstřelu klopýtl a upadl a poté přechal se zbraní v ruce divadelním parterem, aby nakonec zmizel.

Zde fakta končí a vše ostatní je spíše hypotetická rekonstrukce. Navzdory celým měsícům tuhých výsledků, navzdory lžím i pravdám, které se hruly z různých úst, navzdory milionům slov svědectví, zůstal tento první hrůzný čin v dějinách USA zahalen hávem pošitým otázkami, k nimž nejhonějším mírou přispěl Lincolnův ministr války, nezkratný, ctižádostivý a houževnatý politik Edwin M. Stanton. Role, kterou sehrál, je vskutku nejzáhlednější a nejpodivnější ze všech úloh, které se v uvedeném dramatu vyskytly.

Vraťme se však ke známým událostem, které se přihodily v dubnu 1865. Občanská válka právě skončila. Stát byl rozvrácen a zbídačen ve všech ohledech. Lincolnův kabinet právě započal s úvahami, odkud je třeba s obnovou začít nejdříve. Radikálové z republikánské strany, hnáni opozičním větrem, spoléhali na viceprezidenta Andrewa Johnsona. Chtěli taková hospodářská opatření, aby se Jih po prohrané válce už nikdy nepozvedl z následků konfliktu a nemohl se postavit průmyslovému Severu. Lincoln ovšem plánu na zbídačení Jihu rozhodně oponoval. Chtěl, aby se i Jih dostal na výsluní bohatství a prosperity.

Andrew Johnson toužil samozřejmě po prezident- ském křesle, věděl však, že do něho neusedne za Lin- colnova života. Jeho politické ambice ale navždy zkolabo- valy, když zjevně opilý skládal předepsanou přísahu po druhé Lincolnově inauguraci.

Osud si však dokázal poradit i s podobnou patálií, tak- že rána z pistole vynesla do prezidentského úřadu i takto zdiskreditovaného viceprezidenta. Další výstřel z pistole, který třeskl o několik dnů později v Garretově stodole poblíž Fredrickburgu, zapečetil rty muži, jenž snad mohl objasnit první vraždu.

Asi měsíc před Lincolnovým zavražděním sdělil za- městnanec ministerstva války Louis Weichmann svým spolupracovníkům, že spiklenci usilující o prezidentův život se právě sešli v domě Mary Surratové. Proč těmto údajům nebylo popřáno sluchu? Dům i jmenovaná dáma existovaly, navíc v onom domě Weichmann sám bydlel. Weichmannovo upozornění zapadlo snad díky tehdejší politické atmosféře plné komplotů, spřisahání a očekáva- ných atentátů. Weichmann byl ovšem významným pra- covníkem agentury řízené ministrem Stantonem. Neexis- tuje důkaz, že by agentovo varování došlo ke Stantonově sluchu. Průkazné však je, že Weichmann nebyl nikdy vy- slýchán, aby se zjistilo, kde k tak význačné informaci při- šel. Nevyslyšený Weichmann pokračoval tedy ve své agenturní práci a spiklenci pokračovali ve spřádání vra- žedných úkladů, aniž by byli kýmkoli znepokojováni.

Lafayette C. Baker byl šéfem tajné služby a proslul svým chvástáním, že má ve Washingtonu více jak dva ti- síce agentů a donašečů. Možná Baker věděl o spiklenc- kém hnízdě, o němž hovořil Weichmann, ale nevypovídá o tom žádný záznam. Zdá se podivné, že by Baker a Stan- ton nepodnikli nic, kdyby věděli o Weichmannově upo- zornění. Stanton i Baker byli sehraným a výkonným tý-

m e m . Stanton platil za brilantního advokáta, byl vychyt- ralý a schopný čehokoli, aby dosáhl svého. Projevoval se nadřazeně, tvrdě a někdy až krutě a proslul nezvyklou emotivností. V Bakerovi našel ideálního služebníka, kte- rý se vydatně činil ku prospěchu svého pána. Sluha se v mnohém podobal šéfovi, Stanton však byl lepší, proto- že dokázal svoji úskočnost před mnohými zcela zatajit. Lincoln ho přesto v oblibě neměl, asi do něho viděl skry- tím smyslem. Baker v roli hlavy tajné policie poskytoval Stantonovi cenné zprávy, které potom ministr využíval k soukromým i státním operacím.

Společně pracovali během občanské války, během tra- gických událostí 14. dubna 1865, ale ještě i dlouho po prezidentově zavraždění. Jejich vztahy však už nikdy ne- byly tak důvěrné jako ve válečných letech. Ochlazení vznikalo jako následek narůstající nedůvěry. Z nezná- mých důvodů poslal Stanton Bakera před atentátem do New Yorku, takže v okamžiku nejvyšší potřeby prodléval šéf tajné policie příliš daleko od místa činu, a to na pří- mý rozkaz ministra války.

Stantonovi nelze přičíst k tíži, že by přemluvil generá- la Granta, aby upustil od svého úmyslu jít do divadla spolu s prezidentem, jak o tom soudilo veřejné mínění. Generál se vzdal návštěvy divadla na základě vlastního rozhodnutí, paní Lincolnova a paní Grantová se totiž zá- sadně nesnášely a generál jim chtěl ušetřit zbytečné vzá- jemné trápení. Grant se odpoledne účastnil schůzky ka- binetu a zde poděkoval Lincolnovi za pozvání do divadla a omluvil se za neúčast. Jako důvod uvedl, že je už za- dán, protože slíbil své ženě návštěvu New Jersey, kde žily jejich děti.

Poté vešel Lincoln do Stantonovy kanceláře a řekl své- mu ministrovi, aby mu jako doprovod do divadla zajistil účast majora Thomase Eckerta, šéfa telegrafního středis-

ka, příjemného společníka, jehož tělesná síla prezidentovi imponovala.

Stanton tuto prezidentovu žádost ihned odmítl s tvrděním, že major Eckert plní navečer velice důležitý úkol. Jisté je, že se Stanton až do konce svého pobytu v kanceláři nikomu nezmínil o nějakém důležitém či speciálním úkolu pro majora Eckerta a Eckert sám strávil večer doma, aniž by se o žádosti prezidenta dozvěděl, což Stanton nedokázal nikdy uspokojivě vysvětlit.

Zatímco Lincoln se dostavil na schůzku se svým osudem, Stanton navštívil dům ministra spravedlnosti Se-warda, který se léčil ze svého zranění, utrpeného při dopravní nehodě. Dům nemocného opustil Stanton okolo jednadvacáté hodiny, což byla doba, kdy obvykle už ležel ve své posteli. Když k němu dorazily první zprávy o atentátu, bylo už dvanáct hodin a Stanton ještě neulehl, ale podle výpovědí očitých svědků se procházel nervózně v saloně. Prokazatelně tedy neležel v posteli, když dorazila neblahá zpráva, což dosvědčila i jeho manželka. Až poté, co byl zpraven o osudném výstřelu, vyšel svlečený do poschodí a vlezl do postele!

O několik minut později však vstal, oblékl se a přijal několik osob, jež ho o atentátu podrobně informovaly. Přivolal svůj kočár, který jej odvezl k umírajícímu.

Obtížně se pátrá ve Stantonově složité osobnosti a ještě obtížnější je vyznat se v jeho dílčích reakcích. Ti, kteří jej podezírali, že nemá čisté svědomí, mohli snadno nepříznivě vysvětlit řadu jeho podivných reakcí. Jak se mohlo stát, že brilantní a činorodý člověk se tak rychle změnil a choval se jako hysterická žena, ochromená panickým strachem?

Když se vrah opíral v divadle o prezidentovu lóži, poznali v něm diváci Johna Wilkese Bootha. Stanton se o tom okamžitě dozvěděl, když se na místě činu objevil

asi za hodinu. Místo aby spustil poplach a vydal příkaz k pronásledování vraha, ztrácel cenný čas sestavováním vyšetřovací komise. Zatímco Booth unikal pod pláštěm noci a prezident umíral v Petersonově domě, kam byl z divadla okamžitě přenesen, Stanton si pohrával s úlohou vyšetřujícího soudce.

Spisy dokazují, že Booth opustil Washington bez potíží a překročil Potomac po Námořním mostě, který jako jediný nebyl uzavřen. Přitom však byl po všechna válečná léta uzavírán každou noc vždy v devět hodin. Jen díky této neuvěřitelné shodě okolností mohl Booth projít bez obtíží na druhou stranu řeky asi ve dvacet dvě hodiny třicet minut. Jak se mohlo stát, že ještě v tuto dobu nedostaly strážní jednotky rozkaz, aby pročesaly předměstí a únikové cesty z Washingtonu včetně oblasti jižního Marylandu, kterou Booth využil ke svému útěku?

V Petersonově domě si Stanton zatím hrál na slavného detektiva, místo aby vydával rozkazy vojenským a policejním jednotkám a řídil přímo pronásledování vraha.

Hodinu a třicet minut po atentátu vydal Stanton svůj první příkaz: zatknout osobu či osoby, které zastřelily prezidenta. Přestože v tu chvíli bylo už jméno vraha všeobecně známo, Stanton se o Boothovi ve svém rozkaze nezmínil. Rovněž se ani nepokusil vydat rozkaz k vyhledání a prohlédnutí Boothova bydliště.

Dne 15. dubna třicet minut po půlnoci svolal Stanton poradu vojenských a policejních činníků. S rašícím strachem na tváři jim ministr války oznámil, že vrahem je J. W. Booth, ale současně varoval svoje kolegy, aby zatím tento fakt nezveřejňovali. Stanton později nedokázal vysvětlit svoji pohnutku k udělení tak nesmyslného příkazu, což tvoří další důkladný otazník v této události.

Stanton telegrafoval generálu Grantovi, který jeh o zprávu obdržel až v Baltimoru. Na konci telegramu stála

výzva, aby se generál vrátil rychle do Washingtonu. Generál však strčil depeši do kapsy a odjel do New Jersey navštívit svoje děti.

Další telegram poslal Stanton veliteli policie v New Yorku, aby mu poslal schopné detektivy. Nejvyššímu policejnímu šéfovi Lafayettu Bakerovi však žádný telegram prozatím doručen nebyl.

J. W. Booth měl náskok pět hodin a dosud mu nikdo nebránil v další cestě, brzdila ho pouze zlomená kůstka v pravém chodidle.

Za tři hodiny po vraždě měl Stanton situaci jakžtakž pod kontrolou. Znal i jména dalších tří mužů údajně zapletených do komplotu: Herolda, Paina a Atzerodta. Ani tato jména však nebyla uváděna v dokumentech vycházejících ze Stantonovy kanceláře, šéf zatím trval na jejich utajení.

První novinová zpráva o Lincolnově zavraždění vyšla 15. dubna ve dvě hodiny ráno a Boothovo jméno v ní uvedeno nebylo. Majitel listu směl vytisknout jen krátkou informaci o atentátu a byl nucen při korektuře vypustit z textu jméno zločince.

Uběhla další hodina, do Petersonova domu nenápadně vešel vysoký a vyzáblý muž, viceprezident Andrew Johnson. Strávil několik minut u prezidentova úmrtního lože a pak odešel do kanceláře, aby si připravil svoji nástupní řeč.

Pět hodin po osudném výstřelu uvedl konečně Stanton veřejně jméno pachatele, a to v telegramu určeném generálmajorovi Johnu A. Dixovi, který dlel v New Yorku. Napsal v něm: *...vyšetřování ukázalo, že vrahem prezidenta je J. Wilkes Booth, přičemž byly podniknuty všechny preventivní kroky, aby vrah nemohl uniknout...*

Krátce před rozedněním Stanton konečně souhlasil s distribucí vrahových portrétů s výzvou k jeho zatčení.

Tato akce se však nepovedla a ještě ztížila už tak dost složitou situaci a vrhla na podivný způsob vyšetřování ještě záhadnější světlo. Namísto toho, aby byl na zatykači zobrazen vrah John Wilkes Booth, hleděl z něho jeho bratr Edwin Booth!

Šéf tajné policie Baker dostal zprávu o zavraždění prezidenta až 15. dubna v poledne. Stanton mu poslal telegram, v němž mu sděloval: *„Ihned přijedte, je třeba aby- ste vypátral prezidentova vraha!“*

Baker hned nasedl do nejbližšího vlaku a řítil se k nejnepříjemnější situaci ve své kariéře. Ve chvíli, kdy vešel do své washingtonské kanceláře, měl vrah Booth náskok už šestatřicet hodin. Všude vládl zmatek. Lincoln byl mrtev, Johnson se stal automaticky prezidentem, Stanton se samozvaně ocitl v roli nejvýznamnějšího muže v zemi. Co se jevilo nejhůře, to byla neochota armády spolupracovat s policií, či dokonce s tajnou policií. Ministr Seward vydal rozkaz, že vrah musí být polapen živý, ale Stanton odmítl tento rozkaz potvrdit vojenským jednotkám pátrajícím po Boothovi.

V této situaci dělal Baker, co se dalo. Snažil se vytušit, odkud fouká vítr, vždyt' znal mazanost a záludnost svého šéfa. Odmítl tehdy marnit čas vysedáváním na nekonečně dlouhých poradách organizovaných Stantonem. Zdálo se mu nepochopitelné, že se ministr snaží rovněž utajit zranění Boothova chodidla. Podívoval se i nad tím, že mu jeho šéf tají zatčení jednoho ze spiklenců. Bakerovi nezbylo nic jiného, než vyčkávat. Nemálo času ztratil prověřováním tipů, které přšely ze všech koutů země. Všichni lidé v USA si mysleli, že Boothova spatřili nedaleko svého bydliště.

Bakerův bratranec, poručík Luther Baker, vstoupil v poledne 24. dubna do kanceláře šéfa tajné policie. Bylo to v poledne a Baker se právě účastnil důvěrné schůzky

se svými nejbližšími spolupracovníky. Po několika minutách vtrhl Lafayette Baker do Stantonovy kanceláře a zvolal: „Máme ho!“ Během několika okamžiků poručík Baker společně s pětadvaceti muži nastoupili na loď, která je dovezla k jisté části Marylandského poloostrova, kde poručík svým spolupracovníkům oznámil: „Booth by měl být zde!“

Ministr spravedlnosti Seward zopakoval znovu dva dny před touto akcí svůj příkaz, že vrah prezidenta Lincolnova musí být chycen živý. Šéf tajné policie Baker však o tomto příkazu nic nevěděl, ani tentokrát mu jej Stanton nepředal, i když ve své funkci Baker velel všem pátracím skupinám. Poručík Baker dostal od Stantona za úkol najít vraha, ale nikdy se ani slůvkem nezminil, zda ministr řekl, měl i být chycen živý.

Písemné záznamy z výpovědí svědků dokládají, že skupina pětadvaceti vojáků našla dva muže, po kterých pásla. Schovávali se na udaném místě ve stodole. Vojáci je vyzvali, aby vyšli a vzdali se. Muži neuposlechli, a tak vojáci spustili palbu skrze chatrnou stěnu. Jeden ze skrývajících se mužů, David Herold, se po první salvě vypotácel ven, žebronal o milost a blekotal, že měl Lincolnova odjakživa rád. Jeden z vojáků jej nakopl a nařídil mu, aby držel hubu. Další vojáci jej pak přivázali ke stromu.

Uvnitř stodoly se belhal druhý muž, vojáci jej viděli skrze došky. Levačkou se opíral o pušku, v pravici svíral revolver. Zavolal na obléhající: „Jasně, pánové, můžete pro mě připravit nosítka, postačí takové ty nouzové ze starého praporu.“

Mužova slova přerušil výstřel. Zasažený se nejprve napřimil a poté padl jako podřátý.

Boston Corbet, trochu potřeštěný a vyšinitý voják, se začal ihned vychloubat, že to on zastřelil prezidentova vraha. Důkazy však jeho slova nepotvrdily. Kulka vnikla

do atentátníkovy krku zezadu a z velice krátké vzdálenosti, zatímco Corbet stál třicet kroků od místa, kde byl živý cíl. Muž, který se ve chvíli výstřelu dostal až do sto- doly, byl poručík Luther Baker!

Ještě za svého života se stal John Wilkes Booth před- mětem zuřivých debat a nedorozumění, které neskončily ani po jeho smrti. Objevily se i hlasy, které odmítaly při- pustit, že muž zastřelený ve stodole by mohl být Booth. Tyto názory vzešly ze svědectví doktora Johna Mayse, který identifikoval mrtvého ještě ve stodole. „Nevěřím, že je to Booth, vždyť mu není ani trochu podobný," ozná- mil. Jenže tenhle doktor nebyl zcela normální a všichni to o něm věděli.

Poručík Luther Baker nechal tělo zastřeleného zabalit do plátna a převezl je na veslici k válečné lodi MON-TAUK, která kotvila na řece. Na základě Stantonova roz- kazu bylo tělo zastřeleného pohřbeno tajně v prostoru staré washingtonské věznice, a to na místě známém pou- ze Stantonovi. Až o mnoho let později se vládní místa ob- měkčila a povolila rodině vyzvednutí a identifikaci těla a jeh o uložení k definitivnímu odpočinku v neoznače- ném hrobě.

Muž, jehož umlčela ve stodole kulka vypálená z bez- prostřední blízkosti, byl bezpochyby vrah prezidenta Ab- rahama Lincolna.

Šéf tajné policie Baker vypověděl, že když oznamoval Stantonovi zprávu o Boothově smrti, řekl mu nejprve, že Booth byl nalezen. Stanton po té informaci klesl na po- hovku a zakryl si rukama tvář. Teprve když mu bylo sdě- leno, že Booth je mrtev, sňal ruce z obličeje a poprvé po mnoha dnech se usmál.

Deník nalezený u zastřeleného převzal nejprve šéf taj- né policie Baker a pak jej odevzdal Stantonovi. Ten však odmítl deník komukoli ukázat a svoje stanovisko změnil

až na výzvu soudu. To už však deník neobsahoval dva tucty stran záznamů, počínajících od spřísahání až do dne vraždy. Zůstaly jen záznamy od 15. do 25. dubna. Ba-ker dosvědčil před soudem, že deník byl úplný, když jej předával Stantonovi. Soud však přistoupil na Stantonovo tvrzení, že deník je ve stejném stavu, v jakém jej on sám obdržel.

Atentát proti prezidentovi připravila a provedla údajně skupina Mary Surratové. Patřil k ní George Atzerodt, Lewis Payne, J. W. Booth a David Herold. Čtyři obžalovaní byli odsouzeni a oběšeni jednoho horkého červencového dne. Veřejnost dychtící po krvi a odplatě uspokojeně vydechla. Poprava však byla přinejmenším osudným omylem, protože příliš rychle a důkladně zavřela ústa obviněných.

Z neznámých důvodů nebylo tehdy objasněno, proč o Lincolnově zavraždění psaly dva deníky ještě předtím, než byl atentát proveden. Minnesotský SVATÝ JOSEF a newyorský MIDDLETOWN popsaly atentát vcelku přesně den předem na základě informací z věrohodných zdrojů. Z dnešního pohledu je zcela nepochopitelné, proč tak důsledný a podezřivý muž, jakým byl Stanton, se nepokusil objasnit, odkud oba deníky ony prorocké informace dostaly.

Zachovaly se i záznamy o výpovědích dvou korunních svědků obžaloby, kterými byli Louis Weichmann a John Lloyd. Weichmann, zaměstnanec ministerstva války, oznámil dlouho před atentátem, že spiklenci kují úklady proti prezidentovu životu v domě Mary Surratové. Weichmannovo oznámení bylo, jak víme, zcela bagatelizováno.

John Lloyd byl bezvýznamný človíček, kterému se zalíbila nebezpečná hra na význačného svědka. Alkoholik, který si důkladně přihýbal ze sklenice právě v okamžiku,

kdy k němu údajně přistoupila Mary Surratová, věnovala mu polní dalekohled a připomněla mu, aby měl pistole připraveny. „Moji společníci si o ně dnes večer řeknou!“ měla říci Lloydovi. Lloyd nebyl momentálně zcela při smyslech, což sám připustil, navíc v tu dobu už zcela podlehl alkoholu. Zdá se tedy podivné, že soud z jeho slov spletl oprátku a zadrhl ji okolo krku Mary Surratové a hrdel jejich společníků. Weichmannovo a Lloydovo svědectví posloužilo jako jediný důkaz proti obviněným a stálo je život.

Když proces skončil a Stanton byl konečně zbaven své významné funkce, našli oba svědkové kupodivu odvahy, aby se ospravedlnili na veřejnosti. Lloyd prohlásil, že mu bylo vyhrožováno smrtí a dlouhým žalářem, pokud nebude vypovídat tak, jak nakonec svědčil. Snad se Lloyd skutečně pokoušel o ospravedlnění a mluvil pro tentokrát pravdu, možná však, že se takto snažil jen o novou exhibici před očima veřejnosti. V každém případě však tuto svou novou výpověď už nikdy nezměnil.

Louis Weichmann odešel z ministerstva války a získal místo poštovního úředníka, což byla podle jeho pozdějších slov odměna za jeho svědectví v procesu se spiklenci, odměna slíbená ministrem Edwinem M. Stantonem. Weichmann však v novém povolání nepracoval dle předstáv svých nadřízených a také už neměl vlivného Stantonova za zády. Jistě zažil veliké překvapení, když ho noví šéfové nakonec bez dlouhých okolků ze státních služeb vyhodili. Stanton mu pomoci nemohl, protože tenkrát už měl svých starostí nad hlavu.

Atentát na prezidenta Lincolna v lóži Fordova divadla mohl mít šanci na úspěch pouze v případě, pokud by nad prezidentem nebděla jeho osobní tělesná stráž. Tělesným strážcem byl John F. Parker. V kritické chvíli však v prezidentově blízkosti chyběl.

V š i m n ě me si blíže podivných charakterových vlast- ností prezidentova ochránce J. Parkera a začnou se nám mimoděk ježit vlasy. Stal se členem jednotky washing- tonské policie v roce 1861. Už v roce 1862 se dostal do sporu se svými nadřízenými za nedodržování subordina- ce a byl pokárán. O několik měsíců později měl na krku obvinění za spánek ve službě a za bezdůvodnou střelbu z pistole z okna bordelu, kde se na několik týdnů ubyto- val. K tomu přibýlo obvinění za obtěžování dámy na uli- ci, jehož se dopustil v době služby a v podnapilém stavu.

Takový muž se stal prezidentovým tělesným stráž- cem, a to na zvláštní přání samotné paní Lincolnové, vy- slovené dne 3. dubna 1863. Zůstane pro nás asi tajem- stvím, proč se první dáma USA osobně zasadila, aby do- stala do manželovy blízkosti takového otrapu. Kdyby Par- kera dosadil Stanton či Baker, nebylo by na tom nic div- něho, jistě by od takového výtečníka dostávali na oplátku neocenitelné zprávy. Možná že paní Lincolnova měla stejný úmysl a Parker jí bez skrupulí poskytoval informa- ce o každém manželově kroku a slovu. Lincoln však brzy poznal, co je Parker zač, ale zbavit se jej nemohl, protože nad tělesným strážcem držela osobně ruku paní prezi- dentová...

Prezidentův ochránce musel být nepochybně klíčo- vým mužem v plánech spiklenců. Pokud by seděl v lóži vedle prezidenta, atentátník by měl jen velice malou šan- ci přesně a v klidu zamířit a vystřelit. Ideální situace mohla nastat pouze v případě, že by se Parker z prezi- dentovy blízkosti vzdálil, což se také stalo.

Parker si odskočil poněkud uhasit svou věčnou žízeň do Taltuvalovy restaurace. Popíjel zde, když Booth vešel dovnitř a uviděl jej. Parker zůstal u baru i po Boothově odchodu. Booth se tedy na vlastní oči přesvědčil, že jedi- ná překážka úspěšného atentátu sedí v restauraci a hledí

na dno sklenice. Nemusel mít obavy, že by mu ve střelbě na prezidenta někdo bránil.

Po atentátu prochodil Parker celou noc v dešti a nako- nec byl ráno přiveden na policejní stanici opilou prosti- tutkou. Pikantnější však je, že za zanedbání prezidentovy ochrany nebyl ani obviněn, natož pak souzen. Navíc zů- stal ještě tři další roky členem policejního sboru! Tyto po- divuhodné okolnosti lze však pozorovat i z jiného úhlu. Parker odešel od policie v době, kdy Stanton opustil stát- ní službu. Pouhá časová shoda? Snad.

Oficiálně se zavraždění prezidenta Lincolna vyřešilo Boothovou smrtí a popravou čtyř jeho údajných společ- níků. Nezodpovězeny však zůstaly mnohé okolnosti vra- žedného případu. Jak to, že Booth věděl o jediném ote- vřeném mostě, po němž osudné noci přešel? Proč byl most otevřen? Proč nebyly pátrací jednotky vyslány také do jižních o Marylandu, kde se Booth schovával? Proč Stanton tajil Boothovo jméno před veřejností ještě pět hodin po atentátu? Jak se mohlo stát, že Stanton nechal rozšířit zatykače s portrétem Boothova bratra, když si na- víc byli velice málo podobní?

Proč Stanton otálel čtrnáct hodin, než povolal šéfa taj- né policie Bakera do Washingtonu? Proč Stanton nepře- dal příkaz ministra Sewarda pátrajícím jednotkám, aby zadržely vraha živého? Kdo skutečně vystřelil a zabil Bootha? Co se stalo s důležitými stránkami Boothova de- níku? Proč nebyl Parker nikdy souzen za opuštění svého stanoviště?

Okolnosti zavraždění Abrahama Lincolna jsou z dneš- ního pohledu přímo horou podivných záhad. A z této ku- py nejvíce vyčnívá záhada nejzáhadnější - osobnost teh- dejšího ministra války Stantona. Ani po více než sto le- tech nedokázal nikdo tento oříšek rozlousknout.

6/ Opuštěná bitevní loď

Bylo to neobvyklé jméno pro bitevní loď, jenže ARAK-WE byla zvláštní lodí. Do análů amerického válečného námořnictva se zapsala svým nezvyklým osudem. Jako jediná bitevní loď totiž vybojovala souboj na souši!

Vystavěli ji ze dřeva jako parník s bočními kolese, s obrovskými hnacími lopatkami, chráněnými v boxech. Právě takové parníky jsou dnes využívány na řekách k ta- nečním zábavám anebo turistickým plavbám. ARAKWE byla hrdou bitevní lodí, ale v dlouhé službě poněkud za- starala. Postavili ji v letech občanské války Severu proti Jihu, ale dokončena byla příliš pozdě, takže už do tohoto krvavého konfliktu nezasáhla. Její dřevěné lopatky byly nahrazeny kovovými, do výbavy dostala dvě malá děla, obsadila ji vojenská posádka a pak sloužila dlouho jako válečná loď. Několik let křížovala Karibské moře, poté obeplula i Hornův mys a dorazila do chilského Aconagua, aby svou přítomností poskytovala morální podporu ne- stabilní chilské vládě. Činila to dvěma dělíčky, kouřem z komína a třepotající se vlajkou s hvězdami a pruhy.

V této službě uběhl rok. Kapitán Alexander a jeho po- sádka se stávali neklidnými. Loď potřebovala drobnější opravy, a kapitán proto požádal o návrat do USA. Povole- ní k návratu bylo sice odesláno, ale dorazilo do místa určení příliš pozdě...

Malý parniček přivezl poštu z pobřeží. Kapitán Ale- xander usedl ve své kajutě a probíral se více jak měsíc starými zprávami a rozkazy. Jeden z nich přikazoval, aby se ARAKWE odpoutala od chilského pobřeží a zamířila k Pensacole. Bože, Pensacola, pomyslel si kapitán, nejmé- ně další měsíc hrozné služby navíc! Další prodlužování utrpení právě uplynulého roku!

Kapitánův lodní deník o této situaci poznamenává:

Zatímco jsem vyřizoval právě došlou poštu, povšiml jsem si, že se lampa visící nad stolem začala houpat. Připadlo mi to nezvyklé, protože jsme kotvili v zálivu a nevál vůbec žádný vítr. Vyběhl jsem na palubu, abych zjistil příčinu tohoto zvláštního pohybu. Napadlo mi, že jde jistě o podmořské zemětřesení. Rozhodl jsem se zvednout kotvy a nasměrovat lod směrem na volné moře. K tomu však už nedošlo. Než jsme cokoli podnikli, ocitli jsme se z ničeho nic na mělčině a naše zád trčela k otevřenému moři. Předpokládal jsem, že bychom mohli vyklouznout přefříznutím kotvy, na níž jsme dosud viseli. Pobřežní bahno, do něhož se náhle opřelo vydatné slunce, vypouštělo jedovatý plyn, takže se několik členů posádky částečně přiotrávilo. Nařídil jsem dýchat jen skrze plátno namočené v octě, což se doporučuje za podobných okolností.

Obrovitá vlna se pak náhle převalila přes zád lodi. způsobilá vážné škody a smetla přes palubu tři členy posádky, které jsme už nikdy nespatriili. Ztratili jsme kontrolu nad lodí a připadali jsme si zcela odepsáni.

Údery divokých vln vrhaly ARAKWE směrem k pobřeží se stále vzrůstající silou. Díky mělké, ale pevné konstrukci trupu byla loď unášena snadno a rychle jako prám a zastavila se až nedaleko útesů, vzdálených původně více jak dvě míle od moře! Výstroj ARAKWE vzala za své, rozbita byla pohonná kola i další zařízení. Příboj opadl a loď se ocitla uprostřed oceánu písku, vydaná napospas případným plenitelům a lupičům.

A pobřežní lupiči skutečně přišli loď vyrabovat. Alexander rozdál posádce zbraně a střílivo a varoval útočnickými výstražnými výstřely. Ráno si kapitán uvědomil naprosto beznadějnou situaci. Během noci odmontovali lupiči z neovladatelné lodi řadu předmětů. Ráno posádka spatřila, že rabijátů během noci mnohonásobně přibývalo. Stále dotírali a pokoušeli se dostat až na palubu. Unavená

posádka odrážela jejich útoky se stále většími obtížemi. Poté se lupiči shromáždili k přípravě frontálního útoku mimo dostřel pistolí a pušek. Kapitán vydal rozkaz nabít děla. Dělmistr mu však oznámil, že nejsou dělové náboje, sklouzly totiž z paluby, když se loď v běsnění vln naklá- něla. Kapitán se v nouzi rozhodl k prazvláštnímu řešení, vzpomněl si na tvrdé kulaté sýry z lodní kuchyně.

Chátra pobřežních pirátů se vrhla po písku k bitevní lodi s řevem, doprovázeným střelbou z pistolí. Kapitán Alexander rozkázal vyčkat s dělovou střelbou, až se lupiči přiblíží na několik stovek yardů. Potom zaburácelo dělo a sýrové projektily dopadly do písku. Několik útočníků zůstalo ležet, ostatní se obrátili k ústupu. Když vystřelilo druhé dělo, změnil se spořádaný ústup lupičů v zběsilý úprk. Zřejmě neměli zálibu v sýrech.

ARAKWE se na moře už nikdy nevrátila. Zůstala třet v písku několik mil od oceánu. V záznamech válečného námořnictva USA je vedena s pietou jako loď ztracená v boji. Zápis je doplněn poznámkou, že ARAKWE jako jediná bitevní loď vyhrála srážku na souši, pálic ze svých děl tvrdé sýry proti útočícím pobřežním pirátům.

7/ Neklidní mrtví

Vše nasvědčovalo tomu, že půjde o obvyklý pohřební obřad, jenže osud vše zařídil jinak a přichystal účastní- kům pohřbu ctihodného Thomase Chase pořádné pře- kvapení. Vše se událo jednoho horkého letního dne roku 1812 na Barbadosu.

Zesnulý zde zastával několik méně významných stát- nich funkcí, soukromě se pak zabýval námořním obcho- dem a dovážel na Barbados levné americké výrobky. Cti- hodný Thomas Chase neshromáždil pohádkové bohat-

ství, ale byl rozhodně natolik zámožný a vlivný, aby se je- ho poslední cesty zúčastnilo i několik prominentních státních úředníků, hrajících významné role na málo vý- znamném ostrově.

Z místního katolického hřbitova byl překrásný výhled na Barbadoský záliv. A právě zde si Chase vystavěl hrob- ku z mohutných kamenů, z větší části v podzemí, kde už leželo několik členů jeho rodiny. Tady měl být po obvyk- lých bohoslužbách uložen i on sám. Zádušní mše se ko- naly v přílehlém kostele a sloužil je reverend Thomas H. Onderson. Chase byl čtvrtým nebožtíkem, který měl spočinout v hrobce. Ležela zde už Thomasina Goddardo-ová, od 31. července 1807, dále zde spočívala Mary Ann Chaseová, mladší dcera Thomase Chase, která zemřela 22. února 1808, a konečně starší dcera právě zesnulého, Dorcas Chaseová, pochovaná 6. července 1812.

Na třech předchozích pohřbech se nestalo nic zvlášt- ního, těla byla podle zvyklostí uložena v rakvích do nitra hrobky, vždy po odtažení těžké náhrobní desky.

Desku sňali také 9. srpna 1812, aby rakev se zesnulým mohli vnést dovnitř.

O průběhu pohřbu se uchovalo svědectví reverenda Ondersona. Reverend zapsal, že černoši odmítali snést tělesné pozůstatky Thomase Chase po pěti schůdkách, vedoucích do nitra hrobky. Museli být dlouho přemlou- vání, než konečně ustali se svou neoblomností a popadli rakev. Měli instinktivní strach.

Když Onderson a další pohřební hosté sestoupili do- lů, spatřili ke své hrůze, že rakve Mary Ann a Dorcas Chaseových nejsou na místech, kde byly při posledním červencovém pohřbu. Rakev maličké Mary Ann ležela asi šest stop od místa, kde byla původně umístěna, navíc by- la obrácena čelem proti zdi.

Po počátečním zděšení a nastalém zmatku byly rakve

prvních tří uživatelů hrobky srovnány. Poté k nim černošští nosiči přidali i schránku s ostatky pana Chase. Dopřavit rakev dovnitř nebylo snadné, protože mrtvý měl robustní postavu a navíc jeho rakev zhotovili z olova. Žádný div, že ji muselo nést osm siláků.

Barbadoské úřady byly pochopitelně znepokojeny ne- vysvětlitelným přesunem rakví. Pokoušel se nějaký ničema vloupat do hrobky, aby okradl mrtvé? Církevní činovníci společně se státními úředníky započali s výslechy zaměstnanců hřbitova. Bezvýsledně. Pro teorii loupeže navíc nesvědčil ani jediný fakt. Rakvemi bylo sice pohnuto, jenže se je nikdo nepokoušel otevřít. Vyšetřovatelé udělili zaměstnancům hřbitova přísnou důtku a poslali je zpátky do práce. Úřady rozestavily okolo hřbitova stráž, které kontrolovaly dvakrát denně pečete na náhrobní desce hrobky Chaseových. Nic pozoruhodného se však nestalo ani u hrobky Chaseových, ani u jiných hrobů.

O čtyři léta později se před hrobkou Chaseových shromáždili znovu smuteční hosté, tentokrát však i se státními a církevními úředníky. Stalo se tak u příležitosti pohřbu chlapečka Samuela Brewstera Amese. Po zádušní mši se delegace úředníků odebrala k hrobce, opatřené pečeti. Těžká náhrobní deska byla odsunuta a prohlédnuta, nenesla však žádné stopy po násilí, což se ovšem čekalo, vždyť hrobka byla čtyři roky pod neustálou kontrolou.

Uvnitř hrobky však čekalo na úředníky opět překvapení. Čtyři rakve ležely uvnitř zpřeházené a různě pootečené. Všechny ty záhadné a nepochopitelné přesuny se uskutečňovaly v malém prostoru šestkrát dvanáct stop. Nejvíce změnila pozici olověná rakev Thomase Chase, ležela napříč a otočila se tedy okolo osy o devadesát stupňů. Beze změny zůstala jen rakev paní Goddardové, první nájemnice a uživatelky podzemního domu.

Zřízenci uložili rakve do původní polohy, náhrobní deska byla vrácena na místo a opatřena pečetěmi za přítomnosti mnoha svědků. Strážní dostali instrukci zastřelit každého, kdo by se k hrobce přiblížil bez pozhnutí úředních míst.

Záhadná událost na barbadoském hřbitově zapůsobila jako bomba, mezi obyvateli zavládlo zděšení, úřední místa znejistěla. Znepokojení ještě vzrostlo, když po dalších dvou měsících pohřbivali do hrobky osobně Samuela Brewstera. Navzdory předchozím bezpečnostním opatřením spatřili úředníci v nitru hrobky znovu zpřeházené rakve. Znovu je tedy nechali srovnat do původní pozice a náhrobní deska byla důkladně přibetonována.

Následujícího roku se ujal funkce guvernéra Barbadosu maršál lord Combermere, v bitvách zocelený válečník, který nemohl uvěřit svědectvím o pohyblivých rakvích. Žvanění a nesmysly! A pokud se rakve opravdu hýbaly, guvernér lord Combermere si byl jist, že záhadě určitě přijde na kloub. Celý život věřil pouze tomu, co spatřil na vlastní oči.

Nový guvernér si nechal zavolat reverenda Ondersona a další svědky a osobně je všechny vyslechl.

Zdávalo se pak zcela přirozené, že se guvernér Barbadosu lord Combermere osobně účastnil pohřbu Thomaziny Clarkové, který se konal 17. července 1819. Nebožka sice nepatřila k nejbohatším ani politicky činným osobnostem, ale guvernéra tato dáma přesto zajímala, takže ji poskytl svou účastí na pohřbu. Měla být totiž uložena do hrobky Chaseů.

Pro guvernéra a jeho družinu se stal vstup do hrobky fantastickým zážitkem - šest rakví se zde válelo zcela neuspořádaně. Tentokrát však ležela odhozena stranou i rakva první nájemnice hrobky, paní Goddardové, navíc byla zcela rozbita na kusy. Jediná byla totiž zhotovena ze

dřeva, na rozdíl od ostatních schránek, takže neodolala silám, které s ní nepochopitelně manipulovaly.

Guvernér nařídil svému tajemníkovi, aby pořídil si-tuační náčrtek rakví v polohách, v jakých byly nalezeny. Sedmá rakev Thomaziny Clarkové byla umístěna do re-gálu nad rakev Samuela Brewstera. Guvernér nařídil důkladné proklepání a prozkoumání útroby hrobky, aby se zjistilo, zda do ní nevede tajný vchod z podzemí. Na nic podezřelého se nepřišlo. Potom rozkázal, aby podlahu hrobky posypali jemným bílým pískem a pečlivě její roz-hrnuli a uhladili. Zřizenci poprášili schody vedoucí do hrobky lehoučkým popelem ze spáleného dřeva. Těžkou náhrobní deskou přibetonovali. Guvernér a jeho společní-ci nakonec otiskli do betonových výplní svoje pečeti, aby měli naprostou jistotu, že hrobka zůstane nedotčena.

Funkční období guvernéra Barbadosu lorda Comber-mera končilo závěrem roku 1820. Než se odhodlal opus-tit ostrov a vrátit se na penzi domů, chtěl guvernér vy-vrátit ony pověsti a nesmysly, týkající se záhadné hrobky Chaseových. Navzdory protestům církevních činníků ji nařídil guvernér otevřít 18. dubna 1820.

Kontrola pečeti dopadla dobře, všechny zůstaly nepo-rušeny. Náhrobní kámen byl opatrně odsekán z betono-vého lůžka a poté odtažen. Guvernér se osobně ujistil, že lehoučký popel ze spáleného dřeva leží beze změny na schodech hrobky. Nikde ale ani náznak po násilném vniknutí. Když však vešla guvernérova suita do podzem-ního prostoru, zírala s otevřenými ústy. Rakve byly opět zpřeházeny y jedn a přes druhou . Pouze plátěný vak s ostatky paní Goddardové stál v koutě, kde jej zanechali před několika měsíci. Záhada nad záhadu: rakve se pře-místily tak, že hlavy nebožtíků směřovaly k východu z hrobky! Hádanka to byla o to tajemnější, že guvernér a jeho společníci museli rakve vynést ven, tam je otočit,

aby hlavy nebožtíků směřovaly ke zdi hrobky, a teprve pak je znovu uložit dovnitř. Prostor hrobky neskýtá totiž svým rozměrem možnost obrátit těžké rakve uvnitř!

Lord Combermer e opustil Barbados konce m roku 1820 a ve svých memoárech později důkladně popsal ne- vysvětlitelnou záhadu s pohybuujícími se rakvemi.

Pozůstali po Chaseových si poté řekli, že čeho je moc, toho je příliš, a přemístili svoje mrtvé na jiný hřbitov, kde konečně našli více klidu. Původní hřbitovní kostel byl zničen hurikánem v roce 1831, obnovou stavbu pak zhltl požár v roce 1935.

Hrobka Chaseových stojí na hřbitově dodnes, aniž by ji od vyklizení v roce 1821 někdo používal. Zdi hrobky jsou však poničeny rukama vandalů. Jeden z nich označil hrob adekvátním znamením v podobě důkladného otazníku.

Tajemné události, podobné záhadám hrobky Chaseových, se udály na Barbadosu i ve dvacátém století. Dne 24. srpna 1943 se shromáždili svobodní zednáři u hrobky sira Evana MacGregora, který zde byl pohřben v roce 1841. Zednáři se ovšem vůbec nezajímali o sira Evana, ale o Alexandra Irvina, hlavu svobodných zednářů na Barbadosu, který zde byl pohřben ještě před sirem Eva-nem . Dříve než zednáři hrobku otevřeli, zúčastnili se v kostele mše za duši zemřelého.

Podobně jako hrobka Chaseových byla i tato hrobka z větší části v podzemí. Vystavěli ji bytelně z kamenů a dobře pálených cihel, spojených důkladně betonovou maltou. Dovnitř vedlo šest schůdků, hrobku chránil železný plot a zapečetěná brána. Když svobodní zednáři ne- chali odtáhnout těžkou náhrobní desku, zjistili, že vchod do hrobky je zazděný.

Zedníci rozebírající cihly byli nabádáni k opatrnosti,

aby nepoškodili kovový předmět, který všichni viděli skrze rozebíranou stěnu. Zedníci pracovali opatrně, ale rychle, takže už za chvíli bylo zřejmé, že onen kovový předmět je jistojistě rakev v oloveném pouzdře, vystrčená čelní stranou přímo k zazděným dveřím. Svobodní zedníci tu stáli v naprostém ohromení. Jak se mohla těžká olovená rakev s pozůstatky sira Evana MacGregora dostat z výklenku na straně hrobky, otočit se o sto osmdesát stupňů a dostat se až přímo k zazděným dveřím? Kdo nebo co dokázalo s rakví pohnout, když hrobku zazdili a učinili ji zcela nepřístupnou už před více jak sto lety? A kdo způsobil vznik tří malých otvorů ve víku olovené rakve?

Svobodní zedníci shledali všechny uvedené okolnosti za podivuhodné a nepochopitelné, ještě více se však divili později, když zjistili, že v hrobce sira Evana není ani stopa po rakvi s pozůstatky Alexandra Irvina, která zde prokazatelně spočívala v době Evanova pohřbu.

Zmatení, s prázdnýma rukama, uzavřeli hrobku, z níž zmizela rakev s pozůstatky bývalého zednického mága, a poté odešli ze hřbitova s úvahami o nevysvětlitelném zmizení svého drahého nebožtíka.

Barbados však nebyl jediným místem na světě, kde se udály případy podobného druhu. Je známa například aféra z Anglie, týkající se hrobky francouzské rodiny, zbudované v kostelní zahradě ve Stantonu. Církevní kronika stvrzuje, že po jejím otevření v roce 1775 byly rakve nalezeny zpřeházené. Nejtěžší olovená rakev stála dokonce až na čtvrtém schodě vchodu do hrobky. Nazpět ji muselo nést osm silných mužů. I tato hrobka byla důkladně uzamčena, zapečetěna a zazděna, zjevně se do ní nikdo nevloupal, a přesto v ní rakve doslova tančily.

Ostrov Oesel v Baltickém moři je malý, ale vítr jej tvr- dě bičuje. Tento ostrov proslul ze dvou důvodů. Prvním je produkce chutné whisky, druhým dosud nerozřešená záhada arensburských hrobů. Arensburg je jediným městem na ostrově. I zde bývalo zvykem, že si bohaté rodiny stavěly bytelné a okázalé rodinné hrobky, nad nimiž na- víc budovaly malé soukromé kaple, kde se konávalo po- slední rozloučení s mrtvými. Jedna z těchto kaplí, která tu stojí dodnes a je i z dálky dobře viditelná, patří rodině Buxhoewdenových a stala se už před drahnou dobou místem dosud nevysvětlitelných událostí.

Americký vyslanec v Neapoli Robert Dale Owen za- znamenal zprávu o záhadné události, o níž se dozvěděl od barona de Guldenstubbé, jehož rodiny se tato událost přímo týkala. Písemné svědectví vyslance se zachovalo dodnes.

Dne 22. června 1844 odešla žena krejčího Dalmanna na hřbitov, aby navštívila hrob své matky. S sebou vzala dvě malé děti, které usadila na kárku taženou konikem. U hřbitova zastavila přímo před kapličkou Buxhoewdenových. Když se po několika minutách vrátila od matči- na hrobu, vyzozorovala, že koník je velice neklidný a přestrašený. Nedokázala zvíře ovládnout, a tak doběhla pro veterináře, který použil tehdy obvyklý prostředek - pustil koníkovi žilou.

Poté se paní Dalmannová vydala k baronu de Gulden- stubbé, jehož zámek stál nedaleko Arensburgu. Baron se choval zdvořile, ale nijak ho nedojala příhoda o starém přestrašeném koni.

Příští neděli si několik občanů uvázalo svoje koně ne- daleko Buxhoewdenovy kapličky a zúčastnilo se bohoslu- žeb. Když se vrátili, našli svoje zvířata v krajně vystra- šeném stavu. Ještě o několik dnů později vypověděli ně- kteří vesničané, že když mýjeli ono místo, zaslechli burá-

civé zvuky, vycházející z podzemní hrobky Buxhoevedenových. Domácí zvířata vedená kolem se chovala stejně vyděšeně jako koník paní Dalmannové. Na uvedeném místě se dělo něco neobvyklého a nepochopitelného, o čemž byla zpravena i úřední místa. Jenže o co vlastně mohlo jít?

Neustálé dohady vnašely nejistotu mezi občany, a tak bylo rozhodnuto o provedení úředního šetření, aby se záhada vyjasnila a případ tajemných zvuků a nevysvětlitelného zvířecího strachu mohl být uzavřen. Rodina Buxhoevedenových se úřednímu šetření zprvu houževnatě bránila, protože nechtěla, aby se před svými nepřáteli zesměšnila. Dříve než rodinná rada dala úřadům souhlas k pátrání, navštívilo několik členů rodiny inkriminované místo, aby se na vlastní oči přesvědčili, zda je uvnitř hrobky vše v pořádku. Otevřeli hrobku a užasli. Rakve byly nakupeny uprostřed hrobky. Návštěvníci rakve spadli a vložili je zpět do postranních kovových regálů, kde původně spočívaly. Poté zamkli vstup do hrobky a zámky opatřili olověnými pečeti s rodinnými znaky.

O dění v následujících dnech se žádné zprávy nedochovaly. Teprve třetí červencovou neděli je zaznamenáno svědectví o hromovém rachotu, přicházejícím z nitra hrobky. Jedenáct koní cloumalo poděšeně svými udidly, zatímco jejich majitelé se v Buxhoevedenově kapli účastnili bohoslužeb. Svědci vypověděli, že se zvířata plašila a cloumala sebou bez zjevného důvodu a každý kůň se snažil vyvléci ze své ohlávky. Nastal poprask. Šest koní se s velkým úsilím podařilo zklidnit, zbývající byli podrobeni obvyklé proceduře - veterinář jim pustil žilou. Tři z takto ošetřených zvířat pošla, není však známo, zda uhynutí nastalo v důsledku děsu, nebo na následky puštění žilou.

Občané, kteří o svoje koně přišli, uplatňovali nárok

na náhradu škody u konzistoře, tedy u církevního soudu, který se konával pravidelně v Arensburgu. Konzistoř si s těmito žalobami nevěděla rady, takže chytře vyčkávala v naději, že vše vyřeší blízká budoucnost.

Jeden z členů rodiny Buxhoevedenových v tomto čase zemřel. Po zádušní bohoslužbě se několik pozůstalých rozhodlo prozkoumat hrobku pod podlahou kaple. Zjistili, že všechny rakve jsou opět nakupeny uprostřed. S velkým úsilím je zvedli a vrátili do masivních kovových polic. Poté uzamkli dveře a opatřili je zvláště důkladnými a důmyslnými pečetěmi.

Od úst k ústům se šířily zprávy o tajemných událostech v rodinné hrobce Buxhoevedenových. Povídačky se rozrostly do tak obudných a pro církev nebezpečných rozměrů, že konzistoř nakvap jednala o tomto případu. Doporučila zřízení komise a ta započala okamžitě s vyšetřováním. Rodina Buxhoevedenových však trvala na svém názoru, že události v hrobce jsou dílem jejích nepřátel, kteří se je snaží znemožnit před veřejností. Pod tlakem církve a faktů nakonec někteří příslušníci rodiny svůj názor poněkud změnili a dali souhlas k vyšetřování. Což pak sami nepřenesli rakve do regálů a nezapčetili dveře? Vyšetřování mohlo být zahájeno i pod záminkou, že někdo neznámý rušil klid nebožtíků. Stačilo začít zkoumat, kdo a jak vnikl do hrobky.

Baron de Guldenstubbé, prezident konzistoře, navštívil tajemnou hrobku s dvěma členy rodiny Buxhoevedenových. Pečetě byly neporušeny, ale rakve stály nakupeny jako předtím uprostřed hrobky. Komise nechala rakve znovu uložit do postranních regálů a opět důkladně zapečetila dveře. Události v hrobce se vymykaly zdravému rozumu, proto bylo třeba stůj co stůj záhadu objasnit a upokojit veřejné mínění.

Komise začala neprodleně pracovat ve složení: baron

de Guldenstubbé, biskup, doktor Luce, dva členové kon- zistoře, starosta a několik dalších místních představitelů, jejichž úkolem bylo zapsat všechny pozorované jevy, tak- že se nám o této věci dodneška zachoval důkladný spisový materiál.

Komise prověřila neporušenost pečeti, rozlomila je a pak už se jen divila. Rakve byly opět na jedné hromadě uprostřed hrobky, na svých místech zůstaly pouze rakve babičky a jejích dvou vnoučat.

Komise prověřovala, zda není možné vniknout do hrobky jiným způsobem než dveřmi. Tuto možnost po důkladné prověrce okolí vyloučila. Během několika týdnů došlo několikrát k přeskupení rakví. Měli to snad na svědomí lupiči? Jenže žádná rakev nenesla stopy po násilném otevření. Komise dvě schránky otevřela a zjistila, že mrtví i jejich šperky jsou nedotčeni. Motiv loupeže tedy nepřicházel v úvahu. Existence tajného tunelu do krypty musela být rovněž zcela vyloučena, okolo hrobky byly totiž vykopány sondy a žádná z nich nenarazila na podzemní tunel. Zmatení hodnostáři se nakonec shodli na tom, že dovnitř lze vstoupit jedině dveřmi a žádným jiným způsobem. Komise nařídila posypat podlahu dřevěným popelem. Ten byl rozhozen i na schody vedoucí z krypty do kaple.

Městská stráž potom držela u hrobky hlídku nepřetržitě sedmdesát dvě hodiny a odháněla všechny kolemjdoucí, kteří se chtěli být jen na dálku přiblížit.

Po třech dnech se na místo dostavila opět celá komise. Na dveřích kaple i hrobky visely neporušené pečeti, popel zůstal netknutý. A rakve? Opět byly zpřeházené. Některé navíc stály opřeny o zed, takže mrtví vlastně ve svých rakvích stáli na chodítkech. Pouze rakve babičky a dvou dětí zůstaly na svých místech.

Komise znovu usoudila, že vloupání do hrobky je zce-

la vyloučeno, stejně jako neexistuje možnost vstupu jiným způsobem než dveřmi. Ti m vlastně skončila svou práci. Poté byly rakve vyzvednuty a uloženy na jiné místo. Podobně jako na Barbadosu to byl jediný způsob, jak přinést klid neklidným mrtvým.

8/ Nedosazitelný poklad Dubového ostrova

V posledních letech jsou užívána elektronická zařízení k hledání zakopaných kovů, tedy i skutečných či bájných pokladů. Ale ani tato technicky dokonalá zařízení neobstála při pokusech najít a vyzvednout poklad z Dubového ostrova, na jehož nalezení si vylámaly zuby desítky zběsilých hledačů. Je to jen stěží uvěřitelné. Poklad tam bezpochyby je, ale už téměř dvě stě let odolává lidské vůli i technice.

Poklad zlákal například dr. Johna Lyndse a přivedl jej k totálnímu životnímu i finančnímu krachu. K osobní tragédii dovedl také přítel Tonyho Vaghama, Dannyho McGinnise a Jacka Smithe, kteří se o jeho nalezení pokusili jako první. Mezi neúspěšné hledače pokladu Dubového ostrova lze započítat i amerického prezidenta Franklina D. Roosevelta, který zde naštěstí prožil se svými přáteli jen jedny krásné prázdniny a přišel jen o ty peníze, které mu v budoucnu nechyběly.

Smith, Vagham a McGinnis propadli jako první jistotě, že kápli na poklad, když se na ostrově vylodili jednoho krásného nedělního rána v roce 1795. Muži žili v Lu-nebergu, ležícím na pobřeží Nového Skotska v mahonském zálivu, v němž klidně šumí vlny oceánu. Název Dubový ostrov je odvozen od dubových lesů, jimiž je ostrov

pokryt, ač je to zcela neobvyklé v tamních zeměpisných šířkách. V dobách, kdy kvetlo pirátství, sloužil ostrov jako základna, hodící se ideálně k odpočinku i k opravám lodí.

Záznamy o uložení pokladu na Dubovém ostrově neexistují, přesto však existuje celá řada nepochybných důkazů, že zde kdysi kdosi pod tlakem okolností poklad důmyslně ukryl a že tu až dodnes nedotčen spočívá.

Jack Smith a jeho přátelé nebyli hledači pokladů, ale pouze rybáři, kteří se z rodného města vydali na nedělní dobrodružství. Přirazili ve člunu k pobřeží a trochu se na ostrově porozhlédli. Všimli si, že některé mohutné stromy - několik set stop směrem k vnitrozemí - nesou na sobě stopy, o nichž se dalo předpokládat, že je způsobily kladkostroje. Pozornost mužů tak byla probuzena. Přímo pod jedním z těch mohutných dubů pak našli slehlou plochu ve tvaru kruhu o průměru dvanácti stop. Posloužily větve mohutného stromu k uchycení kladkostroje, aby jeho pomocí mohl být nějaký velice těžký předmět spuštěn do vykopané jámy? Tři mladí muži o tom nepochybovali a rozhodli se, že se na ostrov vrátí.

Pospíchali domů pro lopaty a sekery a už následující den započali s kopáním. Dřeli se, protože jíl byl slehlý a tuhý. Naleznou aspoň něco povzbuzujícího? Když se dostali asi dvanáct stop pod úroveň terénu, obdrželi na tuto otázku odpověď. Našli tenkou vrstvu kamenů, které nesly známky po opracování lidskou rukou.

Bylo to sice povzbuzení, ale v podstatě bezcenné. Muži kopali ještě o několik stop hlouběji, až narazili na tenkou vrstvu vláken z kokosových ořechů. V hloubce dvaadvaceti stop našli další vrstvu kokosových vláken.

Třem vyčerpaným mladíkům bylo najednou jasné, že jim docházejí síly. V hloubce třiceti stop narazili na mohutné dubové fošny, uchycené v tvrdém jílu. Po několika

týdnech lopotivé dřiny nezískali nic než krvavé mozoly a několik chabých náznaků. Vrátili se na pevninu a snažili se pro svůj projekt hledání pokladu získat finančně zdatné příznivce, ale nikdo jim příliš nevěřil. Kdo by také zaplátl nadšením a touhou vyhodit peníze za pouhé vyprávění o pirátech, kteří pohřbili svoje bohatství právě na Dubovém ostrově?

Jack Smith se brzy nato oženil a postavil si na Dubovém ostrově domek, jen asi dvě stě yardů od jámy, kterou společně se svými přáteli vyhloubil. Tři muži pak kopali společně dalších sedm let a stále prohlubovali šachtu. Nedostatek vhodných nástrojů však práci velice ztěžoval. Chyběly výstuže, takže se jim stěna často zhroutila a zavalila výkop. Práce postupovaly neuvěřitelně pomalu, takže v létě 1803 se kopáči dostali teprve do hloubky třiceti pěti stop.

V temže roce vzal Smith svoji ženu do Lunebergu, aby její první dítě přišlo na svět pod lékařskou kontrolou. Navštívil proto dr. Johna Lyndse, což se doktorovi stalo osudným. Smith mu vyprávěl o záhadné jámě na Dubovém ostrově a získal doktora pro myšlenku, aby se stal partnerem a mecenášem tohoto víc než hazardního podniku.

Konečně mohli být najati dělníci a stěny šachty zpevnily důkladné opery. Rumpály zvedaly tuny zeminy a dřevěných trosek a množství pozůstatků z kokosových ořechů. Často se v jámě objevovaly ucpávky kdysi používané k utěšňování lodí. Když se kopáči dostali už devadesát stop hluboko, zazvonila jedna z lopat o podivný plochý kámen, nesoucí na drsném povrchu nesrozumitelné hieroglyfy. Tento kámen byl pečlivě chráněn a po léta ukazován nejruznějším vědeckým kapacitám, ale žádné z nich se nepodařilo rozluštit smysl záhadných znaků. Smith jej nakonec zazdíil do čelní strany svého domácího

krbu, kde nemohl být ztracen ani ukraden. Po jeho smrti byl kámen ze zdi vybourán odvezen do Halifaxu, kde ne- vysvětlitelně zmizel.

Nález záhadného kamene podnítl dr. Lyndse a jeho přátele k dalším investicím a zvýšenému úsilí. Byli si už naprosto jisti, že ten, kdo věnoval tak nezměrné úsilí na ukrytí věci, které se oni snažili vykopat, nemohl být ani chudřas, ani hlupák, a že tudíž nemohou být daleko od vytouženého pokladu. Až v hloubce sta stop očekávali ná- lez nesmírné hodnoty. Namísto toho však objevili pouze další mocné dubové desky a lodní ucpávky.

Dr. Lynds nařídil zdvojnásobení pracovního tempa, aby se kopáči probili co nejrychleji touto neprostupnou vrstvou. Nástroje pronikaly velice těžko tvrdým dřevem, ale dělníci se přesto dostali do jakési podzemní místnos- ti. Porada společníků dospěla k názoru, že se práce kvůli tmě přeruší a započne znovu až příští ráno. Ráno vnik- nou do právě objeveného prostoru, v němž je zcela jistě uložen nesmírný poklad!

Ráno však dělníci zjistili, že jejich už neuvěřitelně hluboká jáma je více jak ze dvou třetin naplněna vodou. V zoufalství zakoupili a namontovali čerpací zařízení, které ale pracovalo s malým efektem. Co přes den vy- pumpovali, to se v jámě nazítří zase objevilo.

V zoufalství se lidé odhodlávají k zoufalým činům. Dr. Lynds a jeho druhové se rozhodli vykopat další šach- tu, hned vedle jámy zaplněné vodou! Tentokrát kopali s nezměrnou energií, protože už znali polohu vytouženě- ho cíle. Dostali se do hloubky sto deseti stop a rozhodli se, že se odspodu prokopou do prostoru, kde měl podle jejich názoru ležet poklad.

Zřejmě však trochu pozapomněli na fyzikální zákon o spojených nádobách, v nichž se vodní hladina udržuje ve stejné výši. Poté co započali s prorážením spojovací

chodby, voda z první jámy natekla do nové šachty. Tři dělníci se utopili a ti, co přežili, hleděli v bezdeché hrůze na dvě jámy zaplněné vodou, která sčlamstla nejen jejich druhy, ale i měsíce nepředstavitelně vysilující dřiny. Dr. Lynds i jeho společníci přišli o všechno.

Následovalo čtyřicet let, v nichž se poklad Dubového ostrova proměnil spíše v legendu, o níž se diskutovalo a žertovalo za dlouhých zimních večerů. Jenže dr. Lynds nebyl legendou, ale žijícím člověkem z masa a kostí. A měl před čtyřiceti lety šanci, aby po pokladu už už natáhl ruku. Nebýt zrádné vody!

V roce 1849 vypukla v Kalifornii zlatá horečka a ta změnila postoje mnohých lidí. Dr. Lynds se rozhodl po druhé, že se chytne příležitosti a zaútočí znovu na svůj dávný sen, ukrytý na Dubovém ostrově. Shromáždil okolo sebe skupinu nadšenců ochotných vsadit do hry peníze a společně s nimi se vydal na Dubový ostrov.

Práce započaly na první šachtě, kterou vyhloubili před více než čtyřiceti lety Smith, Vaughan a McGinnis. Šachta byla samozřejmě stále zatopena, ale hladina poklesla a pokles se jevil jako značný.

Voda byla vyčerpána a kopání pak pokračovalo až do hloubky sto deseti stop, kde Lyndsova pracovní družina narazila na vrstvu hladkého kamene. Kámen? Lynds si nepamatoval, že by na dně jámy byly nějaké kameny. Ale i tato překážka se stala spíše podnětem ke zvýšenému pracovnímu úsilí, všichni chtěli co nejdříve zjistit, co se pod ní nachází. Muži sestrojili provizorní vrtací zařízení jehož ručně poháněný vrtací šnek se zakousl do pevného sádovce. Potom vrták narazil opět na vrstvu dřeva, a když ji provrtal, pronikl do prázdného prostoru, hlubokého asi jednu stopu. Dělníci nadšeně oznámili svůj objev, ale jejich nadšení brzy pomaslo, vrták se jim totiž zasekl. Když se jej podařilo konečně uvolnit, stálo na dně

šachty pět mužů se zažehnutými svíčkami. Všechny pět jich téměř naráz vykřiklo. V závitů vrtáku třely tři těžké zlaté články, nepochybně součást neuvěřitelně masivního zlatého řetězu.

Vzápětí však vnikla do šachty voda, zatopila ji a zničila všechno zařízení. Tentokrát naštěstí nebyly lidské oběti. Práce znovu započaly až příštího léta. Hledači pokladů najali několik inženýrů, aby hloubení probíhalo rychleji a bezpečněji.

Inženýři patřili k nejzkušenějším odborníkům, školeným pro podobné případy. Zdálo se jim podivné, že mocná vrstva jilu dokáže propustit tak strašlivě příválové vody. Přišli na to, že voda v šachtě přibývá či ubývá podle mořského přílivu a odlivu, což ovšem znamenalo, že voda ze šachty nepochází z jíloviště, ale z podzemního tunelu vedoucího od moře!

Pokusné vrtky provedené poblíž šachty potvrdily jejich domněnku. Od zátoky vedl k jámě tunel, který musel být bezpochyby uzavřen hrází, když majitel pokladu kopal přehluboký podzemní úkryt. Tuto hráz mohly tvořit dubové desky, lodní ucpávky a vlákenné zbytky nalézáných kokosových ořechů. Inženýři vzali v úvahu úroveň hladiny moře i hloubku podzemního tunelu a vypočetli, že poklad je pravděpodobně uložen v hloubce 400 stop!

Pokud souvisela přílivová a odlivová vlna se zatopením šachty, dalo se to prokázat pomocí velkého množství výrazné barvy, nasypané do vody v šachtě. Pokus byl učiněn a červená barva vskutku za několik dní pronikla do mořského zálivu. V zátoce nazvané po Smithovi našli inženýři ústí podzemního tunelu.

Na základě takto provedeného experimentu a důkazů, které z něho vzešly, se hledači pokladů rozhodli obětovat svoje poslední peníze na stavbu obrovské ochranné hráže. Aby mohla být hráz postavena, museli dělníci vy-

čistit ústí tunelu od množství kamenů a trosek, čímž se ovšem také uvolňovala cesta k pokladu.

Opět se zdálo, že úspěch je na dosah ruky. Když už většinu posledních financí spolkla stavba ochranné hráze, přihnala se vzápětí po jejím dokončení nebyvalá bouře a podemlela hráz i chuť k dalšímu podnikání.

V roce 1865 se poklad Dubového ostrova pokusila vy-zvednout skupina profesionálních hledačů pokladů, ale ani profesionálové nedosáhli lepšího výsledku než zapá-lený amatér dr. Lynds.

Nový pokus financovala skupina newyorských ob-chodníků, kteří utratili tehdy pohádkových sto tisíc dolarů jen za zařízení k čerpání vody. Ale také títo movití pá-nové pokusy nakonec vzdali a investovali své dolary do jistějších podniků. I zkušené podnikatele porazily věčně se opakující záplavy šachty.

Nový pokus zorganizoval až v roce 1893 manažer po-jišťovny Frederick Blair, který se vypravil na ostrov se spoustou peněz a schopnými inženýry. Blaira napadlo, že bude jistější hloubit šachtu ve vodě, než se pokoušet dostat vodu ven. Blair se rozhodl vsadit všechno na jed-nu kartu a vytrvat, pokud mu první vrty přinesou důka-zy o existenci pokladu. Naneštěstí pro pana Blaira a jeho finanční společníky dopadly první vrty nad očekávání výborně. Bylo totiž víc než jisté, že se vrták dostal do sty-ku se zlatem a s dřevěnými bednami, které zlato nepo-chybně obsahovaly. Bedny byly zhotoveny ze stavebního dříví a spočívaly ve velice houževnaté vrstvě malty, asi dvacet palců tlusté. Pak se také stalo, že jedna sonda vy-nesla na světlo pergamen označený iniciálami W a I.

Blair si byl jist, že poklad je tam, kde ho hledá, a pus-til se do práce naplno. S pomocí barev nalitých do šachty našli jeho inženýři dva tunely, vystavěné tak, aby chráni-ly poklad přílivovými záplavami. Jeden ústí ve Smitho-

vě zátoce, druhý vedl několik stovek yardů do menší zátočky. Čtyři roky Blair bojoval, šachtu důkladně prohloubil, ale pak musel i on přiznat osobní i finanční porážku. V roce 1903 jej zastavil finanční krach a chudoba.

Budoucí americký prezident Franklin D. Roosevelt založil společnost, která se pokusila o vyzvednutí pokladu v srpnu 1909. On a jeho společníci zde strávili příjemné léto, utratili spousty peněz, ale odnesli si odtud pouze příjemné romantické vzpomínky.

Posledním mužem, který soustředil mocné prostředky, aby se k pokladu dostal, byl olejářský magnát na penzance Gilbert Hedden, který na ostrově přistál s hromadou peněz a s moderním důlním zařízením v roce 1935. Hedden zde strávil několik let, volil nejrůznější metody vrtů a čerpání vody, ale i on přes svou koňskou náturu, jež se v jeho aktivním životě tak dobře osvědčila, nakonec přiznal porážku. Odnel si vynikající zkušenosti, ale poklad nezískal. Navíc se vyjádřil, že poklad na Dubovém ostrově zůstane ještě dalších sto padesát let nedostupný.

Existují dvě teorie, které se snaží vysvětlit, co vlastně leží na dně oně neuvěřitelně hluboké a dobře zabezpečené jámy. Obě teorie se týkají historických událostí monarchistické Francie. První teorii přijal i F. D. Roosevelt. Tato teorie předpokládala, že na dně jámy leží korunovační klenoty francouzského krále, popraveného Ludvíka XVI. Podle této verze ukradla korunovační klenoty jedna ze dvorních dam, zatímco král byl zaneprázdněn bezvýsledným úsilím o záchranu své hlavy. Zachovaly se záznamy, že tato osoba přistála v Louisburgu, což byl francouzský přístav vzdálený pouze několik mil od Dubového ostrova. Dodnes nikdo neví, co si tato dáma s sebou přivezla, v tomto smyslu písemné důkazy neexistují.

Druhá teorie vychází z ověřených historických faktů,

týkajících se válečného konfliktu Anglie a Francie, který vzplál v Novém světě. Tehdy rozhodla francouzská vláda o vytvoření opevněného a ozbrojeného opěrného bodu poblíž Fort Louisburgu a odeslala na tento účel z Francie 10 milionů dolarů ve zlatě. Dokumenty ukazují, že záslužka dorazila do Louisburgu, a rovněž se ví, že tamní hlavní francouzský guvernér vynaložil na zřízení vyzbrojené pevnosti jen zlomek dovezeného zlata. Žádné zkoumání však neprokázalo, že by tento guvernér vrátil do Francie alespoň část oné pohádkové sumy.

Bezúspěšné pokusy o vyzvednutí pokladu Dubového ostrova přišly ovšem na kloub celé řadě faktů. Například většina hledačů zjistila, že zlato je uloženo v bednách a bedny jsou umístěny do důkladných maltových hnízd. Úsilí záhadných osob, které zlato uložily do ohromné hloubky s pravděpodobně omezenými technickými prostředky, je obdivuhodné. Vždyť musely nejdříve vystavět ochranné hráze proti silným úderům oceánu, nutné pro úspěšné vyhloubení dvou nezávislých podzemních tunelů. Teprve po těchto neuvěřitelně náročných přípravných pracích mohly poklad spustit do maltou zpevněné dřevěné komory. Poté vodní tunely ucpaly kokosovými vlákny a jílem, nato šachtu zasypaly a zbouraly ochranné hráze, čímž pro případné hledače pokladu připravily důmyslnou vodní past. Poklad byl tedy uložen do země podle velice důmyslného a na realizaci náročného plánu. Hledači nikdy nedokázali označit jeho přesnou polohu. Pokusí se někdo další o objasnění této záhady? Bohatství zde leží téměř dvě století! Jistota, že je stále v zemi, trápí a vzrušuje současné profesionální hledače, kteří sem zájždějí s elektronickými zařízeními pro vyhledávání kovů. Hledí zde do dvou jam, v nichž klokotá slaná voda oceánu. Poklad zde čeká a je stejně nedotčený, jako byl před dvěma sty lety...

9/ Teresa Neumannová — živoucí záhada

Na Velký pátek roku 1956 se shromáždil mnohatisícový dav před domem zcela obyčejné a prosté venkovské ženy. Stalo se to v Konnersreuthu v Německu. Mezi shromážděnými byli lidé, kteří sem přijeli z míst vzdálených stovky mil, jen aby se mohli zúčastnit této podivuhodné události. Společně zde stáli věřící s nevěřícími, pochybovači i pouzí zvědavci. Všichni měli stejné přání - zhlédnout Teresu Neumannovou, tak podivnou a zarážející živoucí záhadu, že jí ani moderní lékařská věda nedokázala nijak vysvětlit.

Všichni čekající byli ovšem zklamáni, protože proslavená stigmatistka se veřejnosti neukázala a trpěla pouze v kruhu své nejbližší rodiny a za přítomnosti starého duchovního pastýře místní farnosti, čtyřiaosmdesátiletého otce Nabera, který byl jejím dlouholetým přítelem i důvěrným rádcem od samého počátku výskytu stigmatických příznaků.

Teresa Neumannová byla stigmatistkou, tedy osobou, které se na těle objevovala zranění, jež utrpěl Kristus mučený na kříži. Tyto Kristovy rány se objevovaly na jejím těle vždy na počátku velikonočního týdne. Poprvé se tak stalo v roce 1926. Teresa při objevení ran trpěla vždycky prudkými bolestmi, vrcholicemi na Velký pátek. Samozřejmě že v této době žili i další stigmatici, jenže případ slečny Teresy Neumannové byl tak obecně známý a tak nezpochybnitelný, že se nejlépe hodí k podrobnému popisu.

V roce 1926 jí bylo dvacet osm let a tehdy také její podivuhodný a záhadný případ započal. Stigmatické rány se jí objevily na levé polovině těla, přesně nad srdcem,

a současně z nich začala vytékat krev. Kristus byl ovšem poraněn na pravé straně hrudníku. Teresa se nejdříve rozhodla, že svoje zranění před rodiči utají. Avšak na Veliký pátek už nic tajit nemohla. Začala totiž krváčet i z ran, které Kristus kdysi utrpěl od trnové koruny, a rovněž z okrouhlých zranění, jež Kristovi způsobily mohutné hřeby vetknuté do rukou a nohou.

Zděšení rodiče přivolali svého duchovního pastýře otce Nabera, který přirozeně rozpoznal stigmata. Otec Naber pořídil o celé záhadě obezřetně zápis, prohlédl a spočítal rány na hrudi, rukou a nohou a zaznamenal, že slečna Neumannová roní i krvavé slzy. Dr. Otto Seidl z nedalekého Waldsassenu přijel až poté, co byla Teresa podomácku ošetřena, takže se spíše orientoval na důkladné prozkoumání jejího celkového zdravotního stavu. Doktor Seidl později dosvědčil, že její rána na hrudi byla jeden a půl palce široká. Lékař rány převázal a odešel. Byl první z celé řady lékařských expertů, kteří přicházeli, aby viděli a žasli.

Slečna Neumannová trpěla bolestmi z Kristových ran asi do třetí hodiny ranní dne 17. dubna, kdy požádala o růženec a začala se modlit. Náhle, jak řekla, pocítila, že bolesti ustupují, až zmizely úplně. Probudila rodiče, a když společně sňali obvazy, zjistili, že rány zmizely, aniž by zanechaly jizvy. Téhož dne následovala další zdravotní prohlídka. Dr. Seidl zjistil, že rány se zacelily suchou průsvitnou kůží. Napsal o tom: *Jedná se o zcela*

mimořádný případ, jaký jsem ve své praxi dosud nespátřil. Zranění nehmisala ani se nijak nezaničila. Vylučuji sebemenší možnost jakéhokoli podvodu a podobné námitky dopředu odmítám, protože vím, že se zcela jistě objeví...

Před odchodem od nemocné provedl dr. Seidl ještě další měření stigmatických ran. Zjistil, že velikost ran se nezměnila ani na hrudi, ani na jiných místech. Zranění

zůstala zřetelná i po svém zacelení, na rukou a nohou měla velikost šestipence.

Zdravotní stav slečny Neumannové zůstal beze změny až do června roku 1927, kdy se stopy po ranách na vnějších stranách rukou a chodidel najednou zdvojily - objevily se totiž i na vnitřní části jejích dlaní a chodidel. Dr. Seidl a otec Naber zjistili, že rány jsou mezi sebou propojeny, a i pozdější testy prokázaly, že poranění takto vytvořila vždy jeden celek. Další prozkoumávání těchto ran bylo komplikováno značnými bolestmi, které Teresa pociťovala tak intenzivně, že nebyla s to vzít nic do svých rukou.

Řezenský biskup požádal slečnu Neumannovou, aby se podrobila patnáctidennímu lékařskému pozorování, s čímž Teresa souhlasila. Od 14. do 28. července 1927 absolvovala sérii testů, když po celých patnáct dní nebyla ponechána ani na okamžik bez přítomnosti dozírající osoby, pořád u ní setrvala alespoň jedna z mollersdorfských sester, členek ošetřujícího personálu, které s ní pobývaly v jejím rodičovském domě. Před experimentem i po něm skládaly tyto ošetřující sestry přísahu do rukou řezenského biskupa. Všechny ošetřovatelky prokázaly plnou kvalifikaci k prováděnému pozorování a předávaly o něm denně zprávy dr. Seidlovi, jež se vyšetření zúčastnil jako supervizor.

Záznamy z těchto dnů prokazují, že instrukce platné pro pozorování byly Teresou, sestrami i lékaři plněny. Za celou dobu nebyla Teresa u zповědi, nekoupala se, pouze byla otírána vlhkými žinkami. Plnila dohodu o nepožití žádného jídla ani nápoje, vodu dostávala pouze ke zvlhčení a vypláchnutí úst, a i tato voda byla přesně odměřována před užitím i po užití. Experiment vylučoval možnost, aby se Teresa dostala do styku s předměty a nádobkami, z nichž by se mohla případně napít. Podle svědect-

ví sester i lékařů byla mimořádně svědomitou a poslušnou pacientkou.

Dr. Ewald dosvědčil, že Teresa nepožila během patnácti dnů žádné jídlo ani vodu, a přitom se její tělesná váha od 14. července vůbec nezměnila. V době, kdy krvácela ze stigmatických ran, ztratila na váze šest liber, které ovšem rychle znovu přibrala. Dr. Ewald zdůraznil, že každé tělo ztrácí denně 400 gramů vody běžnými fyziologickými pochody. Teresa, která nepožila patnáct dní ani gram vody a jídla, nenesla žádné stopy po dehydrataci ani hladovění!

Stejně významné bylo i svědectví dr. Seidla, který vypověděl pod přísahou před mnichovským soudem dne 15. dubna 1935, že Teresa nepožila jídlo ani vodu po celých patnáct dní experimentu a že tato abstinence neměla žádný negativní vliv na její zdraví. „Prokázáno nepříjemné máni vody a potravy během patnácti dní bez jakýchkoli následků nemůže být odborně nijak vysvětleno,“ uzavřel svoje svědectví dr. Seidl.

Řezenská diecéze vydala k průběhu experimentu s Teresou oficiální stanovisko, aby zabránila nedůvěře a dohadům:

Během patnácti dnů nepřetržitého pozorování nepožila Teresa Neumannová žádné potraviny, aniž by ovšem stále setrvala na lůžku. Postila se a nepřijímala ani vodu, a přitom neztratila nic ze své hmotnosti, což je těžko vysvětlitelnou záhadou. Podmínky experimentu byly srovnatelné s podmínkami, které by zajistila kterákoli klinika, a výsledky pozorování jsou bezesporu objektivní.

Ani tento církevní verdikt ovšem nezavřel ústa kritikům a pochybovačům, kteří hledali jednoznačnější vysvětlení záhad, jež se vyrojily okolo slečny Neumannové. Oponující lékaři prohlašovali, že hladovění i v daleko delších lhůtách přežily mnohé osoby bez jakýchkoli ná-

sledků (v Čechách je dobře znám případ pana Marečka z Kyjova, který je světovým rekordmanem v držení hlavy bez následků - pozn. překladatele).

Odborníci z lékařských kruhů ovšem dodávali, že vyloučení příjmu vody do organismu po dobu patnácti dní musí každému člověku přinést jistou smrt.

Je opravdu jisté, že Teresa Neumannová nepřijímala žádné tekutiny po celé dva týdny?

Ošetřovatelky i lékaři si tím byli naprosto jisti a odpřisáhli, že Teresa nepožila vůbec žádnou vodu.

Lékaře nebylo možno podezírat. Námitky oponentů se hromadily spíše ke skutečnosti, že experiment s Teresou probíhal v domě jejích rodičů, kde podle mínění kritiků nebylo možno vyloučit některé subjektivní podmínky pozorování. Podobné připomínky a nedůvěra k objektivitě experimentu postupně silily, takže řízenské církevní autority navrhly otci slečny Neumannové, aby dal svolení k opakování experimentu, který by se uskutečnil mimo její rodný dům. Teresin otec tento požadavek odmítl a Teresa se jeho rozhodnutí podřídila, s čímž se museli její zastánci i odpůrci smířit.

Námitky lékařské vědy se obrátily i k vyvrácení domněnek o nevyšetřitelnosti stigmatických ran na těle slečny Neumannové. Kritikové z lékařských kruhů zdůrazňovali, že si už celá řada osob dokázala ve stavu auto-hypnózy vsugerovat podobně výrazné fyziologické příznaky, jaké se objevily i na Teresině těle. Šlo například o objevení bradavic a puchýřů, které ovšem v důsledku hypnotické či posthypnotické sugesce léků zase zmizely. Kritici slečny Neumannové se tedy vrhli i tímto směrem a tvrdili, že i Teresa si stigmata vsugerovala mimořádným úsilím vůle a emocí.

Obhájci stigmatiků neradi slyší obdobné názory, které podkopávají jejich víru, že krvácení z Kristových ran

způsobuje něco jiného než božská vůle, a naopak rádi uplatňují argumenty, na něž dosud lékařská věda nestačí.

V dochovaných dobových záznamech o Terese Neumannové (a v záznamech o mnoha dalších stigmatických osobách) je uvedena řada faktů, kdy stigmatik na sebe převzal utrpení či bolest jiných osob, takže tyto osoby pocítily úlevu ve chvíli, kdy se utrpení už nedalo unést. Lze uvést případ mladého kněze, který trpěl bolestmi v krku, horníka, jehož utrpení pocházelo ze zhnisané nohy, lze také připomenout tragédii mladé ženy, která se pokusila

0 sebevraždu požitím koncentrované kyseliny. Bolesti těchto tří ubožáků převzala Teresa na sebe, aniž by ti vůbec něco věděli o této její schopnosti. Z lékařského hlediska je málo pravděpodobné, že by si Teresa vsugerovala stigmatické rány a bolesti, avšak je naprosto nemožné, aby lékařská věda nějak vysvětlila její schopnost ovlivňovat psychický i fyzický stav trpících osob, aniž by tyto osoby o těchto zásazích věděly.

V říjnu 1939 uveřejnil časopis AMERICKÝ TÝDEN článek podepsaný údajně graduovaným psychiatrem Maurice Chideckem. Stať bagatelizovala případ Teresy Neumannové pod nálepku religiózní hysterie se schopností autosugesce dermatologických efektů. Autor článku popsal schopnosti některých osob vsugerovat si pod velkým psychickým tlakem jisté viditelné změny na svém

těle, které se pak udržely nezvykle dlouhou dobu. *Snad i celé týdny*, napsal Chideckel. Jenže výskyt stigmatických ran na těle Teresy Neumannové a jejich krvácení trvaly tenkrát už celých třináct let!

Lze navíc nějak uspokojivě vysvětlit podivné věty, které z Teresiných rtů vycházely v okamžicích nejvyššího utrpení vždy o velikonočním týdnu? Teresa užívala slova dávno mrtvých jazyků, jež z ní mimoděk tryskala, když se zmítala na lůžku při velkých bolestech.

Dr. Chideckel měl i pro tato fakta jednoduché vysvětlení: Teresa slychávala řecké i latinské věty během bohoslužeb v kostele, nevědomě si tyto věty či slůvka vtiskla do svého podvědomí, a pak je zcela mimovolně vykřikovala. Vysvětlení vzdělaného muže v AMERICKÉM TÝDNU však mnoho nevysvětlují. Slova a věty v bolestech vyřčené stigmatistkou nepocházely z latiny ani z řečtiny, nýbrž z aramejštiny, tedy z jazyka, který byl užíván v době života Ježíše Krista. Duchovní pastýři, jimž byla Teresa nablízku, tento jazyk neznali, takže jej nemohla slyšet při bohoslužbách ani nikde jinde, což je prokázáno mimo veškerou pochybnost.

Zápisy hodnověrných osob o případu Teresy Neumannové stvrzují nezpochybnitelná fakta: V roce 1926 se Terese objevily na těle stigmatické rány a každý další rok vždy na Velký pátek začaly tyto rány krváčet a krvácely nejméně celý velikonoční týden, někdy i déle. Mikroskopické testy, provedené několika různými lékaři, potvrdily, že z ran prýští skutečná krev, která odtékala naprosto přirozeně a bez podnětu. Zranění nad srdcem vyměšovalo s krví i hnis. Krvácení z očí, takového rozsahu, v jakém se objevovalo u slečny Neumannové, by zcela jistě muselo zanechat viditelné jizvy či jiné pozorovatelné stopy, pokud by pocházelo z uměle přivozených ran.

Teresa Neumannová patřila k nejproslulejším stigmatistkám. Literatura o lidech se stigmaty Ježíše Krista je velice objemná. Od doby svatého Františka z Assisi bylo zaznamenáno více než tři sta podobných případů, mezi které patří i stigmatické krvácení otce Pia z Itálie. Všechny popsané a evidované případy se vyskytly vždy přibližně za podobných okolností a dodnes mají jeden nejpodstatnější společný znak: ani jeden z nich nedokázala lékařská věda spolehlivě vysvětlit, takže zůstaly dodnes nevysvětlitelnými záhadami.

ČÁST
DRUHÁ

10/ Nazpět se nikdo nevrátil

Na zemi, ve vzduchu i na moři mizí lidé. Dokonce i armády pochodují do neznámé nicoty, veliké lodě se ztrácejí beze stopy, moderní letadla, vybavená špičkovou elektronickou zabezpečovací technikou, odlétají do neznámého prostoru.

Armády?

V průběhu španělské občanské války o následnictví (1701-1714) přecházela dobře vybavená a vyzbrojená armáda v síle čtyř tisíc mužů Pyreneje a naráz se po ní slehla zem, ač přechod Pyrenejí už v té době byl vojen- skou rutinou. O zmizelých vojácích už nikdo neslyšel, nenašla se ani jediná kostra či kus vojenské výstroje. Svo- ji poslední noc v životě strávili vojáci u horské říčky, rá- no složili stany a vydali se do hor, na cestu k zapomnění. Navzdory důkladným a četným pátracím akcím nebyla po této armádě nalezena žádná stopa.

V roce 1858 zmizelo v Indočině šest set padesát Fran- couzů, pochodujících do Saigonu, kde právě propukly nepokoje. Vojáci dostali za úkol s neklidem ve městě skoncovat. Oddíl se skládal z pěti set dokonale vycviče- ných francouzských legionářů a ze sto padesáti zdatných Alžířanů, sloužících dobrovolně pod francouzským vele- ním . Naposledy byli vojáci spatřeni, jak pochodují asi patnáct mil od Saigonu. Místa určení však už nedosáhli a nikdy se také nevrátili zpět na základnu. Slehla se po nich zem. Za zmínku stojí, že široko daleko nebylo vojen- ské síly, která by se dobře vycvičeným a vyzbrojeným mužům mohla postavit. Dalo by se říci, že se jednoduše vypařili...

Dne 10. prosince 1939 drancovali Japonci Nanking. Ve střední Číně zavládla panika, chatrná obrana byla prolomena, zemi opanoval chaos. Zdálo se nevyhnutelné, že Japonci obklíčí během několika málo hodin celou čínskou armádu.

Ve zvláště pahorkatinách na úpatí hor, jižně od Nankingu, stvořila příroda zvláštní terénní útvary, které mohly být snadno přetvořeny v opevněné pevnůstky. Oddíly čínské armády dostaly rozkaz obsadit je a vzdorovat tady útokům Japonců. Rozkaz byl vydán a 3100 čínských vojáků přijelo vlakem na místo, odkud museli ještě šestnáct mil pochodovat, aby se dostali na určené místo. Výstup z vlaku proběhl spořádaně, vojáci s sebou táhli půltuctu houfnic a dostali rozkaz dostat se do určených pozic ještě v noci. Velící důstojník přesun osobně kontroloval první dvě míle, aby se ujistil o náležitém rozptylu jednotlivých oddílů, protože měl obavy z leteckých útoků.

Velitel, plukovník Li Fu Sien, ukončil dohled nad touto jednotkou několik minut před čtvrtou hodinou ranní. Na velitelské stanoviště odjel spolu s dalšími důstojníky nákladním autem. Auto zastavilo asi dvě míle před bojovými liniemi. Plukovník si odešel zdřímnout a pobočník jej vyburcoval ze spánku o tři hodiny později, aby jej informoval, že velitelství nemá s pozicemi, v nichž se jednotka už bezesporu musela nacházet, žádné spojení. Bojový útvár neodpovídal na žádné signály. Co se jen mohlo stát?

Plukovník si zprvu myslel, že se vojáci mohli opozdit. Vyslal tedy k bitevní linii několik mužů, aby záhadu prověřili. Spojky dorazily do pevnůstek a zjistily, že sem jednotka dorazila. Zbraně stály namířeny ve směru očekávaného útoku nepřítel, na některých místech dosud hořely ohně. Nikde žádné známky po bitvě, z vedlejších pozic

nikdo nic neviděl ani neslyšel. Pokud jednotka uprchla, nemohla se dostat k nepříteli, protože jediný most vedoucí k japonským liniím byl důkladně strážěn. A ostatní možnosti útěku?

Všechny možné ústupové trasy vedly otevřenou krajinou bez vegetace, takže zde nemohl proběhnout bez zporozorování ani zajíc. Vzdali se snad vojáci nepříteli v záchvatu masového strachu? Japonské záznamy o bojových operacích v uvedené zóně neobsahují ani zmínku o zmiřelých jednotce, a Japonci byli v tomto smyslu převelice důkladní a jistě by se pochlubili snadným i nesnadným vítězstvím, ať už by se Číňané vzdali dobrovolně, či z naprosté bojové bezvýchodnosti. Jediným průkazným faktem této události je skutečnost, že žádný ze zmizelých vojáků nebyl už nikdy nikým spatřen.

Podobný osud stihl i námořníky a pasažéry kolesového parníku IRON MOUNTAIN, který měl za sebou osm roků říční plavby. V červnu 1872 dorazil do Vickburgu. Měřil 180 stop na délku a 35 stop na šířku, měl pět výkonných parních strojů, které roztáčely obrovitá boční kola. V New Orleansu jej naložili bavlnou a melasou, náklad měl být vyložen v Pittsburgu.

Lod opouštěla Vickburg s houkáním lodních sirén. Ty upozorňovaly malé lodi, aby se klidily z cesty. IRON MOUNTAIN chrtil oheň a kouř ze svých kominů a mířil k ohbí řeky tažen vlečnými loděmi.

Co se potom stalo, nedokázal dosud nikdo věrohodně vysvětlit. První příznak, že není cosi v pořádku, nastal v tom okamžiku, kdy jiný parník - IROQUOIS CHIEF - uhýbal překotně z cesty, aby se vyhnul vlečným lanům IRON MOUNTAINU. Začal couvat, ale do lan se přesto zapletl. Vlečné čluny se díky zpětnému tahu zastavily. To už je s parníkem nic nespojovalo, třebaže lana nebyla

přetržena, nýbrž přeseknuta, což se stávalo v případech vrcholného nebezpečí. Když hrozilo nebezpečí parníku, bylo možné zbavit se vlečných člunů.

Co se však stalo s lodí IRON MOUNTAIN?

Zmizela, aniž by se na hladině řeky objevily jakékoli trosky, nikdo rovněž nezahlédl či nezaslechl explozi, která by snad mohla plavidlo naráz sprovodit ze světa. Před očima svědků zmizel velký parník s padesáti pěti osobami na palubě během několika vteřin tak rychle, jako když v bezvětří zmizí bez příčiny plamínek svíce. Vskutku záhada nad záhadou.

Počet lodí, které obdobně vpluly do nicoty, je obrovský. Vcelku je pochopitelné, když křehká či méně křehká plavidla pohlcuje oceán, který se spojí ke zkáze vetřelce s vichřicí či vlnobitím. Poněkud jiná situace ovšem nastala ve dvacátém století, kdy zmizely beze stopy plovoucí kolosy i s námořníky, a přitom se jednalo o moderní lodě s důkladnou konstrukcí a se zcela mimořádným zabezpečovacími zařízeními.

Stačí připomenout 26. červenec 1909, kdy zcela nový parník WARATAH odrazil z Durbanu, přístavu v Jihoafrické republice. Vezl náklad masa, mouky a ingotů, na palubě nesl dvě stě jedenáct cestujících. Mířil do Indie a měl už za sebou cestu z Austrálie. Ze Sydney vyplul před dvaceti šesti dny, nyní ho čekala poslední etapa cesty. Ještě následující ráno spatřila WARATAH posádka lodi CLAN MACINTYRE nedaleko pobřeží u Kapského Města. WARATAH si tehdy bez problémů razil cestu neklidným mořem.

Od té chvíle už WARATAH nikdo nespátřil. Zmizel ze světa. Parník o výtlačku šestnácti tisíc tun, vybavený záchrannými čluny, signálními světly a svítilnicemi se ztratil ve chvíli, kdy se nacházel na frekventované ná-

možní trase, kde ve stejnou dobu plulo osm dalších za- oceánských lodí, aniž by na svoje případné problémy jak- koli upozornil. Majitelka WARATAHU, lodní společnost Modrá kotva, pronajala okamžitě dvě lodí k pátracím ak- cím, tři válečné lodě vyslala k pátrání britská vláda ve snaze nalézt alespoň trosečníky či objevit trosky. Moře bylo doslova pročesáno, nebylo však nalezeno nic, ani je- diný článek korku ze záchranného pásu, ani láhev z lod- ní špižirny, nic, vůbec nic, i když pátrání neustalo po do- bu několika týdnů.

Americká loď CYCLOP odrazila od mola barbadoské- ho přístavu 4. března 1918 a zamířila k Hamptonu ve Vir- ginii. Na palubě nesla náklad uhlí a osmaosmdesátičlen- nou posádku. CYCLOP plul plnou parou a hnal se po mo- ři jako zběsilý, snad aby stihl schůzku se svým osudem. Podobně jako WARATAH zmizel i CYCLOP v oblasti do- slova přehuštěné lodní dopravou, kde z jedné lodí bylo vidět na druhou či třetí. CYCLOP by se nedokázal potopit naráz, bránily mu v tom přepážky v podpalubí. Mohl za- volat o pomoc, protože patřil americkému válečnému ná- mořnictvu a měl k dispozici výkonnou radiotelegra- fickou techniku. Zanechal po sobě pouze šmouhu černé- ho kouře severně od Barbadosu, nic víc pak už nikdo ne- spatřil. Přitom se na bocích parníku houpal půltucet zá- chranných člunů, které by se samy uvolnily, kdyby šel parník ke dnu.

Stejně tragický osud postihl dánskou cvičnou loď KO-BENHOVEN, která dne 14. prosince vyplula z Montevi- dea s padesáti námořními kadety a posádkou na palubě. Několik hodin před naloděním absolvovali mladí kadeti přijetí na dánském konzulátu, aniž by mohli tušit, že se jejich osud naplní během několika chvil. KOBENHOVEN

vyrazil plnou parou a minul zručným manévrem několik rybářských lodí. Pak navždy zmizel. Toto zmizení se událo neuvěřitelně rychle, protože lodí, které pluly po stejné trase a zakotvily o dvě hodiny později v Montevideu, KOBENHOVEN na své cestě nespátřily. Lod po sobě nezanechala ani skvrnku oleje na klidné, mírné a zcela bezpečné mořské hladině.

Závrtně dlouhý je také seznam letců, kteří zmizeli i se svými stroji, uvedeme tedy jen některé případy. Albert Jewel byl majitelem malého letadélka, které bylo velice populární počátkem padesátých let. Třináctého října odstartoval z nevelkého letiště v Hempsteadu na Long Islandu. Let měl trvat jen několik minut a normálně by skončil na Staten Islandu. Počasí bylo nádherné a pro let naprosto příznivé. Dobrá viditelnost, obloha bez mráčku, téměř bezvětří. Trasa letu vedla přes Coney Island. Pilot byl zkušený, takže vlastně absolvoval kratičký výlet nad notoricky známým terénem s velice hustým dopravním provozem. Přesto Albert Jewel nikdy nepřistál na Staten Islandu ani nikde jinde. Pátrací skupiny pročesaly celou trasu a nenalezly zhoła nic.

Kapitán Mansell James vzlétl z leeského letiště ve státě Massachusetts 29. května 1959, když předtím oznámil svůj záměr přistát na mitchellském letišti, ležícím na Long Islandu, ale i tento zkušený pilot se navždy ztratil. Ještě jej viděli, jak přelétává Berkshires, ale pak se i po něm slehla země. Přes deset dnů jej hledalo sedm pátracích skupin. Bezvýsledně. Velitel letecké jednotky nařídil, aby pátrající letouny sledovaly přesně kapitanův letový kurs, věřil, že budou nalezeny alespoň trosky letadla. Novinové výzvy žádaly případné svědky, aby se přihlásili se svými poznatky, telefonické společnosti vyzývaly kaž-

dého volajícího, zda nemá vědomosti, které by mohly vést k nalezení letadla. Kapitán James odlétl se svým le- tounem do prázdna a zapsal se tak do seznamu záhadně zmizelých vzdušných plavidel.

Je příznačné, ne-li přímo signifikantní, že celá řada zmizelých letadel uskutečňovala svůj poslední osudový let v poměrně malém prostoru v Atlantiku, severně od Bermudských ostrovů, ohraničených na západě polo- ostrovem Florida. Jde tedy o takzvaný Bermudský troj- úhelník. Zde nevysvětlitelně zmizelo i francouzské letad- lo LATECOERE-631, ohromná létající pevnost, schopná přeletět kterýkoli oceán. Letoun se ztratil 1. srpna 1948 s padesáti pěti osobami na palubě. Stejně záhadně zmize- lo také americké letadlo C-124 s padesáti třemi pasažéry, letícími do Irska, i ono se propadlo do nicoty v severním Atlantiku 23. března 1948.

V jednu hodinu ráno dne 30. ledna 1948 vyhlásilo ře- ditelství letecké společnosti British South American Airways v Kindley na Bermudách pátrání po čtyřmotoro- vém luxusním dopravním letounu STAR TIGER s dvaceti třemi pasažéry a šestičlennou posádkou na palubě. Na cestě z Kingstonu vyslal letoun radiotelegrafickou zprá- vu: *Nacházíme se na letovém kursu čtyři sta mil od Bermud, dobré počasí a žádná potíže...*

Vzápětí letadlo beze stopy zmizelo i s těmi, kdož se nacházeli v jeho útrokách. Lodě amerického válečného námořnictva společně s třiceti britskými a americkými letouny pátraly po zmizelém stroji dlouho, ale zcela bez- výsledně.

ARIEL se jmenoval letoun, který se vznesl z Bermud 17. ledna 1949. Pilotoval jej kapitán J. C. McPhee. Šlo

0 sesterský stroj záhadně zmizelého STAR TIGERU, jehož ztráta byla zaznamenána před rokem. ARIEL nesl šestičlennou posádku a třináct cestujících a měl přistát v tisíc mil vzdáleném Kingstonu na Jamajce po pěti hodinách a patnácti minutách letu. Poslední zpráva přišla od ARIE-LU čtyřicet minut poté, co se vznesl z Bermud. Kapitán McPhee oznámil, že je vše v pořádku a že mění frekvenci vysílačky na vlnovou délku kingstonského letiště, což by- la rutinní záležitost.

Nazítí už běželo pátrání na plné obrátky. Vzdušný prostor pročesávaly LEYTE a KEARSAGE, dva americké letouny, manévrující nad vodami okolo Kuby. Do pátrací akce se zapojily tři lehké křižníky PORTSMOUTH, HUNTINGDON a FARGO a šest torpédoborců. Mezi jižním pobřežím Kuby a Jamajkou pátraly těžký křižník MISSOU-RI a lehký křižník JUNEAU. Řada obchodních lodí opustila svůj kurz, aby hledala trosky ve směru trasy ARIELU. Šest letounů typu PBM, náležejících pobřežní hlídce, brázdivo vzdušný prostor. Přes množství pátrajících osob a techniky nebyla na moři ani na souši nalezena ani srážka. Letoun se ztratil beze stopy. Zmizení ARIELU 1 STAR TIGERU proběhlo tak rychle, že jejich dobře vyškolené a zkušené posádky nestihly ani zavolat o pomoc. Stačilo přece zmáčknout knoflík a říci několik slov do mikrofону, který měl každý z členů posádky před svými ústy.

Námořní letecká základna ve Fort Lauderdale na Floridě sloužila jako pilotní výcvikové středisko. Letadla odstartovala, pak vesměs opsala kratičkou trojúhelníkovou trasu a vrátila se na základnu. Stíhačky létaly za vedoucím letounem, v němž seděl zkušený pilot, určující rychlost, kurz a vzdálenost strojů mezi sebou. Šlo o velice přesnou a náročnou souhru. Dne 5. prosince 1945 se

po cvičném letu vracelo na základnu pět cvičných letounů typu MSTITEL. Letěla 160 mil východně nad oceán, pak čtyřicet mil severně, potom nabrala zpáteční jihozápadní kurz směrem k základně. Tento manévř byl nacvičován už mnohokrát, takže piloti jej hravě zvládali. Nebyl žádný důvod k obavám, že by tentokrát let proběhl jinak než obvykle, kdy neměli žádné potíže.

V jedné stíhačce seděli dva muži, ve čtyřech dalších byla tříčlenná posádka. Všechny stroje měly kvalitní vysílačky a výborné navigační zařízení. Každý letoun nesl ve svých útrobách automaticky se nafukující záchranný člun a všichni piloti měli přes letecké kombinézy navlečené záchranné vesty.

Několik minut po čtrnácté hodině se vznesl první letoun a po šesti minutách řezala vzdušný prostor už celá letka. Pět letounů se řítilo nad Atlantikem ve formaci, která se tehdy užívala při útoku na nepřítel. Rychlost: dvě stě mil v hodině.

První náznak potíží se objevil v patnáct třicet pět, kdy měla letadla požádat o instrukci k přistávání. Namísto této žádosti se z rádia ozvaly udivené věty vedoucího stíhaččí formace: „Nejsem si jistý, kde se nacházíme. Není vidět země. Neznáme svou pozici.“ Všechny pět navigátorů sedících za zády pilotů ztratilo náraz orientaci? To bylo naprosto nepochopitelné a tajemné. Na základně zavládla tíseň a neklid. Okolo šestnácté hodiny zaslechli na řídicí věži, jak se členové jednotlivých letounů mezi sebou domlouvají. Velitel letky vydával rozkazy pilotům a v jeho hlase bylo možno vystopovat záchvěvy strachu. V šestnácti dvacet přišla poslední zpráva od velitele letky: „Dodsud nevíme, kde se nacházíme, ale myslím si, že je to asi 235 mil od základny. Vypadá to, že jsme...“ Hlas zanikl v tichu, spojení mezi letadly a základnou bylo přerušeno.

Ze všech okolností vysvítalo, že se před letadly objevi-

lo neznámé nebezpečí, které jejich posádky nedokázaly identifikovat.

Velký námořní letoun MOŘSKÁ VLAŠTOVKA s třináctičlennou posádkou na palubě a s nákladem záchran- ných potřeb okamžitě odstartoval, aby pátral po zmize- lých MSTITELÍCH a navedl je na kurz z základně. Jeho vysílačka oznamovala do éteru, že přichází pomoc, ale k zachráncům nepřišla žádná odpověď.

Po pěti minutách vyzvala základna záchran- ný letoun, aby nahlásil svoji pozici. Éter však zůstal němý.

Poplach byl tentokrát přímo zběsilý. Do pátrací akce vzletly všechny stroje pobřežní stráže, sledující původní kurz VLAŠTOVKY, který vedl k předpokládané poloze MSTITELŮ. Navzdory tmě pročesávaly letouny vzdušný prostor a čekaly na signály, které však nepřicházely. Na scénu se dostavila i letadlová loď SOLOMONS, jejíž letou- ny křížovaly noční oblohu od Floridy až po Bahamy. Cel- kem bylo do pátrací akce nasazeno 240 letadel, ale ani je- diné nedokázalo objevit třeba nepatrnou stopu po zmize- lých šesti strojích. Dosud nikdy neproběhla pátrací akce podobného rozsahu. Kromě letadel se jí zúčastnilo ještě jedenadvacet lodí a dvanáct pátracích skupin, prohledá- vajících každý metr pobřeží i vnitrozemí. Pátrání nebylo přerušeno celé týdny, ale i tak bylo zcela bezvýsledné.

Informační úřad ministerstva námořnictva oznámil, že byly vyčerpány všechny možnosti k nalezení letadel. Každý ze zmizelých mužů měl vysílačku a padák a také rozkaz zachránit se v případě nebezpečí podle vlastní úvahy seskokem. Pokud by se letadla zřítily, pak bylo zhola nemožné, že by sobě nezanechala nějaké trosky. A MOŘSKÁ VLAŠTOVKA? Ta mohla bez problémů letět i na jeden motor, navíc dokázala přistávat na mořské hla- dině. Zmizela však stejně důkladně jako MSTITELÉ...

Příslušné ministerstvo námořnictva vydalo posléze

zprávu, v níž se píše: *Nejsme schopni sestavit žádnou hypotézu o této nehodě...*

Další nevysvětlitelný případ v mozaice záhad amerického letectví se týká zcela nového dopravního letounu, který odstartoval 31. října 1954 se čtyřiceti dvěma cestujícími na palubě, z nichž většinu tvořily ženy a děti zahradničních pracovníků námořnictva. Letoun byl vybaven dvěma radiostanicemi a veškerou zabezpečovací technikou, určenou pro případ, že by bylo třeba přistát nouzově na moři. I tento stroj zmizel beze stopy v oblasti Bermuda a nenašla se po něm ani jediná známka, přestože stovky letadel a lodí prohledávaly po týdny vzdušný, mořský i zemský prostor. Zrodila se tedy další záhada.

Pokud se však má uvést případ určitě nejzáhadnější ze všech, je třeba informovat o dvoumotorovém letounu C-46, který se zřítil z výšky 11000 stop na Tahomský ledovec v lednu 1947. Na místo nehody byla okamžitě vyslána záchranná skupina. Stalo se tak ihned po objevu trosky. Letoun nesl na palubě třicet dva cestujících, většinou zaměstnanců americké armády. Zachránci našli zřícený letoun pod úbočím ledovce. Jeho trosky svědčily o hrozivém úderu do ledovcové stěny. Jenže co se stalo s pasažéry? Všichni byli nepochybně na palubě letadla. Kde se však nalézají jejich pozůstatky? Stejnou otázku vyslovilo i vedení americké armády a na její zodpovězení vypsalo odměnu pět tisíc dolarů, které měly být vyplaceny tomu, kdo by našel alespoň jediné tělo. Pátrající našli pozůstatky ani jediného člověka, ani část lidského těla, ani tratiště krve, které by se jistě vyjímalo na bílém ledu. Nic, jen trosky a trosky. A také dojem zachránců, že se lidé propadli v nenávratno, v rozměru světa, který není znám, ale kam zřejmě lze proniknout.

11/ Besslerovo kouzelné kolo

Slavný fyzik sir Isaac Newton jednou prohlásil: „Bada- telé, kteří touží objevit perpetuum mobile, usilují vlastně o to, aby stvořili něco z ničeho.“

Zástupy nešťastníků, kteří chiméře perpetua mobile obětovaly život, už upadly v zapomenutí. Jen jediný muž dosud vybočuje z této řady bezejmenných, a je jím Johann Bessler a jeho o přinejmenším pozoruhodné kolo. Dodnes se o Besslerovi říká, že byl zneuznaným géniem a tím pádem ozdobou světové vědy. Pokud jím však nebyl, pak to musel být bezesporu nejpráskanější podvodník v historii fyziky. Mohl tedy být jedním nebo druhým, ale kým byl opravdu? Někteří Besslerovi současníci by na jeho genialitu přísahali, jeho nepřátelé však tvrdili opak. Nejlepší bude nechat hovořit fakta.

Narodil se v Žitavě, a když mu bylo dvaatřicet, předvedl v Geze poprvé veřejně svoje perpetuum mobile, samovolně se otáčející kolo, což se stalo v roce 1712. Kolo měřilo tři stopy v průměru a otáčelo se bez viditelného pohonu okolo své osy, podle výpovědi hodnověrných svědků neomezeně dlouhou dobu. Vynálezce uvedl kolo do pohybu nepatrným tlakem ruky a pak už samo obíhalo okolo své osy šestadvacetkrát za minutu. Tuto rychlost si kolo udržovalo bez dalšího zásahu, rychlost otáčení však mohla být zvyšována pomocí malých závaží, visících na jeho ose.

Když se učení pánové přišli podívat na samovolně běžící stroj, Bessler zaujal pozici, jako by k němu přišli na výzvědy nepřátelé, a podle toho se vzdělanými fyziky jednal. Vůbec se ve své samolibosti nesnažil, aby s nimi vyšel po dobrém. Není divu, že většina pánů odcházela, aniž by se pokusila přijít principu kola na kloub, a navíc si šeptala, že Bessler je pořádně drzý podvodník.

Následující rok předváděl Bessler nový model svého kola v Lipsku. Bylo větší než kolo první, v průměru měřilo šest stop a na šířku mělo jednu stopu, pokryto bylo voskovaným plátnem jako jeho předchůdce. Stačilo malé zatlačení rukou, aby bylo uvedeno do chodu. Samo už dál nabíralo rychlost, až dosáhlo dvaceti šesti obrátek za minutu. Pozorovatelé z Lipska potvrdili shodně jednu okolnost: když se kolo otáčelo, bylo možné slyšet hlasité zvuky vycházející z jeho středu; zdálo se, že tam zuby zapadají do ozubí.

Exhibice v Lipsku přinesla vynálezci velký úspěch, i když se zde současně proti Besslerovi soustředila tvrdá opozice. Bessler tady nejpálčivěji zjistil, jak chutná, když se o jeho rozumu a umu nevybírává pochybuje. Rozhodl se, že předvede svůj stroj skupině kvalifikovaných odborníků, což se také stalo 31. října 1715, kdy jeho vynález pozorovalo jedenáct osob, které pak svoje pozorování označily za objektivní. V prosinci téhož roku uveřejnili tito pánové zprávu o svých zjištěních, v níž stálo: *Stroj Johanna Besslera je opravdově perpetuum mobile, které má schopnost točit se bez dodávky energie vlevo i vpravo. Do pohybu se uvádí nepatrným tlakem ruky, naopak k jeho zastavení je třeba energie podstatně větší...*

hanna Besslera je opravdově perpetuum mobile, které má schopnost točit se bez dodávky energie vlevo i vpravo. Do pohybu se uvádí nepatrným tlakem ruky, naopak k jeho zastavení je třeba energie podstatně větší...

Besslerovi odpůrci se však nedali ani touto zprávou odradit a okamžitě vytasili nové argumenty, které namířili nejen proti Besslerovi, ale i vůči osobám, jež podepsaly shora uvedenou zprávu. Přesto se však Besslerovo kolo nezastavilo a dál se pohybovalo rychlostí dvaceti šesti otáček za minutu.

V době největších útoků proti své osobě přijal Bessler jméno Orffyreus a učinil to z důvodů, které znal jen on sám. A jako Orffyreus vzbudil pozornost hraběte Karla, svobodného pána z Hessenu a Kasselu, který byl svrchným vládcem malíčkého státečku. Karel měl peníze

i prestiž, Orffyreus nevládnul žádnou z těchto pro život nezanedbatelných kvalit. Karel jmenoval excentrického vynálezce do placené funkce městského radního, takže Orffyreus mohl žít naráz nezávisle a svobodně.

Díky finančnímu i společenskému azylu, poskytnuté- ho mu hrabětem Karlem, dokončil Orffyreus svoje nej-větší, i když poslední samohybné kolo. Postavil je v altá- nu patřícímu k weissensteinskému zámku. Altán byl pečlivě zamykán a střežen, aby nikdo nepovoláný nemohl sledovat průběh konstrukčních prací. Orffyreus však po- dezíral i svého ochránce a raději sám hlídal strážného a nedal se z altánu vylákat ve dne ani v noci.

Otázka konstrukce perpetua mobile je koncem dvacá- tého století považována spíše za zajímavou kuriozitu a vyvolává u čtenářů jisté pousmání. Jenže na počátku osmnáctého století se přisuzoval případnému objevu takového stroje historický význam. Rozvoj výroby tehdy volal po novém zdroji energie, když se dosud převážně využívalo pouze lidské či zvířecí síly. A vodní energie? Voda se dala využít, jen když měla důkladný spád, což ovšem obecně nebylo pro rodící se průmysl nijak po- vzbudivé. Volalo se po energii, která by dokázala roztočit kola a hřídele všude a nejen poblíž dravé vody. Člověk, jenž by takovou energii objevil a spoutal, by se zapsal do dějin a nadosmrtně by byl oslavován. A ten, kdo by doká- zal získat žádanou energii dokonce z ničeho? Stal by se dobrodincem lidstva a navíc by zodpověděl i řadu tech- nických otázek.

Kouzelné Orffyreovo kolo by tedy mohlo uspokojit zá- kladní technický požadavek doby. Snadno se uvádělo do pohybu, pracovalo bez dodávky energie, mohlo být zapo- jeno do práce jakéhokoliv druhu. Slibný objev, a ne ně- jaký podvod, o němž mluvili zlovolní pomlouvači.

Nactiurhači a odpůrci kouzelného kola se sdružovali

ve stále hojnějším počtu a také je bylo stále více slyšet. Mezi křiklouny se nacházel také Claus Wagner, lipský matematik, který kolo nikdy neviděl a vidět nechtěl. Proč tedy křičel? Protože si jako matematik vypočítal, že existence perpetua mobile není v souladu s přírodními zákony ani s jeho vlastními výpočty.

Polínko do ohně si přiložili i výrobci hodin prohlášením, že jsou schopni napodobit výkon Orffyreova kola pomocí obyčejných pružin a převodů. Jisté je, že svoje výhrůžky nesplnili, a pokud ano, nedochoval se o tom záznam.

Podobné výpady a urážky zhoršovaly Orffyreův duševní stav a také jeho postoj k okolnímu světu. Začal nenávidět každého, kdo se mu připletl do cesty, snad s výjimkou osoby hraběte Karla. Orffyreus se stal tak populivým a nepřátelským, že se strážní služba u konstruování kola v altánu přidělovala za trest.

Všechno zlé se mohlo zvrátit v okamžiku, kdy by stroj opravdu začal pracovat...

Hrabě Karel požádal Orffyreya, aby našel způsob, jak předvede kolo veřejnosti, aby tak jednou provždy zavřel ústa pochybovačům. Pokud by Orffyreus veřejné předvedení odmítl, hrabě naznačil, že by byl nucen uzavřít svůj dosud velice štědrý měšec. Lidé totiž začali uvažovat, zda hrabě svou ochranu nepřehání a zda se sám nepobláznil holým nesmyslem.

V říjnu 1717 navrhl hrabě Karel vynálezci, aby své právě dokončené kolo přemístil do sálu weissensteinského zámku, který byl natolik rozlehlý, aby v něm kolo stálo, a navíc ještě vedle něho zůstal tak značný prostor, že se v něm mohli shromáždit kritici, nactiurhači, odborníci i příznivci Orffyreova vynálezu. Nikdo nesměl tvrdit, že se kolo dotýká stěny a je poháněno lanem z vedlejší místnosti.

Dne 17. listopadu bylo vše připraveno. Hrabě Karel se postaral o vybranou společnost. Přišli: profesor Grave-sande von Layden, doktor Dietrich von Bohsen, Friedrich Hoffmann, známý lékař, ale i autorita v otázkách moderní techniky, dále se dostavil Christian Wolf, uni- verzitní funkcionář z Halle, a John Rowley, proslavený tvůrce matematických pomůcek. Přišli i další tehdy vě- hlasní lidé, kteří představovali výkvět vzdělanosti v Ně- mecku.

Dle dochovaných písemných zpráv vstoupili všichni najednou do rozlehlého sálu, kde se tyčilo veliké, plát- nem potažené kolo. Kolo měřilo dvacet stop v průměru a mělo něco přes čtrnáct palců na šířku, jeho osa měla průměr tři čtvrtiny palce. Bylo vyrobeno z lehkého dře- věného materiálu a podobně jako u jeho menších před- chůdců zakryl Orffyreus prostor kola od náboje až k jeho okraji hustým voskovaným plátnem.

Odborníci se zajímali především o pohyblivost kola. Baron Fisher byl požádán, aby ho uvedl do pohybu, což učinil s mimořádnou lehkostí. Sotva zatlačil jednou ru- kou, kolo se počalo otáčet, nejprve pomalu, posléze rych- leji, až samo dosáhlo své maximální rychlosti dvaceti šes- ti otáček za minutu. Orffyreus předvedl pozvaným svůj vynález i při některých konkrétních pracích, aby ukázal jeho sílu. Poté se diváci začali zabývat zevrubnou pro- hlídkou místnosti, aby se přesvědčili, že do ní nevedou tajné vchody. Pak všichni společně opustili sál a nechali kolo, aby se točilo. Všechny vstupní dveře byly opatřeny pečetěmi, jejichž neporušitelnost byla důkladně přezkou- mána. Voskové pečeti nesly signatury některých z pří- zvaných hostů, kteří si je právě k tomuto účelu přinesli. O patnáct dní později, jak se píše ve zprávě odborné ko- mise, byly pečete rozlomeny, dveře odemčeny a otevře- ny. Odborníci předstoupili před kolo, které se točilo stále

stejnou rychlostí, a sledali, že je vše v pořádku. Potom místnost znovu uzamkli, zapečetili a vrátili se sem teprv 4. ledna 1718.1 tehdy se kolo točilo nezměněnou rychlostí.

Odborníci nabyli dojmu, že nemůže jít o podvod. Všichni si byli naprosto jisti, že na vlastní oči spatřili a osobně testovali perpetuum mobile. Profesor Gravesan-de napsal dopis siru Isaacu Newtonovi, v němž se mimo jiné praví: *Prozkoumal jsem ono zařízení a jsem přesvědčen, že kolo pracuje bez dodávky energie odjinud.*

Jestliže kolo pracovalo samo, jak usoudili odborníci, a vykonávala práci, na jakém to bylo principu?

Orffyreus měl panický strach, že mu jeho tajemství někdo ukradne a připraví jej o světový primát a o autor- ská práva. Tenkrát samozřejmě neexistovaly patentové úřady a světové organizace chránící autorské myšlenky. Prostřednictvím svého ochránce hraběte Karla nabídl te- dy veřejnosti, že za dvacet tisíc liber odhalí princip svého perpetua mobile komukoli. Tato částka měla být uložena u hraběte Karla po dobu, než by se zájemce ujistil, že jde vskutku o geniální objev. Stalo se však, že s penězi nikdo nepřišel a nikdo nevyužil této nabídky. Snad v tom se- hrála roli i obecně známá neutěšená finanční situace hraběte Karla, takže se i objevuchtiví zájemci báli risiko- vat tak mimořádně vysokou sumu.

Ticho, které se rozhostilo po zveřejnění finančního požadavku, přivádělo Orffyreu k zuřivosti. Navíc propa- dal hluboké skepsi, až se hrabě Karel obával, že by si sám mohl sáhnout na život. Na svého chráněnce pak raději důkladněji dohlížel. Ve vzácné chvíli vzájemného poro- zumění požádal hrabě Karel Orffyreu, zda by mu nedo- volil nahlédnout do vnitřního prostoru zázračného kola, aby aspoň někdo letmo spatřil tajemství pohonného me- chanismu. Orffyreus souhlasil a sňal plátno z kola. Hra- bě Karel se snažil vtisknout si princip poměrně jednodu-

chého zařízení do paměti, aby jej mohl následně popsat. Vlastně šlo o systém složený ze závaží a pák. Orffyreus vysvětlil, že uskupil závaží a páky tak, aby síly vznikající na jedné straně kola působily na osu kola silněji než závaží a páky umístěné na straně protilehlé. Tak vznikl nepoměr sil vyvolávající nerovnováhu a vznik pohybu. Célé tajemství, pokud to vůbec bylo tajemství, spočívalo v geniálně přesném způsobu rozmístění závaží na stoupané části kola, která pak převažovala další, méně zatíženou část. Hrabě Karel později napsal, že závaží byla držena v příslušné poloze malými kuličky, které je uvolňovaly, takže závaží padala dolů, když se kolo ocitlo ve svém zenitu.

Po osobní účasti na této demonstraci principu pohonu kola spěchal hrabě Karel do své pracovny, aby zaznamenal vše, co viděl.

Vynálezce stále více propadal depresi. Prohlašoval, že rozřešil staletou záhadu perpetua mobile jen proto, aby popudil ty, kdož jej za jeho nápad měli oslavovat. A ta odborná komise! Pánové se snažili hlavně o jedno, aby v neseřazené chvíli nakoukli pod plachtu! Šlo jim především o to, aby jej mohli obvinít z podvodu! K čertu s nimi!

Během noci se Orffyreův stav prudce zhoršil. Ráno vtrhl vynálezce do sálu, kde dosud stálo věhlasné kolo, a několika údery sekery je zničil. Po tomto záchvatu strašlivého hněvu nebyl daleko od sebevraždy. Když nešťastníka zklidnili, přiznal se hraběti Karlovi ke svému činu a současně mu slíbil, že vyrobí ještě dokonalejší kolo, než bylo to, které právě rozbil. K novému tvůrčímu činu však už nedošlo. Orffyreus sice strávil několik dalších měsíců v altánu zámecké zahrady, ale práce mu nešla od ruky. Už se neshodl ani s hrabětem Karlem a jejich spolupráce brzy skončila, když trosky rozbitého kola podlely požáru. Vynálezce a mecenáš se rozešli navždy. Orffyre-

reus zahořkl vůči lidem i vůči svému talentu, bloudil po Německu, až ho zastavila smrt v listopadu 1745.

Vyřešil tento muž skutečně záhadu perpetua mobile? Podle nákresu pořízeného hrabětem Karlem, který jako jediný spatřil útroby zázračného stroje na vlastní oči, lze usoudit, že princip samohybného kola byl založen na využití nerovnováhy vznikající různým rozložením závaží. To byla ovšem běžná metoda, kterou se snažili aplikovat mnozí Orffyreovi předchůdci i následovníci. Vědci o těchto pokusech mluvili už tenkrát jako o nesmyslu. Byli to ovšem titíž vědci, kteří nazvali holým nesmyslem a úplnou pitomostí předpoklad o létání předmětů, jež jsou těžší než vzduch. Co by se asi jevilo pitoměji v očích ortodoxního vědce první poloviny osmnáctého století - pohled na letící letadlo, anebo na samovolně se otáčející kolo Johanna Besslera?

12/ Prokletá briga?

Proč by posádka opouštěla loď, když se plavidlo nenachytilo v bouři, bylo v dobrém technickém stavu a navíc neslo cenný náklad?

Kdybychom znali odpověď na tuto otázku, jednoduše bychom vyřešili i záhadu MARY CELESTE, která znepokojuje námořní historiky už více než jedno století.

Když byla opuštěná MARY CELESTE objevena, plula nazdařbůh jako Bludný Holanďan. Našla ji britská loď DEI GRATIA asi tři sta mil od portugalského pobřeží, což se stalo za klidného a svěžího dne 4. listopadu 1872. Nalézání lodí bez posádky vyvolalo řadu protichůdných dohadů, které bizarně vyvrcholily až v roce 1922, kdy jeden z expertů námořní historie napsal v NATIONAL MAGAZINE, že MARY CELESTE v první řadě nikdy neexistovala.

la. Tuto hypotézu našťestí jednoznačně vyvracejí zcela nezpochybnitelná fakta.

Soudní záznamy v Gibraltaru obsahují nezvratné do- klady, prokazující nejen existenci MARY CELESTE, ale přinášející i řadu zajímavých informací. Údaje uložené u soudního dvora vytvářejí plastický obraz osudu lodi, nikoli nepodobný osudu zvlášt' nešťastného člověka.

DEI GRATIA si razila cestu mořskou hladinou v při- znivém větru, když lodní důstojník Oliver Deveau uzřel menší loď, houpající se na vlnách v přímém kurzu jeho lodi. Neznámé plavidlo mělo částečně svinuty a podkasá- ny plachty. Důstojník o svém pozorování informoval ne- prodleně kapitána Morehouse. DEI GRATIA se pokusila navázat s neznámou lodí spojení houkáním lodní sirény a signalizací, ale na své podněty nedostala žádnou odpo- věď. Kapitán Morehouse zpomalil rychlost své lodi a při-razil k boku MARY CELESTE.

Podivné, na palubě nebylo ani živé duše. Kormidelní kolo nikdo nesvíral, nikde ani známka života. Důstojník Deveau a tři námořníci přeskočili na palubu brigy.

Podle výpovědí, které tito muži učinili před britským soudem v Gibraltaru a jež zněly naprosto shodně, nebyl na palubě nikdo a v podpalubí se nacházela asi stopa vo- dy. Vstupy do podpalubí byly odkryty, budka s kompa- sem byla roztržena, stropní okno v kapitánově kajutě zůstalo otevřeno.

Důstojník Deveau vypověděl později před soudem: „Kapitánovy svršky a všechny jeho věci ležely na svých místech, stejně tak i lodní deník, jenž zůstal otevřen na kapitánově stole. Zdálo se, že kajuta byla opuštěna ve spěchu, nic se však neztratilo. Povšiml jsem si kapitáno- vy postele, vypadala tak, jako by v ní leželo dítě.“

Čtyři průzkumníci našli v podpalubí MARY CELESTE 1700 sudů lihu, což byl tak cenný náklad, že se loď vypla-

tilo dopravit do přístavu a žádat o odměnu. Morehouse nařídil Deveauovi, aby on a jeho muži dopravili MARY CELESTE do gibraltarského přístavu, zaregistrovali nález a požádali o nálezný. Deveau splnil kapitánův rozkaz, zamířil k pobřeží a také k pořádné patálii svého života. Zá- stupce britské admirality totiž prohlédl MARY CELESTE a usoudil, že by ani blázen dobrovolně neopustil tak cen- ný lodní náklad, jehož hodnotu vyčíslil na dvacet tisíc dolarů. Dlouho se nerozpakoval a obvinil důstojníka De-veaua z pirátství. Když o několik dnů později přistál v Gibraltaru kapitán Morehouse s DEI GRATIÍ, zjistil, že jeho muži sedí ve vězení a čekají na proces, obvinění z pirátského spiknutí.

Soud samozřejmě musel předložit důkazy a hodlal si je obstarat přímo na palubě MARY CELESTE. Pod kapitá- novým lůžkem a na staré italské šavli byly nalezeny po- dezřelé skvrny. Přivolaný lékař dr. Patron skvrny důklad- ně prozkoumal a potom přísežně prohlásil, že nejde o stopy lidské krve.

Nezpanikařila posádka, když snad MARY CELESTE na něco narazila? Možná na nějaký útes? Soud najal ex- perta a ten dostal za úkol prohlédnout důkladně dno lo- di. Nenašel žádné stopy po oděru ani jiné poškození, kte- ré by prokazovalo jakýkoli náraz MARY CELESTE. Rov- něž trup lodi byl shledán velice pevným a spolehlivým. Proč tedy kapitán lodi Briggs, jeho žena, maličká dcera a devět členů posádky opustili lod zničehonic uprostřed oceánu, aniž by jim hrozilo nebezpečí? Nebo se posádka obávala nebezpečí požáru, který by s ohledem k povaze nákladu mohl způsobit strašlivou explozi? Ne, po požáru nikde ani stopa. A co když se posádka opila a poté v alko- holickém šílenství opustila lod? Nikde žádný náznak po pijáckých orgiích. A co když námořníci i s kapitánem ná- hle prohlédli a zjistili, že MARY CELESTE je lod přináše-

jíci každému neštěstí, a proto ji nakvap opustili a zahynuli pak někde na moři?

Pohlédněme do análů zachycujících historii lodi, kterou do Gibraltaru přivezli muži z DEI GRATIE. V době svého vzniku se nejmenovala MARY CELESTE, ale AMA-ZONKA. Tak ji pokřtili v roce 1861. Její první kapitán Robert McClellan přišel na novou palubu už nemocen a zemřel ve své kajutě o několik dnů později. Druhý kapitán John Parker si na její palubě také šlapal po štěstí. Loditěž nepřinášela svým majitelům očekávaný zisk, a tak kapitán skončil záhy bez práce na pevnině. Jeho nástupce najel s brigou na útes poblíž Bretaně a zruinoval tak její vlastníky. Poškozenou lod koupil za babku John Beaty, ale záhy o ni přišel. Poškodil totiž vážně její dno u pobřeží Maine.

V listopadu 1868 byla prodána jako konfiskát Richardu Heinesovi z New Yorku, který usoudil, že je třeba změnit jméno a prolomit tak věčnou smůlu brigy, aby jí konečně zafoukal šťastný vítr. Překřtil ji na MARY CELESTE. Během deseti měsíců však Heines zbankrotoval a MARY CELESTE připadla Jamesi Winchesterovi, ale ten byl krátce poté postaven před soud a obžalován z podvodného získání plavidla. To se stalo v době, kdy loditěž už vstříc svému osudu, aby se dostala do seznamu nevyřešených námořních záhad.

Briga se před odplutím zastavila krátce na Staten Islandu, odkud kapitánova žena poslala zprávu své matce. V dopise datovaném 7. listopadu 1872 se praví: *Benji*

(kapitán Briggs) si *myslí, že jsme měli štěstí na velice dobré posádce, pokud všichni budou pracovat tak dobře, jak začali. Ani nelze vyslovit, jak jsou skvělí...*

Paní Briggsová odeslala svůj dopis a briga zamířila do nekonečného Atlantiku, aby v příznivém větru stihla schůzku se svým osudem.

Dramatický objev opuštěné lodi v prosinci 1872 učinil zvrát v její strastiplné kariéře. Špatná pověst a mimořádná smůla, která na ni lpěla, ji totiž provázela ještě důkladněji než doposud. Když soud v Gibraltaru rozhodl o jejím vrácení původnímu majiteli, přijel pro ni kapitán Blatchford z Massachusetts, aby v Itálii vyložil náklad lihu. V Bostonu pak byla loď nabídnuta k prodeji, ale když se kupující dozvěděli o její historii, jejich zájem rychle opadl.

Tedy se její vlastník James Winchester rozhodl, že se jí zbaví za každou cenu, a prodal ji kapitánu Cartwrightovi se ztrátou větší než osm tisíc dolarů.

Kapitán Cartwright ji naložil stavebním dřívím a zamířil s ní k Montevideu. Jenže na této cestě ztratila loď v hurikánu plachty a ráhnoví, takže veškerý zisk z prodeje dříví musel být vynaložen na její opravu. Kapitán Cartwright poté využil nabídku, aby MARY CELESTE přepravovala koně. Už první náklad těchto zvířat uhynul během cesty. Kapitán se ihned nato nechal vysadit u ostrova Svaté Heleny, kde na místě prodal loď Wesley Goveovi za pár dolarů a stal se načas dobrovolným vězněm ostrova, na němž svoje poslední krušné roky prožil Napoleon Bonaparte, a učinil tak jen proto, aby se nemusel dále plavit na prokleté MARY CELESTE.

Wesley Gove si myslel, že je chytrý ptáček. Vůbec mu totiž nezáleželo na tom, aby mu loď přinášela zisk plachetěním po mořích a oceánech. Naopak, chtěl dokonale obchodně využít její špatné pověsti, kterou proslula už ve všech světových mořích. Rozhodl se, že vydělá velké peníze na pojistovacím podvodu, což byla praktika v oněch dobách hojně užívaná.

Potřeboval námořníka, jehož mohl do nekalého zámeru se vším všudy zasvětit. Svého muže našel v kapitánu Gilmanu Parkerovi. Gove pojistil loď a pojistil i její ná-

klad na dvacet pět tisíc dolarů, což byla tenkrát pohádková suma. Parker naložil MARY CELESTE nábytkem a textilím určeným pro Haiti.

Několik mil před cílem nechal kapitán rozdat posádce silný grog. Muži opile hulákali a kapitán s nimi. Sám se zpil pod obraz a potom osobně nasměroval lod k útesu, o nějž se tříštily vlny. Pak předal řízení lodi kormidelníkovi s rozkazem, aby držel kurz. MARY CELESTE najela na korálový útes, prorazila trup a začala se potápět. Kormidelník byl za svůj čin odměněn dalším pitím, zničená lod a znehodnocený náklad byly potom odvlčeny ke břehu.

Gove i Parker byli záhy nato obviněni z pojišťovacího podvodu a usvědčeni vlastní posádkou. Dříve než byl vynesen rozsudek, Parker i jeho kormidelník zemřeli a pojišťovací společnost, která za MARY CELESTE a její náklad ručila, ohlásila úpadek.

Gove byl z vazby propuštěn pro nedostatek důkazů. MARY CELESTE zametla za svým prokletým osudem všechny stopy. Její trup koupil totiž na dřevo haitský obchodník Jewis. Když trosky rozebral a nařezal do metrů, přihnal se hurikán a spláchl je do moře.

Ale co se asi mohlo stát s kapitánem Briggsem, jeho rodinou a posádkou? Zavřela se i nad nimi voda oceánu stejně jako nad tisícovkami dalších, kteří se dobrovolně mořskému živlu vydali v plen? Jaká záhadná síla je vylákala z bezpečné, dobře stavěné, avšak prokleté lodi?

13/ Sen plný novinových titulků

Edward Samson, to bylo jméno redaktora zpráv, uvá- děné v tiráži bostonského deníku GLOBE v roce 1883. Plat pana redaktora ovšem zdaleka neodpovídal tomuto honosnému titulu. Žil z ruky do úst a týden před výplata- tou si půjčoval na obědy.

Občas přespal v redakci GLOBU na starém ošoupa-ném gauči, aby ušetřil za drožku, když se mu smíchaly odpolední a noční šichty. Jednoho srpnového dne, krátce po třetí hodině ranní, se probudil na redakčním gauči a pokoušel se vybavit si strašlivý sen, který jej vytrhl ze spánku. Pak si natáhl košili, vyhrnul rukávy, usedl do křesla a u otevřeného okna si nalil do hrdla šálek horké kávy. Jak podivný to byl sen! Bohudíky, že šlo o pouhé snění, říkal si. Jenže bylo tak živé a věrohodné, že mu jako zvony posledního soudu znělo pořád v uších. Nikdy předtím nesnil tak barevně, živě a s množstvím tak straš- livě naturalistických detailů. Snil, a přitom si byl jist, že přihlíží opravdové tragédii, v níž se ocitli živí lidé, cítil se, jako by seděl na nejvyšším stěžni obrovské plachetní- ce a pohlížel na jeviště nevídané katastrofy.

Samson se chvěl v prázdné a tmavé kanceláři a po ně- kolik minut si vyjasňoval situaci. Pak zapálil svíčku, po- padl pero a kus papíru a snažil se zbavit doznívající hrů- zy, již se stal ve snu svědkem. Psal o tom, co viděl.

Detailně vylíčil, jak tisíce zděšených domorodců z ost- rova Pralape, který se měl rozkládat poblíž Jávy, prchají k moři, aby unikli děsivému proudu rozžhavené lávy, chrlené vulkánem za jejich zády.

Domorodci se ocitli v zajetí dvou proti sobě jdoucích žívlů: za nimi rozžhavená láva, před nimi vařící se a syčí-

ci moře. Samson pokračoval v popisu svého snu záznamem o zoufalém úsilí dalších tisíců lidí, kteří se oběma smrtícím živlům pokoušeli bezvýsledně uniknout na loďkách a lodích. Smetla je přílivová vlna vysoká nejméně padesát stop, valící se s hromovým duněním, jež jako by otrásalo celým světem. Loď se zavalila a rozdrtila vlna gigantické velikosti a síly. Všeobecný zmar a strašlivou tragédií završila exploze sopky, pohlcující zbytek ostrova. Její jícen, to bylo to jediné, co uprostřed moře zůstalo trčet nad hladinu.

Samson zapsal podstatné reálie svého snu a napsaný příběh nechal ležet jen tak na svém psacím stole. Zmolen žen únavou sebral svoje sako a zmizel z redakce dřív, než se ve dveřích objevil šéfredaktor.

Kolega redaktor našel ony hrůzné informace na stole a při první kávě je pozorně přečetl. Přirozeně usoudil, že Samson přijal během noci kabelogram, a tak nechal článek vysázet do novin s palcovými titulky. Další noviny pak zavětřily zajímavý úlovek a chtěly znát detaily. Redaktor zatelegrafoval obsah celého zápisu do New Yorku. Odtud pak putovaly podrobnosti Samsonova snu prostřednictvím známé agentury ASSOCIATED PRESS do celé Ameriky. Otiskly jej tedy nejen noviny v Bostonu, ale i v Chicagu, Cincinnati, Clevelandu, San Francisku a dalších velkoměstech. Katastrofa neuvěřitelných rozměrů udeřila do očí milionů čtenářů, aniž by si kterýkoli z nich uvědomil, že nejde o nic víc než o sen jednoho vyhládlého redaktora, jehož trápily noční můry. Tragédie spojená s výbuchem sopky se stala v USA nejvýznamnější událostí 29. srpna 1883.

Reakce se brzy dostavily. Detaily a další zprávy o následcích tragédie totiž nepřicházely ze dvou pochopitelných důvodů. Za prvé, v zemi, kde se katastrofa měla udát, neexistoval telegraf, za druhé, muž, který základní

údaje o katastrofě napsal, nedokázal prozatím dosnit žádné detailní či peprné pokračování, jaké chtěli senza-cechtiví Američané slyšet. Případ katastrofy nad katastro- fy se ocitl ve slepé uličce.

Majitel bostonského GLOBU požádal o řádné vysvětlení a Samson rozpačitě přiznal, co se vlastně stalo. Byl ihned obviněn z neomluvitelného matení veřejnosti, kterého se dopustil popisem nepravdivého příběhu o událostech v tak nepravděpodobném místě, jakým byl bezesporu ostrov Pralape, o němž nebyla jediná zmínka v celé bostonské velkoknihovně! Samson se hájil velice neuspokojivě hanebným tvrzením, že vlastně nešlo o skutečnou událost, ale pouze o hrůzný živý sen, který jej natolik znepokojil, že jej musel ventilovat písemně. Tvrdil, že se v žádném případě nejednalo o redaktorskou kratochvíli či dokonce o žert nebo novinářskou kachnu. Prý jej vůbec nenapadlo, že by jeho zprávu nechal kolega vyšetřit, a rovnou na titulní stranu!

Samson se chvěl obavami z následků. Noviny, které zprávu převzaly, se ocitly pod obrovitým tlakem čtenářů. Ti stále častěji vyslovovali podezření, že se stali obětí drzé novinářské kachny. Samson byl v bezvýhodné situaci, ale to nijak neřešilo blamáž novinových deníků, které čekaly, až je ASSOCIATED PRESS vytáhne z bryndy. Bostonský GLOBE už připravil tiskovou omluvu s vědomím, že se stane terčem nevybíravých útoků čtenářů a konkurentů, kteří byli zpočátku naprosto konsternováni zprávou o strašlivé katastrofě. Samson dostal výpověď.

Naštěstí pro něj zanedlouho promluvila příroda. Nežvykle silný vítr zavanul od západního pobřeží USA. Přicházely zprávy z agentur, že se stalo něco mimořádného v Indickém oceánu. Obrovská přílivová vlna smetla totiž tisíce vesnic v Malajsi a Indii. Zprávy o ztrátách na životech byly hrozné, i když chyběla přesná čísla.

B ě h e m několika příštích dnů pochybnosti pomalu ustupovaly, už bylo jisté, že ke katastrofě skutečně došlo. Z Austrálie přišly informace o mimořádných nárazech vzduchové vlny, doprovázených hromovým duněním . Obrovské mořské vlny zalily západní pobřeží USA, Mexi- ka a Jižní Ameriky. Okolo světa oběhla obrovitá přílivová vlna a vzduchová vlna oblékla Zemi dokonce několikrát. Lodě připlouvající do přístavů v Indickém oceánu přivážely zprávy o výbuchu sopky Krakatoa, ležící v Sund-ském souostroví, který zničil ostrov a zahubil tisíce jeho obyvatel.

Nebylo pochyb, že jde o největší katastrofu moder- ních dějin. Všechny světové deníky se tragédií do detailů zabývaly, zájem čtenářů neustával. V centru pozornosti čtenářů se ocitly právě ty deníky, které přetiskly bez pochybností výplod noční můry jednoho obyčejného redak- tora, jemuž se zdálo o pralapské explozi.

Majitel bostonského GLOBU zahodil do koše omluvu určenou čtenářům za trestuhodnou mystifikaci, nechal uveřejnit Samsonovu fotografii přes celou titulní stranu a muže, který se stal hrdinou dne, přijal nazpět do práce. Samson ovšem nedokázal nijak vysvětlit, kterak přišel ke svým informacím. Že pouze usnul a všechno ostatní se dostavilo samo?

Nemožné!

Krakatoa začala buráct a sopotit 27. srpna 1883, násle- dujícího dne explodovala a 29. srpna se voda v sund-ských úžinách začala vařit. Jednoduše řečeno, události, které Ed Samson viděl ve snu, se udály přibližně ve stej- ném okamžiku i ve skutečnosti. Spící přítom ležel tisíce mil od právě probíhající tragédie a převaloval se na odře- ném gauči bostonského GLOBU. Pozoruhodné je, že udá- losti se sběhly přesně tak, jak je redaktor viděl, lišily se pouze v jediném důležitém bodě. Ed Samson označil zni-

čený ostrov jako Pralape, a přitom šlo o ostrov Krakatoa, který vzal za své díky sopce stejného jména .

Edward Samson byl už starý a téměř slepý, když se vyjasnila i tato poslední pochybnost o zázračné kvalitě je- ho snění. Holandský historický ústav se totiž po letech zabýval analýzou této záhady nad záhady a brzy poté po- slal Edu Samsonovi starou mapu, v níž byl ostrov Kraka- toa označen svým původním názvem, jenž nebyl užíván už více jak sto padesát let a zněl: Pralape.

Dějiny žurnalistiky nemají ve svých análech větší zá- hadu než podivuhodný a vědeckými poznatky nevysvět- litelný sen Eda Samsona.

14/ Nevysvětlitelné zmizení Olivě ra Larcha

Lze vůbec připustit, že by byl člověk jen tak přemis- těn mimo tento svět?

Vědci tvrdí, že to možné není a že nikdy nic podobné- ho nebylo a nemohlo být zaznamenáno. Jenže jak potom vysvětlit událost, která se přihodila Oliveru Larchovi?

Na Štědrý den 1889 napadlo v South Bendu ve státě Indiána několik palců prachového sněhu. Farma rodičů Olivera Larcha ležela několik mil od města. V odlouče- nosti od ostatních lidských příbytků se Štědrý den slavil u Larchů tím nejobtadnějším způsobem. Hlava rodiny a jeho manželka pozvali ke štědrovečernímu stolu soud- ce ze South Bendu a jednoho obhájce z Chicaga, všichni byli po léta vynikajícími přáteli. Po večeři opustili jídel- nu a zazpívali si za doprovodu starodávných varhan se šlapacími měchy, na něž obstojně hrála paní Larchová. Ovládat varhany se naučila v bendském kostele.

Všichni se na tuto každoroční slavnost velice těšili, protože u Larchů panovala až neuvěřitelná pohoda a přátelská atmosféra. Advokát z Chicaga ztratil svoji ženu před několika lety a pohřbil ji na venkovském hřbitůvku asi míli od příbytku Larchových. Soudce byl spolužákem pana Larcha. Jeden znal velice dobře druhého a tvořili tudíž jednolitou skupinku. Vzpomínali na staré dobré časy, zpívali, smáli se a pojídali kukuřici, kterou pražil je-denáctiletý Oliver Larch ve velikém kuchyňském kotli.

Sníh přestal padat. Na dvoře ho leželo pět či šest palců, byl nadýchaný a jemný, setrvával přesně tak, jak napadal ze zamračeného nebe. Panovalo naprosté bezvětří a hluboké ticho.

Několik minut před třináctou hodinou poznamenal pan Larch, že šedivý kameninový džbán na pitnou vodu potřebuje doplnit. Požádal Olivera, aby zaběhl ke studni a nabral čerstvou vodu. Oliver vklouzl do galoší a vyběhl ze dveří. Jeho otec zůstal ve společnosti hostů v obývacím pokoji.

Asi deset vteřin poté, co za Oliverem zaklaply dveře, zaslechli dospělí, že chlapec volá ze dvora o pomoc. Vyběhli za ním, pan Larch svíral v ruce petrolejovou lampu, jejíž žlutavé světlo ozařovalo sníh na vzdálenost několika stop. Výkřiky o pomoc přicházely jeden za druhým, takže dospělým na dvoře tuhla v žilách krev.

„Pomoc! Oni mě drží! Pomoc, pomoc, pomoc!“

Hosté Larchových i chlapcoví rodiče později vypověděli, že prosby o pomoc přicházely shůry nad jejich hlavami, z černé tmy štědrovečerní noci. Volající křičel hlasem plným bezmocné hrůzy. Jeho hlas se vzdaloval, až posléze úplně ztichl.

Světlo petrolejové lampy dopadlo na chlapcovy stopy ve sněhu. Oliver se dostal na půl cesty ke studni, v polovině trasy stopy končily. Šedivý kameninový džbán ležel

pohozen ve sněhu asi patnáct stop nalevo od chlapcových sněžných stop. Nikde nebyly žádné jiné stopy ani jediný otisk v čerstvě napadaném sněhu. Pouze šlápěje Oli-verových galoší, pohozený džbán a hrozivé ticho.

Následné vyšetřování potvrdilo svědectví osob, které se zúčastnily štědrovečerních oslav: Oliver Larch nikdy nedošel ke studni, nevydal se ani na zpáteční cestu, zanechal pouze otisky galoší, vedoucí ke studni. Vyšetřovatelé svou práci ukončili závěrem, že chlapec zmizel směrem vzhůru.

Výkřiky z černé tmy nahoře nemohly být iluzí, slyšeli je všichni přítomní. Dobrá tedy, chlapec zmizel směrem vzhůru. Ale jak vlastně? Oliver vážil sedmdesát pět liber, příliš mnohá na to, aby ho odfoukl vítr či odnesl orel. I na dva velice silné orly by bylo takové sousto trochu moc. Připomeňme si chlapcova slova: „Pomoc, oni mě drží!“ Oni? Samozřejmě to nemohl být jeden orel. Je nesmyslné, že by se předem domluvilo ještě více orlů, kteří by čekali, až před půlnocí vyjde chlapec ven a pak během několika vteřin provedli onu perfektně koordinovanou únosovou akci. A kdo tedy chlapce odnesl? Balon? Úřední místa potvrdila, že v tuto zimní dobu se v tamní oblasti žádné balony nenacházely. A letadla? Tenkrát byla ještě hudbou budoucnosti. Protože nemohlo být žádné aspoň trochu logické vysvětlení nebláhé události, bylo vyšetřování zastaveno a na případ zmizení Olivera Larcha se pomalu zapomnělo.

Tato záhada nad záhadu zůstala dodnes bez vysvětlení. Pouze jedna věc je jistá. Že na Štědrý den roku 1889 vykročil ze dveří rodného domu jedenáctiletý chlapec a zmizel náraz tak důkladně, jako by byl z tohoto světa unesen.

15/ Tři zázrační psi

Jim byl anglický setr. Pocházel ze Sedalie ve státě Missouri. Když mu bylo dvanáct let a schylovalo se ke konci jeho života, nastával také soumrak nejskvělejší psí kariéry, jaká se kdy udála a byla zaznamenána.

Psíkovi byly sotva čtyři roky, když jeho pán Sam Van Arschale, majitel hotelu, objevil jeho mimořádné schopnosti. Zjistil totiž, že když vysloví jméno o určitého druhu stromu, rostoucího na hotelovém trávníku, Jim odběhne, postaví se ke jmenovanému stromu a opře o jeho kmen packu. Obdobně rozlišoval asi deset druhů automobilů a dokázal rovněž najít auto podle poznávacího čísla.

Pověst o Jimových schopnostech se rozletěla světem, když vyšlo najevo, že dokáže předpovědět vítěze koňských dostihů. Van Arschale napsal například na papír účastníky dostihů v Kentucky Derby, položil papír před Jima a zeptal se jej na jmén o příštího vítěze. Podle dokladů od očitých svědků, mezi nimiž byli hodnověrní a prominentní občané Sedalie, položil setr bez zaváhání packu na jméno pozdějšího vítěze dostihu, jehož se zúčastnilo šest koní. Van Arschale si na vítěze nevsadil a nedovolil to ani nikomu ze zúčastněných. Nikdo nesměl využít Jimova tipu. Jedna filmová společnost nabídla tomuto zázračnému psíkovi milión dolarů za filmovou roli, ale očekala se jen zdvořilé odmítnutí.

Psíkovy pozoruhodné výkony byly zaznamenány poprvé v roce 1929. Během příštích pěti let musel Jim absolvovat spousty testů a bádání rozmanitých vědeckých skupin včetně týmu profesora Duranta a Dickinsona z missourské univerzity. Tito muži také prováděli Jimova veřejná testování v Columbií a Missouri, jichž se pokračovalo zúčastnilo asi tisíc osob. Profesoři dávali Jimovi instrukce v několika jazycích: španělštině, italštině, němčině-

ně, francouzštině a samozřejmě i v angličtině, a pes úko- ly plnil bez jediné chybičky. Byl například vyzván, aby vkročil do davu přihlížejících a našel ženu v modrých ša- tech a bílém klobouku, dítě s dlouhými a světlými vlasy, muže s knírem a s holí. Na zahradě poté vyhledal jilm a platan. Vše splnil bez zaváhání.

Jim byl jednou rovněž pozván, aby vystoupil před missourským zákonodárným shromážděním, a i zde pro- kázal zcela udivující schopnosti. Tamější telegrafista vy- sílal zprávy z parlamentu morseovou abecedou, v níž by- la tečkami a čárkami zakódována jména poslanců. Pes morseově abecedě naslouchal, jména rozluštil a přísluš- né pány poslance také v jejich lavicích našel.

V roce 1936 byl Jim už skoro slepý a o intelektuální výkony projevoval stále menší a menší zájem, někdy se však dal přemluvit, aby se ještě do něčeho pozoruhodné- ho pustil. Tak tomu bylo i v období, kdy v USA probíhala prezidentská volební kampaň. Jim byl vyzván, aby vyti- poval jejího vítěze. Pes určil Franklina D. Roosevelta. Oči- tí svědkové s trpkostí poznamenali, že pes má svoje lepší časy za sebou a patří do penze, protože Roosevelt měl tenkrát velice málo volebních příznivců a s jeho znovu- zvolením to vypadalo bledě, přičemž političtí pozorova- telé nepředpokládali žádný zvrat. Jim měl samozřejmě pravdu stejně jako vždy předtím. Když v roce 1937 ze- mřel stářím, seděl v Bílém domě prezident Roosevelt přesně dle Jimova předpokladu.

Léto 1913 bylo pro profesora Schoellera a profesora Zieglera z berlínské univerzity opravdu velice rušné. Ne- jenže strávili dva měsíce se záračnými elberfeldskými koňmi, ale věnovali se několik týdnů i výzkumu zcela mimořádných vlastností psa Rolfa, který patřil Paule Moekelové z Mannheimu.

Rolf byl zpočátku označován jako bedlingtonský teriér, později však o jeho čistém rasovém původu zavládly pochybnosti. Na jeho rodokmenu ovšem pranic nezáleželo, vezmeme-li v úvahu jeho mimořádné projevy inteligence, které se zřídka objevují v dosud nesoustavných světových psích dějinách. Podle majitelčina svědectví vyšly Rolfovy mentální schopnosti najevo poprvé při malé rodinné konverzaci. Paní Moekelová kárala svoji dcerku za omyly, kterých se opakovaně dopouštěla při sčítání malých čísel. V žertu řekla svému dítěti: „Jsem si jista, že náš Rolf by to spočítal bezchybně.“ Potom se paní Moekelová obrátila k Rolfovi a zeptala se jej, kolik jsou dvě a dvě. K jejímu velikému překvapení se Rolf vztyčil na zadní a pravou přední packou ťukl svoji majitelku čtyřikrát do ramene. Ta pochopitelně užasla a předložila před Rolfa další podobně složitý úkol. Rolf odpověděl bezchybně i na další otázky, ale pak se zřejmě cítil unaven a odešel z místnosti. Dřímával na zahradě a zanechal za sebou šokovanou rodinu.

Paní Moekelová naučila svého Rolfa postupně abecedu, kterou zvládl podobným způsobem jako elberfeldští koně: i on vytukával packou různý počet dotyků, aby zobecnil jednotlivá písmena a čísla. Podobně jako u koní byla z výuky Rolfa vyňata písmena V, Q, Z a X, protože jejich vyjádření představovalo už neúnosný počet úderů.

Když pánové Schoeller a Ziegler prověřovali Rolfovy schopnosti, zjistili, že pes sčítá i odečítá, zvládá malou násobku a umí číst, což byl strop jeho možností. Uměl vyhledat abecední znaky, aby pojmenoval předměty či obrázky, které mu byly předloženy. Doktor Ziegler například před Rolfa položil vázu s kyticí a zeptal se jej, co to je. Pes neváhal a vytukal packou: „Sklenice s několika květinami.“ Experimentátoři zjistili, že Rolf rozlišuje barvy, umí spočítat peníze i rozpoznat drobné mince.

V podobných zkouškách pokračoval s Rolfem i známý profesor William Mackenzie z ženevské univerzity, který zkoumal, kolik slov dokáže psík použít a zda ji m dosta- tečně rozumí. Jedním z pojmů bylo slovo podzim. Pes byl dotázán, co se pod tímto pojmem skrývá. Rolf oka- mžitě odpovídal úderý své packy: „Čas jablek . " Poté Mackenzie ukázal Rolfovi obrázek s namalovanými čer- venými a modrými čtverci a pes na to ihned odpověděl: „Množství červených a modrých krychlí."

Další muž, který zkoumal Rolfův inteligenční potenci- ál, byl viceprezident pařížského psychologického ústavu Edmont Duchatel. Přijel za psem z velké dálky, aby pak potvrdil všechny závěry učiněné Schoellerem, Zieglerem a Mackenziem. Navíc podal jedinečné svědectví o přího- dě, která se udála v přítomnosti jeho sekretářky, afekto- vané dámy středního věku, jež byla vyzvána, aby i ona položila slavnému psíkovi nějakou otázku. Dáma se ze- ptala: „Nemohla bych pro tebe něco udělat?"

Rolf odpověděl: „Zavrt' svým ocasem!"

Doktor Henry Nugent, profesor vývojové psychologie z Rhode Islandu, říkal následně uvedenému případu „ži- vouchí záhada", nepodařilo se mu ji ale rozluštit. Myslel tím psíka Chrise.

Výzkumníci reprezentovaní doktorem J. B. Rhinem, slavným parapsycholem z Dukeovy univerzity, nazvali Chrise ztělesněnou záhadou, u níž neexistuje možnost objasnění.

Majiteli Chrise byli pán a paní Woodovi z Greenwi-che. Svého čtyřnohého přítele se nikdy nepokoušeli nijak pochopit, čímž si nepochybně ušetřili spoustu času a sta- rostí. Tuto snahu přenechali raději ostatním. Chris měl za předky stavěcího psa a jakéhosi pouličního bastarda. Plodná náhoda ovšem stvořila neobyčejně přátelského a bystrého tvora, který sdílel rád svůj domov i s dvěma

velkými kočkami. Většinu svého času trávil Chris psími starostmi: očmuhával rohy, blatníky aut, honil králíky, štěkal na slepice a bezhlavě lítal jen tak pro radost. Když ale dostal patřičné příkazy a dokázal se soustředit, mnohdy prokázal, že jeho rozumové schopnosti jsou v některých ohledech srovnatelné s lidskými.

Podle sdělení Chrisových pánů se jeho schopnosti vyjevily v roce 1953, kdy se Woodovi před svým návštěvníkem zmínili, že jejich pes umí počítat do desíti. Návštěvník projevil zájem o praktickou ukázkou, a tak Chris předvedl svoji matematiku tukaním svých hbitých pacek na opěradlo křesla. Během několika dalších týdnů zjistil pan Wood, že Chris je nejen učenlivý, ale i ctizádostivý a má zájem se svému pánovi vyrovnat. Wood totiž zjistil, že Chrisovi nedělá potíže počítat do milionu. Pak Chris stejně rychle zvládl druhou mocninu a odmocninu a potom i třetí mocninu. Překvapený domácí učitel zjistil, že jeho pes ovládá všechny matematické úkony od nejjednodušších až k nejsložitějším.

Uměl Chris i něco jiného? Pan Wood napsal písmena abecedy na kartony a položil je na podlahu. Vysvětlil psíkovi, že každému znaku patří jisté číslo a tato čísla před Chrisem rozložil. Během několika minut Chris tento princip pochopil a zobecňoval jednotlivé abecední znaky patřičným počtem úderů svých pacek. To vše se Chris naučil v říjnu 1954 a od té doby vyťukal svými packami tisíce odpovědí na nejrozmanitější otázky pomocí kódu, osvojeného při prvním předvedení.

Chrisova schopnost zodpovídat otázky byla prověřena na více než padesátisíckrát. Jeho majitelé a ochránci nedělali s Chrisovými schopnostmi žádné círáty, ani za jeho výkony nepřijímali blahopřání. Psíkovy schopnosti předváděli i nedůvěřivcům, jenže pak byli nuceni svého čtyřnohého kamaráda bránit před obviněními z podvo-

dů anebo z ďábelského mámení, které by bylo záhodno, aspoň podle mínění těchto osob, od kořene zlikvidovat.

Chris byl testován nejen vědci z Rhode Islandu a Du- ke, ale i vědeckými kapacitami z Dupontu. Ty si na psíka nachystaly matematické chytáky, k jejichž vyřešení bylo třeba za obvyklých okolností elektronické kalkulačky. Chris nedokázal tentokrát sdělit výsledek naráz, jak to či- nil ve většině případů, na vyřešení úlohy potřeboval čty- ři minuty. Vědci, kteří chyták připravovali, však sami po- třebovali k jeho vypočtení deset minut, a to si ještě vypo- máhali kalkulačkou!

„Jak jsi to dokázal?“ zeptali se psíka.

Pes odpověděl za pomoci abecedy a údery své packy: „Zázračný pes!“

Vědci neshledali důvod, proč by s jeho vysvětlením neměli souhlasit.

16/ Stráveni ohněm

První lidské zkušenosti na úsvitu civilizace souvisely beze sporu s chemickou reakcí, která vyplývala z existen- ce a používání ohně. Člověk tuto chemickou reakci za tí- síciletí poměrně dobře ovládl, takže mu oheň ve většině případů spíše sloužil a stal se důvěrně známým nástro- jem . I v dnešní době nás však oheň postaví před takovou záhadu, že před ní zcela zkoprněle žasneme.

Ráno 2. července 1951 vešla do dveří bytu paní Mary H. Reeserové (67) její bytná, paní P. M. Carpenterová. Činžovní dům, v němž se nevysvětlitelná záhada udála, stál na Floridě.

Paní Carpenterová viděla paní Reeserovou naposledy předchozího večera. Nyní bylo osm ráno, což byl právě čas na společnou ranní kávu. Bytná svírala v ruce tele-

gram, který poslíček nedoručil, protože mu stará paní Reeserová neodpovídala na jeho klepání.

Paní Carpenterová zjistila, že klika od pokoje je tak horká, že ji nedokáže uchopit. Zděšeně vyběhla na ulici a přivolala pomoc. Malíři pokojů, pracující ve vedlejší domě, přistoupili ke dveřím paní Reeserové. V bytě bylo mimořádné vedro, okno zelo dokořán. Vedle okna stál zbytek ohořelého křesla a v křesle se nacházely naprosto zuhelnatělé pozůstatky paní Reeserové. Z křesla a staré dámy nezůstalo téměř nic.

Následovalo důkladné policejní vyšetřování, k němuž byli přizváni patologové. Závěry byly šokující. Vše, co bylo zjištěno, nebylo v souladu s běžnými lidskými zkušenostmi s ohněm.

Paní Reeserovou navštívil předchozího večera její syn dr. Richard Reeser. I v době jeho návštěvy seděla dáma v křesle, v němž nakonec zemřela. Na sobě měla noční košili z umělého hedvábí, látkové pantofle a lehký domácí župan.

Když malíři za přítomnosti bytné vyrazili dveře s rozpálenou klikou, našli pozůstatky paní Reeserové, vážící sotva deset liber, přičemž stará dáma měla zaživa hmotnost více jak sto sedmdesát liber. Z dámy nezůstalo téměř nic s výjimkou lebky, části páteře a její levé nohy, která zůstala žarem téměř nedotčena. Z křesla zbyla jen drátěná kostra.

Pokoj, v němž paní Reeserová zemřela, byl podivuhodně ochráněn před jinak zcela zničujícím žarem. Jen na zdech a záclonách visely černé saze a zrcadlo na stěně prasklo od velkého žaru. Za své vzaly vlastně jen tři předměty: křeslo, stojací lampa a odkládací stoleček. Na místě pod křeslem byl navíc propálen koberec. Někým svědkem obrovského žaru se staly dvě parafinové svíce, stojící na prádelníku vzdáleném asi dvanáct stop od oho-

řelého křesla. Svíčky se žářem roztekly a parafin stekl až k hraně prádelníku.

Vyšetřovatelé zjistili, že žár roztavil také elektrickou zásuvku stolní lampy. Pojistky elektrického proudu způsobilý výpadek energie dvacet minut po čtvrté hodině ráno. Malá plynová kamínka byla v tu chvíli mimo provoz.

Záhady okolo požáru a smrti Mary Reeserové mátl policejní úředníky odpovídající za vyšetření události. Specialista na požáry Edward Davies přijel z Tamy, aby do těchto nejasností vnesl světlo. „Nevím, zda šlo o požár, stejně jako nevím, čím byl žár způsoben,“ řekl po důkladném prozkoumání všech okolností. Jeho bezradnost byla až překvapující. Přivolaný lékař, profesor Wilton Kongmann z Pensylvánské univerzity, rovněž připustil, že je zaskočen a zmaten. „Ještě nikdy během své kariéry jsem neviděl, že by se lidská lebka žářem tak zmenšila, jak se to stalo v případě paní Reeserové,“ prohlásil Kongmann. „Obvyklý je právě opačný proces, lebka se zvětší, a někdy dokonce exploduje, pokud se ocitne v žáru několika set stupňů. Tohle je největší odborná záhada, s jakou jsem se setkal.“

Byla snad nešťastná paní Reeserová zasažena bleskem? Meteorologická stanice odmítla připustit, že by krátké noci sjel z nebe byt' pouze jediný blesk.

Uznala snad stará paní s cigaretou, která jí vypadla z ruky a způsobila vznícení šatstva? Experti s touto verzí nesouhlasili. Spalovací efekt, jemuž bylo tělo vystaveno, byl způsoben žářem od dvou a půl tisíce do tří tisíc stupňů Celsia. Hořící oděv by nedokázal vyvinout tak strašlivou teplotu. Jaký jiný zdroj energie však přicházel v úvahu? Elektrický proud byl přerušen zkratem zásuvky, plynová kamínka nebyla zapnuta.

Vyšetřovatelé a orgány pověřené vyřešením záhadné-

ho případu musely přiznat, že nejsou schopny tajemství smrti paní Reeserové rozluštit. Šéf místní policie J. R. Reichart a šéf oddělení vyšetřování Cass Burgess nako- nec společně podepsali protokol, v němž za příčinu smrti paní Reeserové určili cigaretu, která jí ve spánku údajně vypadla a způsobila vznícení šatů. Pánové se samozřej- mě zbavovali problematického případu, do voleb také nebylo daleko a každý byl rád, že měl věc tak lehce z kr- ku. Kdo by si také potrpěl na nevysvětlitelné záhady?

Skutečná příčina tajemné smrti však nebyla nikdy zjištěna. Teorie cigarety je zcela nesmyslná, byla však je- dinou možností, jak se zbavit nepohodlného problému.

Příčina ohnivě smrti paní Mary Reeserové, která zů- stala neobjasněna, není však ojedinělým „pomníkem“ patologů. Podobně záhadný případ se udál v Anglii v ro- ce 1905 v Hampshiru a na jeho konci je smrt Andrewa Kileye a jeho ženy. Manželé zemřeli v noci 26. února ane- bo časně ráno následujícího dne. Žili v kamenném dom- ku v osadě Butlock Heath poblíž Southamptonu . Ráno 26 . ú n o r a zaslechli kolemjdoucí šramo t vycházející z domku Kileyových. Přivolaný četník byl nucen vyrazit zevnitř uzamčené dveře, za nimiž našel ohořelé tělo pa- na Kileye, které žár neznámého původu téměř strávil, přičemž vzala za své pouze ta část koberce, kterou muž svým tělem pokrýval. Jeho manželka, sedící v obrovském křesle, rovněž uhořela, když svoji smrt našla na místě vzdáleném dvanáct stop od svého manžela. Byla téměř zpopelněna, ale i ona byla s jistotou identifikována.

Odkud se vzala tak obrovská energie, která zhltila oba staroušky a přitom se nijak nedotkla zařízení domku? I křeslo pod paní Kileyovou bylo jen velice lehce ožeh- nuté. Úřední místa si s tímto problémem nedokázala po- radit a k překonání této bezradnosti nezískala potřebný

čas, protože domek lehl popelem hned příští noc. Tento- krát však nezůstalo nic než očázené kamenné stěny.

Deník NEW YORK HERALD přinesl dne 27. listopadu roku 1916 zprávu o záhadném případu úmrtí hospodyně hotelu Dánské jezero, který se rozkládal v klidném místě asi sedm mil od New Jersey.

Nájemce hotelu To m Morphey byl předchozího dne probuzen zvěsilým štěkotem svého malého psíka. Vstal a začal pátrat po příčině tohoto nezměrného psiho zou- falství. Pak našel hospodyně v posledním tažení, ležela na podlaze svého pokoje a naprosto zřetelně a jasně ho- řela. Na zemi pod ní našel malé očouzené místo, zatím- co její šaty strávil oheň beze zbytku. Zemřela, aniž by do- kázala z plamenů zavolat, co se jí vlastně stalo. Policie ni- kdy neobjasnila, jak vznikl oheň tak strašlivé intenzity, který jí spálil na popel, aniž by však poškodil koberec, na kterém při svém autodafé hořela.

List NEW YORK SUN uveřejnil dne 24. ledna 1930 zprávu o podobně záhadném případě. Paní Stanley La-keová z Kingstonu ve státě New York uhořela na popel rovněž za podezřelých okolností a soud její případ ozna- čil za nevysvětlitelnou nehodu, přičemž ve svém verdik- tu zdůraznil následující okolnosti: Vznála se v kruhu své rodiny při nedělním obědě, její tělo se žárem rozpadlo, zatímco její šaty zůstaly téměř netknuty...

Od tohoto případu uběhlo více než šedesát let, do- dnes však z myslí svědků nevymizela představa, jak spo- řádaná pečovatelka o rodinné blaho vzplála, jako by byla zažehnuta vesmírným laserem.

17/ Tajemná síla Cheira Velkého

Tělo staršího muže leželo na podlaze před vyhaslým ohništěm. Místnost už vychladla a tělo bylo studené. Ne- bylo pochyb, tento muž musel být zavražděn. Vyšetřova- telé Scotland Yardu zjistili, že oběť utrpěla smrtelné úde- ry železným krbovým pohrabáčem. Stopy vedoucí k pa- chateli nebyly nalezeny, vše nasvědčovalo tomu, že byla spáchána dokonalá vražda.

Všechny motivy se zdály neprůkazné, loupež nepřipa- dala v úvahu vůbec, protože kdysi elegantní byt byl až příliš ošuntělý, než aby mohl skrývat nějaké poklady, lu- pič by zde ztrácel čas. Mrtvý měl pověst člověka, který se nedal nikdy zlákat do hádky a vše řešil kompromisem. Nikdo nevěděl, že by kdy měl nějaké nepřátele.

Scotland Yard se ocitl ve slepé uličce.

Když se vyšetřovatelé chystali opustit byt zavražděné- ho, v němž se už tolikrát bezvýsledně šťourali, vstoupil dovnitř bezvadně oblečený mladý muž, představil se a zeptal se detektivů, zda by ji m nemohl prokázat malič- kou službu. Ano, řekl, pánové se s tak záhadným připa- dem už dlouho nesetkali, takže mohli vyjít ze cviku. Mohli také nadměrnou horlivostí ledacos přehlédnout!

Detektivové měli zlost na nafoukaného mladíka, kte- rý se po bytě mrtvého rozhlížel jako mladý orel. Vzali jej tedy do místnosti, kde byla vražda spáchána, chtěli mu dát příležitost, aby měli alibi, že nepropásli žádnou sto- pu. Navíc kohosi z nich napadlo, že se vrah vrací na mís- to činu, a co když právě tento mládenec...

Mladík se rozhlédl a zeptal se, zda by se mohl zblízka podívat na jednu z hrozivých krvavých stop, které do- kreslovaly děsivé místo činu.

Položil si dlaň na čelo a pohlédl na jeden z krvavých otisků, kontrastující na bílé stěně. Poté řekl: „Vrahem je mladý muž, gentleman. Je dobře situován, nosí malé zlaté hodinky v levé přední kapsičce svých kalhot... a je blízkým příbuzným gentlemana, jehož smrt zde právě vyšetřujete.“

Moudří pánové ze Scotland Yardu měli na nažehleného mladého panáka pořádnou pífkou, když navíc marnil jejich drahocenný čas povídáním samolibých nesmyslů. Jenže se zde právě nachomýtlí dopisovatelé celé řady londýnských novin a ti při pohledu na sebevědomého mladíka zavětřili senzaci. Kdo byl ten bezvadně oblečený mládenec, který dokázal vydedukovat tolik informací z jediného krvavého šrámu na zdi?

„Jmenuji se Cheiro,“ odpověděl. „Cheiro Velký,“ zdůraznil a předal všem pánům nádherně zdobené navštívenky.

V pondělí otiskly všechny londýnské noviny celý příběh vraždy i s vizí možného pachatele od sebevědomého a sebejistého mladíka. Následující den se mladíkovo jméno - no zaskvělo už v palcových novinových titulcích, protože policie dopadla pachatele vraždy, jímž byl dobře situovaný mladý muž, gentleman, se zlatými hodinkami v levé přední kapsičce kalhot, navíc byl také synem muže, kterého zavraždil, tedy jeho o nejbližším příbuzným.

Po několik týdnů byl už Cheiro senzací Londýna. Odháněl od sebe celé davy pochlebníků, současně si však plnil kapsy jejich penězi. Platili mu všichni, kdož toužili poznat svoji budoucnost.

V roce 1893 opustil Cheiro Londýn a vydal se do New Yorku. V tomto hlavním městě světa se usídlil v přepychovém hotelovém apartmá na Park Avenue. I zde sklízel četné a snadné úspěchy. Čím byl úspěšnější a proslulejší, tím více novinářů usilovali, aby přišli na kloub jeho

t a j e m n ý m věšteckým metodám . Mladá novinářka z NEW YORK WORLDU jej požádala, zda by se nepodrobil sérii testů, které si deník pro slavného mága připravil. Žádost mladé sympatické dámy byla vlastně velice rafinovaná a díky ní se Cheiro mohl ocitnout ve dvojnásobné nevý- hodě. První nevýhoda by nastala, kdyby se odmítl tes- tům podrobit - jistě by byl obviněn z nesolidnosti a ně- kdo by zcela určitě nahlas vykřikl, že jeh o úspěchy jsou vlastně laciné triky obratného podvodníčka. Druhá nevý- hoda by nastala, kdyby Cheiro v testech selhal...

Jenže Cheiro přijal výzvu bez zaváhání.

Pro WORLD patřila rukavice vhozená Cheirovi k sen- zacím roku, takže se o ní rozepisoval velice zešíroka. Cheiro obdržel třináct otisků dlaní, které patřily pečlivě a tajně vybraným newyorským občanům . Neměly žádné popisky, jež by cokoli naznačovaly. Cheiro dostal za úkol, aby o těchto osobách sdělil informace, které dokáže vy- číst či uhodnout z otisků, a to samozřejmě o každé osobě zvlášť.

WORLD počítal s tím, že se Cheiro vykrotí nějakým zobecněním, které by se při trošce vůle hodilo na koho- koli. To však pánové a dámy z WORLDU neznali Cheira!

Zkušební porotu tehdy tvořila známá řada newyor- ských osobností. Porota rozložila všech třináct otisků dla- ní na stůl lícem nahoru . Cheiro byl vyzván, aby začal s řešením svého úkolu či se svou tajemnou magií.

„Pánové," řekl, „toto je otisk ruky Ira, který kdysi tvr- dě pracoval, ale její majitel je dnes velice bohatý a vlivný člověk."

Členům komise přejel mráz po zádech. Otisk, o němž Cheiro hovořil, obtiskl na papír Richard Croker, irský přistěhovalce, který původně začínal jako zednický po- mocník a nyní byl šéfem společnosti Tamman y Hall.

Cheiro však s tímto pánem ještě neskončil. „A co víc,

pánové, tento muž také kdysi zápasil, je velice zdatným řečníkem a má čáku stát se politikem."

Jasnovidec vedl rázem jedna nula.

Poté vzal další otisk dlaně a odhodil jej na první, už čtený list. „Tento chlapík by mohl být géniem, ale jeho záměr se mu zcela nedaří. Zasloužil by si větší uznání, než které skutečně získá..."

Tento druhý otisk patřil Reginaldu De Kovenovi, skladateli operety Robin Hood, jejíž úspěch zvedl před umělcem velice vysokou laťku, kterou v dalších dílech už nepřeskočil.

Bez jediného zaváhání se Cheiro dostal přes všechny nástrahy, jež jednotlivé otisky představovaly. Postupoval bez omylu od jednoho papíru ke druhému. Rozpoznal také ženský otisk a o majitelce prohlásil, že má obrovské ambice a nezměrný talent k velikým osobním trápením. Komise se zadostiučiněním zírala, protože Cheiro vyjevil nejpálčivější osobnostní rozměr tehdy známé umělkyně Lillian Russellové.

Už poněkolkáté zahodil Cheiro jakoby bezděčně otisk dlaně, který se mu však pokaždé dostal znovu pod ruku. Nakonec tento list zůstal jako jediný bez analýzy a nastala chvíle, kdy by se jím měl zabývat.

Proč jej Cheiro nechal až na konec? Měl snad strach, že by jej nezvládl? Byla to právě ona past, jež měla Chei-ru usvědčit, že nedokáže rozluštit *všechny* lidské osudy? Byl tento otisk důkazem předem připravovaného Cheiro-va selhání?

Členové komise vyčkávali s napětím ve svých křeslech, panovalo naprosté ticho. Potom se Cheiro nachýlil nad svým stolem a dotkl se kapesníkem čela. Měl snad v úmyslu vzdát se posledního komentáře? Proč? Nikdo však tuto otázku nevyslovil.

Zdálo se, že komise se s uspokojením pase na bezrad-

nosti zkoušeného muže, který vyhlížel jako myš, s níž si pohrává sytý a krutý kocour.

Znovu vzal poslední papír, a aniž by na něj pohlédl, opět jej přihodil k ostatním. „Lituji, pánové," řekl, „ale tento otisk nemohu identifikovat."

Nastalo mlčení přerušované pouze šepotem členů komise a novinářů. Cheiro zvedl ruce, aby zjednal ticho. „Prosím, nechte mě dokončit. Odmítám hovořit o majiteli tohoto otisku..., protože nese znaky, že se dopustil vraždy. Tento muž se sám ke svému činu dobrovolně dozná a zemře po několikaměsíčním věznění v důsledku velkého vnitřního utrpení."

Cheiro obstál i při veřejném přezkoušení na sto procent. Poslední, tak dramaticky komentovaný otisk patřil dr. Henrymu Meyerovi, který byl zanedlouho vskutku uvězněn v tomské věznici na základě obvinění z vraždy. Ke svému činu se dobrovolně doznal a po několika měsících vazby zemřel v nápravné instituci.

Noviny oslavovaly neuvěřitelně přesnou schopnost Cheirovy anticipace. Jasnovidce získal rázem veřejně pověšenou kvalifikaci. Lidé z celého světa putovali k Cheirovi, aby se s ním poradili, ovšem jen ti, kteří měli na astronomicky vysoké honoráře. Jestli se někdy Cheiro mýlil, nelze zjistit, protože jeho analýzy a předpovědi byly přísně soukromé a veřejné účty se z nich nevedly, jisté však je, že proudy zájemců u Cheirových dveří neřídily.

Čas od času se však některé Cheirovo proroctví přece je n dostalo na veřejnost, což se stalo i po setkání jasnovidce se světoznámým spisovatelem Oscarem Wildem, který byl tenkrát na vrcholu úspěchu a nezměrného sebevědomí. Wilde Cheira vyzval, aby mu předpověděl budoucnost. Cheiro mu sdělil, že během pěti let bude veřejně znemožněn a bude muset uprchnout z vlasti do exilu. Wilde se tomu vysmál. Avšak za tři roky stál spisovatel

před soudem, jehož verdikt ohrozil jeho slávu a zmařil mu další osobní kariéru. Byl nucen uprchnout z vlasti jako bezecný muž, přesně dle Cheirova proroctví.

Cheiro nečetl toliko z dlaní, ale k předvídání budoucnosti využíval také mystická čísla, jak tuto metodu sám nazýval. Vycházel přitom z data narození zkoumané osoby, z něhož pak formuloval zcela fatální závěry. Vůbec ovšem nezáleželo, jak postupoval při svých předpovědích, důležité byly jen a jen výsledky, a ty se vskutku dostavovaly v míře více než hojně. Předpověděl například měsíc a rok úmrtí krále Edwarda VII. a učinil tak ještě předtím, než k němu došlo. V červnu 1902 se stal Edward VII. králem, ale dosud se nedal korunovat, protože náhle onemocněl a jeho stav se zdál být kritický. Král k sobě Cheira povolal a zeptal se ho, zda bude korunován. Jasnovidce mu řekl, že nemusí mít obavy, protože ke korunovaci dojde už 9. srpna a král pak bude žít ještě více jak devět let. Cheirovo proroctví se do písmene splnilo, o čemž svědčí dnes už historické události.

Pověst o Cheirových pozoruhodných schopnostech těla Evropou. Byl zván všude, zejména pak na panovníkové dvory. Při svých cestách zavítal i do Moskvy, kde dostal z carské kanceláře několik otisků lidské dlaně s žádostí, aby vyjevil osud jejího majitele. „Člověk, kterému patří tyto otisky, bude velice nešťastný a bude jej celý život pronásledovat strach z války. Po roce 1917 ztratí vše včetně svého života.“

Tuto předpověď učinil Cheiro v roce 1897, tedy dvacet let předtím, než původce otisků, car Mikuláš, přišel v revolučním roce 1917 o carskou korunu a později i o život a rodinu pod salvou popravčí čety na přímý Leninův rozkaz.

Cheirovy ohromující schopnosti dopřávaly tisícům zjevení jejich budoucnosti, ale nijak mu neumožňovaly,

aby se vyhnul nástrahám vlastního osudu. Na podzim roku 1906 mág zjistil, že se mu přestává dařit. Už si ne- byl tak jistý a procento jeho omylů povážlivě rostlo. Pak zřejmě usoudil, že potřebuje odpočinek, a tak uzavřel svou marmotratně věšticí kancelář. Zrušil řadu schůzek a zmizel na několik týdnů na Bermudy.

Zázračný dar věštění ho opouštěl, ale Cheiro si to veli- ce dlouho nechtěl přiznat. V roce 1907 však náhle ozná- mil, že se svou profesí končí. A proč ne? Pracoval tvrdě celé roky a nahlížením do jinak nepřístupné budoucnos- ti získal značné jmění . Nyní přišly na řadu časopisy, no- viny a bankovní domy, které z jeho popularity těžily, do- statečně jej zaměstnávaly a také jej skvěle platily.

Obchody se hýbaly ještě dlouhou dobu. Bohatí klien- ti, kterým dával tipy k obchodním dobrodružstvím, oblé- hali finanční instituce. V zimě 1909 jej však dva investoři obvinili, že si ponechal půl milionu v cenných papírech, které pro ně koupil. Cheiro se snažil ospravedlnit a nako- nec docílil stažení žaloby. Jenže o několik měsíců později bylo proti němu vzneseno další podobné obvinění. Soud jej tentokrát shledal vinným a poslal jej do vězení na tři- náct měsíců.

Rádce králů a velmožů ztratil svůj šestý smysl a svět na jeho minulou slávu rychle zapomněl. Čas však běžel dál. Jednoho chladného rána v roce 1936 nalezla policie Cheira Velkého na okraji chodníku. Blábolil cosi nesozu- mitelného. Odvezli jej do nemocnice, kde krátce nato ze- mřel.

Životní osudy mága Cheira nejsou tajemstvím, ale je- ho talent znát události dopředu, jímž světově proslul, ne- může nikdo ani dnes nijak vysvětlit. Cheiro vždy trval na tom, že nezná princip svého jasnovidického umění, a je docela možné, že mluvil pravdu. Když o svoje umění při- šel, stal se bezmocným a nešťastným mužem .

18/ Bezplatná námořní navigace

Kdybyste měli navigátorský talent, znalosti a intuici, provázeli byste námořní lodě těmi nejnebezpečnějšími vodami po celých čtyřicet let, aniž by vám za to platili? Nemusíte odpovídat. Kdybyste patřili mezi nejlepší plavce světa a měli ničím neomezenou svobodu, vrátili byste se k práci, za kterou byste už jednou inkasovali ránu z pistole ze zálohy? Nemusíte odpovídat.

Jack byl vynikajícím plavcem i geniálním navigátorem. Pracoval obětavě celý život a provázal plavidla nebezpečnými vodami, aniž by ztratil byť jedinou lod. Nikdo mu nikdy nezaplátil a Jack také nečekal, že se tak stane. Podivný přítel, jen co je pravda. A zcela výjimečný. Jack byl totiž — delfin.

V okolí Nového Zélandu řadí větry prohánějící se mezi ostrovy D'Urville. Nejde o rozsáhlou oblast, ale o místa velice nebezpečná, kde se vyskytují korálové útesy, podmořská skaliska, mořské víry a proměnlivé podmořské proudy, zavádějící zde odjakživa plavidla do neštěstí. Námořníci měli z těchto míst hrůzu, ale pak přišlo období, kdy se celých čtyřicet let v této oblasti nikomu nic nestalo, a to jen díky Jackovu navigátorství.

Škuner BRINDLE plující z Bostonu do Sydney s nákladem bot a strojního zařízení se snažil obezřetně proklíkovat jedním tanním průlivem v březnu 1871. Ráno bylo příliš bouřlivé, takže kapitán i posádka zbledli obavami. Náhle se na lodním boku objevil nezvykle velký delfin, vyskakoval a tvářil se tak, jako by ho těšilo setkání s námořníky. Jeden z mužů si spletl delfína s velrybím mládětem a chtěl ho harpunovat. Kapitánova žena tomu naštěstí včas zabránila. Jen zásluhou hravého delfína se

BRINDLE toho bouřlivého rána prosmekl zrádnými vodami, aniž by se třeba jen vláskem dotkl dna úžiny.

Zápisy v lodních denících prokazují, že se od toho dne ona oblast stala pro námořní dopravu bezpečnou, a to je n díky navigátorství lidem nakloněného delfina. Námořníci jej pokřtili na Jacka a jeho navigátorské mistrovství se stalo proslulé ve všech mořích. Kapitáni i posádky o něm hovořili je n s vděčností, protože je vždy naprosto bezpečně provedl obávanými vodami. Čtyřicet let potkávaly lodě Jacka, on ji m vždy stejně přátelsky posloužil, a navíc ji m ještě předvedl několik skoků nad hladinou. Námořníci i cestující se jej naučili už zdaleka vyhlížet a vždy bouřlivě zajásali, když se objevil. Pro Jacka bylo proplutí Francouzského průlivu naprostou hračkou a lodě se zkrátka držely vždy po jeho boku. Jackovi byla tato práce zábavou, občas si při ní povyskočil nad hladinu, někdy také laškovně na chvíli zmizel, ale pak se zase objevil a vždy dokončil započatou práci a každou lod vyvedl ze zpeřených vod.

V roce 1903 zasáhl jeden opilý cestující z lodi PEN-GUIN Jacka výstřelem z pistole. Posádka chtěla střelce na místě lynčovat, takže musel být držěn pod zámek, aby se mu nic nestalo. Po této události se Jack nepřihlásil do služby po celých čtrnáct dní. Jednoho krásného rána se však tento neplacený navigátor ve Francouzském průlivu znovu objevil, když už byl oplakáván jako nebožtík. Městská rada ve Wellingtonu vydala tehdy výnos, který měl Jacka chránit před jakýmkoli útoky a nepřátelstvím. Výnos zavazoval všechny námořníky, aby bděli nad jeho plněním.

Po Jackově poranění výstřelem z lodi PENGUIN zůstala tato lod ve Francouzském průlivu bez služeb navigátora. Mnoho námořníků proto odmítalo podepsat smlouvy o službě na této lodi. Říkali o ní, že je prokletá. Asi tomu

tak bylo, protože v roce 1909 PENGUIN ztroskotal právě ve Francouzském průlivu a došlo přitom k těžkým ztrátám na lidských životech.

Jack sloužil věrně a poctivě, ale i on stárnul. Svůj první navigátorský čin vykonal v roce 1871 a od té doby provedl úžinou tisíce lodí a jistě tím zachránil bezpočet lidských životů. Sloužil dnem i nocí až do roku 1912, kdy náhle a navždy zmizel. Mohl zemřít v důsledku pokročilého věku, nebo se stal kořistí některého ze svých podmořských nepřátel.

Jack neměl předchůdce ani následovníka, funkce lodi-voda ve Francouzském průlivu je tedy dodnes neobsazena. Delfin se nesmazatelně vepsal do dějin námořní plavby. Námořníci mu ve Wellingtonu nechali z vděčnosti postavit pomník, který se tu zlatě třpytí na paměť jeho věrných služeb.

C A S T
TŘ E T Í

19/ Prokletý Scharnhorst

Čtyřicet tisíc tun výtaku představuje také čtyřicet tisíc tun rizika, což platilo i pro SCHARNHORST. Hitlerovi vědci a konstruktéři použili všechny svoje nejmodernější poznatky i um, aby stvořili dokonalou obrněnou pevnost. Byla rychlejší než větší britské bitevní lodi, její dalekonosná děla mohla posílat smrt daleko za horizont, pohonné jednotky dosahovaly rychlosti, která nedávala šanci uniknout žádnému nepříteli. Všechny tyto vlastnosti ovšem nestačily ke spokojenosti posádky, protože ta si byla jista, že SCHARNHORST je prokletá lod.

První událost, která zavdala příčinu k této domněnce, se odehrála už při stavbě lodi. Plavidlo, které ještě nebylo ani z poloviny dokončeno, se náhle nachýlilo a zvrátilo na bok. Rozdrtilo přitom šedesát dělníků a zmrzačilo jich více než sto. Opětné vztyčování bitevní lodi zabralo tři měsíce. Armáda dělníků ji pak už dokončovala s podivným zřením, že lod je prokletá.

Přiblížil se den jejího slavnostního spuštění na vodu. Nacisté nařídili velkolepé oslavy, protože chtěli ohromit svět svou nejmodernější zbraní, určenou k vedení nelostné námořní války. U křtu lodi měli být osobně přítomni Hitler, Göring, Himmler a Dönitz. Samozřejmě že tito pánové přijeli, ale dostavili se poněkud opožděně, protože SCHARNHORST se na vodu spustil bez zásahu lidské ruky sám už během noci a rozdrtil přitom dvě vlečné lodi kotvící v ústí kanálu. Nacisté si tehdy dokázali poradit i s touto ostudou a vyhlásili do světa, že noční křtění lodi bylo záměrné kvůli naprostému utajení revoluční metody spuštění lodních gigantů z doků na hladinou moře. Chtěli je prý uchránit před příliš dotěrnými zraky!

SCHARNHORST byl konečně na moři, třebaže se tam

dostal s náležitou smůlou. Svět si uvědomil jeho existenci, když ze svých děl chrlil smrt v Gdaňském zálivu. Jeho granáty dopadaly na bezbranné město. Německý filmový týdeník, který toto „hrdinství“ předváděl v plné kráse, ale samozřejmě neukázal, jak jedná o ze SCHARNHOR-STOVÝCH děl vybuchlo a zabilo přitom svoji obsluhu a jak jiná z dělových věží přišla poruchou o funkčnost větracího systému, což způsobilo udušení dvanácti mužů.

Prokletá loď přicházela o svou posádku nebyvale četnými nehodami i dezercemi námořníků, kteří se děsili nasazení na její prokletou palubu.

Když německé bitevní lodi ničily svými granáty Oslo, nesměl u toho SCHARNHORST chybět. Sám vypálil více granátů než celá flotila dohromady, ovšem utrpěl rovněž četné šrámy ze třiceti požárů, které na jeho palubě propukly ve chvíli, kdy GNEISENAU opustil „bitvu“, aby se zachránil před sprškou granátů od pobřežních dělostřeleckých baterií. SCHARNHORST pak rovněž prchal domů a na svém útěku ještě inkasoval pořádný zásah od britských bombardérů. Pak plul jen při pobřeží, chráněn noční tmou. Už dosáhl ústí Labe, což představovalo jasnou vyhlídku na bezpečné kotviště. V naprosté tmě si našel cestu říční hladinou. Náhle se před ním vynořila překážka v podobě obrovského parníku. Vše šlo ráz na ráz, nikdo nestačil ani vyhlásit poplach. SCHARNHORST se srazil s bitevní lodí BŘEMEN a ve snaze dostat se z této nedůstojné situace uvízl v říčním bahně, kde jej brzy objevili britští piloti a důkladně jej zasypali bombami. Němečtí námořníci si byli jisti, že BŘEMEN, i když zkrížil cestu SCHARNHORSTOVI, je na srážce bez viny. Podle nich mohl za všechno *prokletý* SCHARNHORST.

Hitlerova hvězda už doblikávala, když po opravách mohl být SCHARNHORST znovu nasazen do bitevní ak-

ce. Gigantický BISMARCK skončil už na mořském dně po zásahu anglických lodí, TIRPITZ utrpěl zásahy torpéd, a tak neměl Hitler jinou šanci, než znovu nasadit do bojů prokletou lod.

SCHARNHORST vyplul k ústí Labe a zamířil na sever podél pobřeží Norska. Brázdil studené a temné severní vody a využíval ochrany dlouhé arktické noci. Přesto však mířil přímo ke svému osudu.

Dostal za úkol ničit konvoje plující severní cestou, kterou proudil válečný materiál pro Rusko. Konvoje pluly takřka bez ochrany. SCHARNHORST zde nebyl očekávan a připlížil se sem opravdu jako duch. Nedokonale vyzbrojené lodí pro něho nebyly žádným soupeřem. Pochutnal si na nich jako vlk puštěný do stáda ovcí. Rozdrtil jeden konvoj a poté se stáhl na skrytou základnu při pobřeží. Britům se nedařilo vyčíhat lupiče na širém moři. Kapitán SCHARNHORSTU jásal.

Určený osud se však ještě nikomu nepodařilo změnit. Britská hlídková loď stála s vypnutými motory na volném moři. Stejná tma, která kryla SCHARNHORST, chránila i ji. SCHARNHORST ji minul ve vzdálenosti několika stovek yardů, aniž by ji spatřil. Jakmile se německá bitevní loď vzdálila, kapitán hlídkové lodi vyhlásil poplach a vzbouřil celé britské loďstvo, přičemž udal směr, kterým SCHARNHORST zamířil. Během několika minut se

britská flotila vydala do určených míst.

Skutečnost, že Němci vyslali svou bitevní loď zcela bez ochrany, naznačovala jednak jejich zoufalou zbrojní situaci, jednak víru, že se moderní bitevní loď sama o sebe postará a unikne britské flotile nepozorovaně mezi fjordy.

Britové se dostali do blízkosti SCHARNHORSTU, spatřili jej, ale on v zápalu zase zmizel. Němci jim předvedli, jak je SCHARNHORST rychlý a nepolapitelný. Mořský lu-

pič zamířil do prostoru, kde se měl nacházet další kon-voj. Pak už ovšem stačilo jen několik hodin a jeho osud byl zpečetěn. Jenže i pouhých několik hodin je někdy ve-lice dlouhá doba. Britský velitel vytvořil ze svých lodí širokou síť, která ve tmě slídila po nepříteli. Jedna z lodí na něho konečně narazila. SCHARNHORST dostal první zásah, ale vzápětí opět unikl v obrovitých vlnách. Další výstřel padl na vzdálenost šestnáct tisíc yardů. SCHARNHORST byl i na tuto neuvěřitelnou vzdálenost zasažen! Britský velitel stíhal SCHARNHORST a páčil na něj ze všech sil.

Zraněný SCHARNHORST se chtěl ukrýt do bezpečí le- dové temnoty, ale stále na něho dopadaly dělostřelecké granáty. Škubal sebou, když explodovaly v jeho životně důležitých centrech. Na lodi vypukly četné požáry, rych- lost úprku se snížila na polovinu, posádka ovládala kor- midlo jen s velkými obtížemi, do nitra lodí vnikaly tisíce tun vody. Pak přišel konec. Běhe m několika minut se SCHARNHORST převalil na bok a potom klesl ke dnu ne- celých šedesát mil od pobřeží Norska.

Několik členů posádky se pokoušelo o záchranu na gumových člunech, jenže většina z nich zemřela na pod- chlazení, než je vzaly na palubu britské záchranné čluny.

Pouze dvěma námořníkům se podařilo doplout na zá- chranném voru až ke skalnatému ostrůvku, kde si vyro- bili malý přístřešek. Zdálo se, že mají vyhráno. Osud však rozhodl jinak. Oba zachránění muži zahynuli při explozi petrolejového vaříče, který tvořil součást balíčku první pomoci. Jejich těla byla nalezena až několik let po válce. Tito nešťastníci unikli z potopené lodi, vyhnuli se smrti podchlazením, proklouzli Britům mezi prsty, ale nedokázali se vyhnout předurčení - prokletí bitevní lodi SCHARNHORST.

20/ Zázračné proroctví svaté Odelie

V posledních měsících druhé světové války pronikl velký tankový oddíl Američanů do malého města Odeli-anburgu, které se rozkládalo v horách několik mil západ- ně od Strasbourgu. Pásy těžkých obrněnců rachotily několik yardů od starého kostela a místního hřbitova, kde se nacházel prastarý hrob svaté Odelie, bohumilé služeb- nice, která předpověděla příchod Američanů v tancích už před více než tisíci lety, když propadla prorockému jasnozření.

Ona svatá žena se ve své mysli přenesla z osmého sto- letí do dvacátého a předpověděla také dosud nejmasověj-ší lidské vraždění, jímž světová válka bezesporu byla. Svatá Odelie směla poodhrnout závěs času a pohlédnout skrze tuto skulinu do budoucnosti.

Jasnovidci, média, čtenáři osudu z čajových lístků či kávové sedliny, ti všichni tvrdí, že vidí do budoucnosti, a každý z nich užívá ke svému zření jiné metody. Svatá Odelie je ovšem poněkud jiný případ a nepřísluší do žádné z těchto skupin.

Narodila se jako dcera bohatých německých rodičů v roce 660, byla od narození slepá a prohlédla až v roce 719 vzápětí poté, co přijala křest. O svaté Odelii se zacho- vala celá řada legend, které se týkají jejího podivuhodné- ho života. Dodnes však nejvíce pozornosti budí doku- ment, který je obecně dostupný a tvoří jej dva dopisy, psané Odelií bratrovi. Dokumenty jsou označovány jako Proroctví svaté Odelie. V těchto dopisech bratrovi, franc- kému knížeti, popisuje detailně několik jasnozření, která se jí v bdělém stavu opakovaně zjevovala.

Odelie popsala některé události první světové války,

v nichž je ovšem řada nesrovnalostí, avšak *prorocství* týká- jící se osob a dějů druhé světové války jsou ve své přes- nosti přinejmenším zarážející. Oba dopisy byly už před dvěma sty lety přeloženy z latiny, takže lze uvést podstat- né citace:

Věř. můj bratře, že jsem viděla násilí přicházející z našich lesů a hor. Strach a hrůza zachvátily lidstvo, protože ještě nikdy nepřišlo z žádného konce světa takové neštěstí, Tato hrozná doba nastane, až budou Germáni mít pověst nejhorších strůjců války v dějinách lidstva Pak teprve zrodí Ger- manie nejhroznějšího agresora, který rozdmýchá válku po celém světě. Lidstvo jej nazve vtěleným děblem. Matky jej proklejí, podobně jako Ráchel proklela strůjce osudu svých dětí. Tento dábel zničí bez slitování rodiny i domovy nevinných.

Porovnáme-li zření svaté Odelie se skutečností, která nastala ve 20. století, vidíme, že jde o zcela přesnou para- lelu, jež vznikla v nacistickém Německu. Německo bylo vskutku už po první světové válce označováno za váleč- něho štváče a podněcovatele mezinárodních konfliktů, za národ, který sám sebe označil za vyvolený a předurče- ný vládnout světu. Dvakrát během pětadvaceti let vypro- vokovali Němci světové války, které byly nejničivějšími konflikty v dějinách lidstva.

Svatá Odelie napsala, že lidé nazvou agresora zroze- něho Germanii dáblem. Dábel - Adolf Hitler - si tento přídomek skutečně vysloužil svými hanebnými zločiny. Kostely a kněží se stali cílem jí m zpunktovaných perze- kucí, páčil je, boural a ničil, dokud mu jen stačily síly - vlastně až do konce svého života. Náboženské city nechal v německých dětech zašlapávat, aby ani semínko viry ne-vzklíčilo. Děti oblékaly uniformy německého mládežnic- kého hnutí a jediným bohem se pro ně stal Hitler. Vůdce německého lidu veřejně zesměšňoval desatero přikázání

a tím vlastně obecně plival na veškerou morálku. Desate- ro se pak stalo symbolem slabosti, ne-li přímo hlouposti. Hitler rozprášil náboženské řády a kongregace už s jisto- tou, že on sám je jediným a nejlepším bohem pro němec- ký lid. Odelie se ve svých dopisech zmiňuje o matkách, které d'ábla proklejí. A nestalo se tak? V Polsku, v Rusku a mnohde jinde byly matky i s dětmi nahnány do kostelů a upáleny zaživa. A co matky dětí, odvláčené na nucené práce? Německý vůdce zlomil srdce i milionům matek padlých vojáků Anglie, Francie, USA, Ruska a Austrálie, kteří položili svoje životy v boji proti tomuto zlosynovi. A co naznačila svatá Odelie konkrétně o Hitlerovi? Na-

psala: Dobyvatel přijde z území ležícího poblíž Dunaje a ovládne germánský lid nepopíratelnou autoritou. Válka, kterou vyprovokuje, bude nejhrůznější zkouškou, jakou bude lidstvo nuceno podstoupit...

Adolf Hitler se opravdu narodil pár kroků od Dunaje. A co dokázal udělat s německým národem, když jej pře- svědčil o jeho poslání a nadřazenosti? Miliony hajlujících pravic, to byl ten les, který Hitler nechal v krátké době vzrůst. A ztráty ve druhé světové válce nemají v historii lidstva srovnání - a lze se je n modlit, aby nebyly nikdy překonány.

Jeho armáda, pokračuje svatá Odelie, bude důkladně vyzbrojena, od přilbic jeho vojáků poletí zářící kužely světél a z rukou jim bude sršet jasný oheň. Nepodaří se spočítat množství krutostí spáchaných těmito ohni.

Rychlopalná děla, plamenomety, zápalné bomby - to byla ona důkladná výzbroj, o níž Odelie hovořila. Zbraně sršící oheň - plamenomety - byla také pustošivá realita, zapalující domy dobytých měst. Hitler kráčel Evropou a v jeho stopách zůstávalo spáleniště. A bezpočet ohni spáchaných krutostí? Vzpomeňme na Osvětim, Lidice, Dachau a spálení milionů bezmocných.

*Stane se vítězem na zemi, na moři i ve vzduchu, píše dál-
le Odelie, protože zaútočí vždy neočekávaně a pokaždé moc-
nou silou. Navíc svoje protivníky zasype ohněm...*

Dva roky poté, co Hitler rozpoutal válku, zardousili je-
ho vojáci téměř celou Evropu. Přepadal své protivníky bez varování
záplavou stíhacích a bombardovacích letadel, která ničila protivníkovu
obránná seskupení.

Svatá Odelie napsala svému bratrovi, že národy světa budou o c h r o
m e n y hroznou ukázkou síly a brutality, a položila mu i dvě otázky:
Jakého původu bude tato síla? Kdo dovolí rozpoutat tak strašlivou válku?

Světové společenství bylo vskutku ochromeno mani- festací Hitlerovy
útočné síly. Světoví experti, posuzující poměr sil před válkou, neodhadli
objektivně agresorovu potenci. Pamětníci si jistě vybaví, že se mluvilo o
dřevě- ných tancích a puškách, užívaných při berlínských pará- demarších,
a o letadlech, která údajně sotva dokázala přeletět z jednoho letiště na
druhé. Hitlerova moc a síla byly bagatelizovány. Bláhoví experti spočítali
u zeleného stolu, že případný Hitlerův útok se skončí po šesti měsí- cích
vyčerpáním zásob německé ropy. A stejně bláhoví politici se domnívali,
že Hitlera zastaví francouzská ob- ranná linie a že Anglii dosud nikdo
nesrazil na kolena a také ji nikdo neohrozí, aniž by některý z nich tušil, že
se německé ponorky stanou hrozbou i u amerického po- březí. Zatímco se
Německo chystalo k úderu, falešní pro- roci uklidňovali národy
nepodloženým žvaněním. Mysle- li, že Německo se spokojí jen s
vyhrožováním a vydírá- ním, což pak mělo katastrofální důsledky.

Ano, národy světa byly vskutku ochromeny Hitlerový- mi zákeřnými
úderu a svatá Odelie to předpověděla před dvanácti sty lety!

V jejím dopise se rovněž praví: *Příští generace budou žasnout nad
tím, že se celý svět nedokázal proti tomuto ne-*

příteli sjednotit a postavit a učinit přítrž jeho triumfálním vítězstvím A tato válka bude dlouhá...

Neschopnost protihitlerovské koalice je opravdu do- dnes námětem zkoumání historiků a politologů. Hitler útočil a vítězil téměř tři roky, aniž by utrpěl závažnější porážku. A že byla válka dlouhá? Hitlerovi pohrobci kapi-

tulovali až v květnu 1945, Británie měla v tu dobu za sebou už šestý rok válečného stavu.

Odelie pokračuje ve svém neobvyklém dokumentu:
Největších územních zisků dosáhne agresor uprostřed šestého měsíce druhého roku války. To bude konec prvního období krvavých vítězství. Pak agresor zvolá: „Uznejte moji nadvládu!“ a jeho vítězství budou ještě pokračovat. Protivníci však nepodlehnu tomuto volání ani jeho síle, načež on zakřičí: „Neštěstí padne na vaše hlavy, protože já zvítězím!“

Porovnejme tuto část předpovědi se skutečností: Druhá světová válka začala v září 1939, druhý rok započal v září 1940, dalších šest měsíců tedy připadá přibližně na únor či březen roku 1941, kdy se Hitler napevno rozhodl, že bude riskovat válku na dvou frontách, a svoje rozhodnutí uskutečnil v praxi v červnu 1941 svým útokem na Rusko, což byl počátek konce nacismu i Hitlera osobně. Po tomto útoku se semkla protihitlerovská koalice, protože už bylo jisté, že jde o evropskou civilizaci. V září 1942 hovořil Adolf Hitler v Říšském sněmu, kde vykřikl: „Nepřítel bude zničen. Je osudem Německa, aby získalo nadvládu. A v mých silách je, abych tento úkol splnil. Slibuji vám to!“

Odelie se vyjádřila i k dalšímu průběhu druhé světové války:

Druhá část války bude trvat polovinu času, v němž se událo její první období, bude se vyznačovat pozvolnějším průběhem. Bude ji provázet řada překvapení která však přinesou světu další utrpení, vyplývající ze střetu dvaceti stá-

tů. Asi v polovině tohoto druhého období budou některé státy volat po míru, ale jejich hlas nebude vyslyšen...

Pravda je, že válka skutečně dospěla ve své druhé polovině k pomalejšímu průběhu v důsledku ubývání sil bojujících stran. Časově se však proroctví v tomto místě neshodují. Podle Odelie mělo první období trvat osm- náct měsíců, druhé pak jen devět. Ve skutečnosti se však druhé období protáhlo na několik let. Tehdy nastala ekonomická blokáda Německa a došlo ke zničení německé válečné flotily. Zmínku o překvapení a utrpení je možné vysvětlit technickými novinkami, které ještě zdůraznily brutální průběh války: řízené rakety, tryskové stíhačky, strategické bombardéry a vynález radaru. A oněch dvacet národů, které se utkají mezi sebou? Bylo jich více než dvacet. A co volání po míru? Vzpomeňme na tajná jednání o separátním míru, která byla v Teheránu i na Jaltě odmítnuta.

A další fakta z proroctví?

Třetí období bude ze všech nejkratší. Agresor ztratí víru ve svoje bojovníky. Tento čas bude nazván obdobím invaze, kdy se bude rovněž schylovat k potrestání viníků válečného požáru za jejich zločiny a zlovůli. Od hor pak zafouká krvavý vítr a ženy bojovníků agresora se vzbouří...

Ve třetím období skutečně došlo k invazi. Psal se rok 1944, kdy nastaly poslední měsíce vůdcova života a došlo k osudovému obratu v rozložení sil. Hitlerova generalita se svého pána pokusila zavraždit. Následovaly demonstrace žen protestujících proti Hitlerovi v Kolíně nad Rýnem. V listopadu byly účastnice demonstrací popraveny. Ve světě se začalo schylovat k myšlenkám na potres-

tání válečných zločinů. Hitler ztratil víru ve svoje vojáky.

V závěru svého proroctví svatá Odelie napsala:

Viděla jsem také ohromující události v Orientu, kde byla agresorova vojska zničena záhadnou a neznámou chorobou.

*Snad sám ďábel zničil tyto vojáky, zatímco národy volaly:
„Toť prst boží! Tot boží hněv a spravedlnost!“*

Ohromující události v Orientu? Paralela je zřejmá, šlo o svržení prvních atomových pum v historii lidstva na Hirošimu a Nagasaki. Byla to vskutku záhadná a nezná- má choroba, která smetla viníky i nevinné a vzala Japon- cům chuť znovu zaútočit.

Je záhadné a naprosto nepochopitelné, jak se mohly v mysli středověké ženy objevit obrazy událostí dvacáté- ho století včetně pádu Hitlera a panství Japonska. Co však bude dál? Jak končí prorocství svaté Odelie? Napsala:

Tím však války neskončí, protože se už chystají další..

Které to měly být? Korejská? Vietnamská? To už Ode- lie nenapsala.

21/ Muž odnikud

V pozoruhodném kontrastu lze vidět případy zmizení Olivera Larcha a naopak objevení se Kašpara Hausera.

Obyvatelé Norimberka právě slavili svatodušní pon- dělí roku 1828, když si někdo povšiml podivně vyhlížejí- cího mladíka, jak se potácí poblíž vchodu do Nové brány. Oblečení měl nuzné, ale čisté, škrpály téměř rozpadlé. Kráčel s tak mimořádným úsilím, že na první pohled vypadal jako bezmocný mrzák. Když se ho ostražitý stráž- ník pokusil oslovit, mládenec donekonečna opakoval: „Chtěl bych být vojákem jako můj otec.“ Podle způsobu, jakým vyslovoval tento stručný projev, bylo zřejmé, že je- ho významu pranic nerozumí, spíše se zdálo, jako by re- citoval pracně osvojený text.

Strážník odvedl podezřelého mládence na radnici. Přivolaný starosta a další místní činitelé obstoupili mladíka, který i j i m donekonečna opakoval svoje přání

stát se vojákem po vzoru svého otce. Vašnostové chtěli znát otcovo jméno, aby tak bystře odvodili jmén o syno- vo. Zdálo se, že ji m mladík nerozumí, a když před něho položili papír a pero, nervózně se zahihňal a nejistou ru- kou napsal: Kašpar Hauser. Neuměl či nechtěl napsat už nic dalšího. Po celou dobu výslechu jen opakoval jméno Kašpar Hauser a svoje obligátní přání stát se vojákem.

Páni radní našli u mladíka dva dopisy, které poskytly nové informace. Jeden z dopisů byl datován před šest- nácti lety a napsala jej pravděpodobně Kašparova matka. Rozhodla se, že ho opustí, a prosila v dopise chlapcova nálezce, aby jej vyslal do Norimberka, jakmile dosáhne sedmnácti let. Zde se měl pokusit o zapsání k šesté kava- lerii, u níž sloužil i chlapcův otec. Druhý dopis pocházel údajně od muže, který se chlapce ujal. V tomto listu pisa- tel tvrdil, že má deset vlastních dětí a že nadále už není s to o mladíka pečovat.

Radní se starostou slavili svátek, a tak se rozhodli, že se na definitivní rozhodnutí v této záležitosti raději vy- spí. Mladíka zatím poslali do domu vzdělaného měšťana profesora Daumera, aby se mu podíval na zoubek. Daumer byl šokován chlapcovým úmyslem uchopit do prstů plamínek svíčky. Pochopil, že mladíček není schopen vjemové analýzy, jako by jeho smysly po léta někde spa- ly. Například neuměl rozlišit, který ze dvou předmětů je k němu bližší. Profesorovi se zdálo, že má jisté schopnosti i dovednosti, jenže ty byly na úrovni batolete.

Městská rada nařídila pátrání, aby se zjistilo něco no- věho o záhadném mládenci. Po několika týdnech však věděli radní jen to, co zjistili na počátku. Nikdo chlapce neviděl přicházet k městu, svědkové si jej povšimli až v bezprostřední blízkosti městské brány, nenašel se ani člověk, který by jej viděl na trase k bráně. Pokud by se na cestě nacházel, jistě by jej někdo zaregistroval vzhledem

k jeho vrávoravé chůzi. Chlapec byl navíc v mizerné fyzické kondici, takže se jevil jako nepravděpodobné, že by přišel zdaleka.

Čím víc se měščí radní snažili vyzvědět, tím méně toho věděli a tím větší zmatek vládl v jejich hlavách. Za informace o mladíkovi vypsal odměnu, Hauserovy portréty byly rozeslány široko daleko. Netrvalo dlouho a celé Evropě poskytl Kašpar Hauser námět ke konverzaci.

V Norimberku se Kašparovi zatím důkladně věnoval profesor Daumer i se svou ženou. Kašpar byl neuvěřitelně pilným žákem. Během roku se naučil mluvit tak dobře, že mohl svým dobrodincům sdělit všechno, co si pamatoval z minulého života. Nebylo toho mnoho. Odjakživa byl držen v tmavé místnosti či sklepení. Zřídkakdy slyšel hovor, kontakt s ním udržovala pouze jediná osoba, byl to muž, jehož nikdy nespasil za světla a kterého by ani nedokázal poznat. Viděl ho pouze jedenkrát, když ho muž trestal za hlučnost. Kašpar netušil, kde byl držen, kým a proč, a neznal ani důvod, proč setrval v naprosté tmě. Také ovšem netušil, že existuje i jiný svět než ten, v jehož temnotě přebýval.

Así rok poté, co byl Kašpar zadržen v norimberské bráně, sepsal mládenec vše, co sám věděl, aniž by ovšem uvedl jiné informace než ty, které už byly známy. Přidal jen některé podrobnosti, jež jsou nepochybně zajímavé. Například napsal, že neměl představu o čase a o budoucnosti a nic netušil ani o sexu a odlišnosti pohlaví. Nikdy se ve své temnici neprocházel, používání nohou a chodidel mu dokonce činilo vážné těžkosti. Až do svého objevení v Nové bráně nejedl nic jiného než tmavý chléb a nepil než vodu. Po nabytí svobody se cítil po několika měsících jako nemocný, protože běžná strava byla svou pestrostí pro jeho žaludek nadbytečná.

Kašparovým objevením započala série dalších nevy-

světelných a neobjasněných záhad. Osmnáct měsíců po svém příchodu do Norimberka se dne 17. října 1829 vypočetel z domu profesora Daumera a na čele se mu šklebila obrovitá sečná rána. Kašpar vypověděl, že se před ním v suterénu objevil muž v černé masce a ohnal se po něm nožem.

Magistrát nařídil, aby byl Kašpar napříště střežen dvěma muži. Několik dalších měsíců uběhlo poklidně. Až v květnu 1831 zaslechl jeden ze strážců ránu z pistole, která padla v Kašparově ložnici. Strážný vtrhl dovnitř a našel svého svěřence se zraněním na čele. Nehoda, vyprávěl Kašpar. Strážníkům řekl, že seděl v křesle a natahoval se pro knihu, náhle však uklouzl a při pádu strhl nabitou pistolí visící na stěně, která spustila a způsobila jeho zranění.

Nedaleko od domu profesora Daumera se rozkládal městský park s několika stromy a malým jezirkem. V létě skýtaly jeho lavičky nespočetná místa k odpočinku, v zimě park zpustl a byl téměř liduprázdný. Kašpar se zde však potloukal denně, v létě i v zimě.

Dne 14. prosince 1833 odešel Kašpar z Daumerova domu, ale už za několik minut se potácel nazpět, volaje o pomoc. Opět byl poraněn nožem. Zatímco jej ošetřovali dva lékaři, policisté prohledali park, aby našli nějaké stopy po útočnickovi. Lékaři zjistili, že rána byla vedena zezadu. Nůž pronikl mezi žebra a zasáhl spodní část srdce. Kašpar Hauser zemřel obklopen davem zvědavců a policistů. Oba lékaři stvrdili, že šlo o vražedný útok, a naprosto vyloučili, že by si smrtelné zranění přivodil Kašpar sám. Třetí lékař však s tímto závěrem nesouhlasil. Po zevrubném zkoumání vyjádřil domněnku, že levák by si dokázal přivodit i takové zranění.

Pokud tehdy byla spáchána vražda, vrah nebyl nikdy nalezen. Jestliže se Kašpar zabil sám, učinil to nejen dů-

kladně, ale i rafinovaně, protože sebevražednou zbraň uklidil tak důmyslně, že se jí přes značné úsilí nepodařilo nalézt.

Podivné události se ovšem přihodily i po Kašparově smrti. Nečekaně rychle po sobě zemřeli norimberský starosta Binder, jenž držel nad Kašparem ochrannou ruku, a pak i dr. Albert a dr. Preu, kteří Kašpara ohledávali. Po pohřbu těchto tří mužů se rozneslo podezření, že byli otráveni.

Kašparův případ zůstal nevyjasněn. Nepřišlo se na to, odkud přišel do Norimberka, a nikdo také nevyšvětlil, čí rukou vlastně zemřel. Kašpar byl zcela výjimečný člověk, což o něm říkali zejména ti, kdož jej znali blíže. Jedním z nich byl i známý filozof Feuerbach, který o něm napsal:

Kašpar Hauser prokazoval neuvěřitelnou neznalost pojmů, myšlenek i obecných informací o povaze přírody. Prožíval nepřetržité obavy ze všech okolností normálního života. Byl výjimečně odlišný v sociálním rozumovém i fyziologickém vývoji, až tato do očí bijící odlišnost mohla vést k domněnce, že snad vůbec nejde o pozemšťana, ale spíše o obyvatele z jiné planety, který byl zázračně transformován do lidské podoby...

22/ Záhadný motor Johna Keelyho

Malá budova vystavěná z neomítnutých cihel se začala třást. Záchvěvy způsoboval velký stroj, ukotvený v masivní kamenné podlaze. Oťřesy provázelo sténání proměňující se postupně ve zběsilé hučení a kovové skřípění. Okna řinčela v rámech, jako by se chystala odletět.

John Keely se po celou dobu experimentu neohlédl

na devět mužů, shromážděných za jeho zády. Předstíral, že je nevnímá, stejně jako možná skrýval, že ho nepřekvapuje strašlivý rachot stroje. Muži se přišli na vlastní oči přesvědčit, že nevyhazují peníze zbytečně, ale že jejich investice je naopak velice slibná.

Keely se konečně otočil, naklonil se dopředu a pak svým velkým ukazovákem zmáčkl knoflík. Zdálo se, že je pánem situace, a všichni to brali jako samozřejmost, byl totiž konstruktérem i tvůrcem rachotícího stroje.

Hluk pronikal až do morku kostí a nikdo z přítomných se mu nedokázal ubránit. Místnost pozvolna zahalil modravý dým. Pak náhle ze stroje vylétělo jedno-palcové kolečko, prorazilo dvě přichystané masivní dubové desky a poté se zabořilo do krabice s pískem, ležící vedle stěny.

„Opravdu velká síla,“ řekl jeden člen publika, „jenže jak ji účelně využít? Měla by přinést užitek akcionářům.“

Pro Johna Ernesta Worralla Keelyho bylo toto setkání s akcionáři v listopadu 1879 počátkem dlouhé a nepřijemné historie. On jim předvedl výkon zázračného stroje - a oni žádali užitečné využití! Trvalo léta, než svůj talent rozvinul a dokázal svoje nápady dovést ke konkrétnímu výsledku, a oni by hned chtěli zisky! Keely prožil období střídavých úspěchů a neúspěchů, kdy dřel dnem i nocí a přitom ještě sháněl nedůvěřivé mecenáše...

Johnovo mládí bylo velice pestré a nikdo netušil ani ve snách, že by se tento bouřlivák mohl stát vynálezcem. Narodil se ve Filadelfii v roce 1827, pracoval jako tesař, hrál na housle v malém orchestru, udivoval svoje okolí dokonale zvládnutými karetními triky a dalšími kouzelníckými kousky. Tíhnul k dobrodružnému životu, takže strávil tři roky ve Skalistých horách, kde si jej našel indiánský šíp, takže se s těžkým zraněním jen taktak dostal nazpět do méně nebezpečné Filadelfie.

Měl jisté kouzlo osobnosti a nadání pro cokoli. Osob- ním šarmem získával přátele i příznivce. Navzdory nedo- statkům v základním vzdělání si běhe m několika let osvojil teorii mechaniky a znalost strojírenství a získal přátele i mezi slovatnými techniky a profesory. Později se vlastními silami pokusil aplikovat svoje myšlenky a znalosti.

Právě nastupoval věk objevů. Ve vědeckých kruzích vrcholila snaha po využití nových druhů energie a ener- getických zdrojů. Tehdejší průmysl nedokázal ještě trans- formovat vodní energii. Továrny, manufaktury a moder- ní zemědělství volaly po levném druhu energie, která by uměla roztočit kola, uvádět do pohybu táhla a pohánět písty. Zkrátka roztočit kola bouřlivě se rozvíjejícího amerického průmyslu.

John Keely probudil pozornost široké veřejnosti, když v roce 1873 veřejně prohlásil, že objevil a spoutal nový druh energie, po které volaly USA a celý civilizovaný svět. O co šlo? Vynálezce byl na poskytování přesnějších informací skoupý. „Dokončil jsem práce na zařízení, kte- ré si bere energii přímo z jádra hmoty," sdělil. „Jsem schopen touto silou roztočit svůj motor, a to na principu opakujících se vibrací."

Když se však zájemci dožadovali poněkud přesnějších a konkrétnějších údajů, zahrnoval je Keely teoriemi a in- terpretacemi, které ovšem byly už tehdy vědecké veřej- nosti dobře známy. Několik badatelů jej vyzvalo k veřej- né diskusi, jiní jej přehlíželi, další pomlouvali, ale všich- ni čekali, jak se vynálezce dále projeví. Pokud by v prak- tické zkoušce selhala Keelyho tvrzení, bylo dost času, aby ho všichni společně označili za hlupáka.

Keely ovšem zmátl svoje kritiky veřejným předvede- ním svého motoru, jež mu mělo zajistit finanční podpo- ru. Pozval si svědky, novináře z prominentních deníků

a odborníky na mechaniku. Ti všichni na vlastní oči viděli, jak Keelyho motor přetřhl obrovskou silou dvoupalcové kotevní lano. Jak byla tato síla vyvinuta? Vynálezce se zahalil do mnohoznačného vysvětlování: podle něho všichni právě spatřili hydro - pneumo - vakuopulzující stroj. Ať už proběhl experiment jakkoli, svědkové byli zjedno v tom, že Keely stvořil stroj vládnoucí silou, již tehdy nemohl vyvinout žádný jiný známý zdroj energie.

Několik bohatých obchodníků z Filadelfie a New Yorku upsalo Keelymu jisté sumy, aby mohl pokračovat ve vývoji svého vynálezu. Zdálo se jim reálné, že Keely zapřáhne do chomoutu dosud ladem ležící přírodní síly a donutí je, aby po patřičné transformaci člověku sloužily. Keely založil společnost KEELY MOTOR COMPANY s kapitálem 100000 dolarů, což byla tehdy pohádková suma. Zájemců o investování bylo víc, ale Keely se spokojil i s tímto „málem“. „To by mělo stačit,“ prohlásil.

Šedesát tisíc dolarů bylo utraceno na výrobu nového a výkonnějšího stroje. Tento stroj měl jediný nedostatek - nefungoval. Rozzušení akcionáři odmítli další investice, a tak jim dal Keely jednoduše sbohem, zatímco mu jiní zájemci doplnili kapsy novými vklady.

Příštích sedm let konstruoval jeden stroj za druhým, a vždy šlo o stroje mimořádné z hlediska technických parametrů. Dokázaly například provrtat ocel stejně snadno jako kus sýra, což jiná zařízení v těch letech neuměla. Množství privilegovaných diváků vidělo Keelyho mechanické obludy, jak přetřhávají ocelový kabel, provrtávají ingoty a ohýbají svazky železných tyčí. Tyto veřejné exhibice nepochybně prokázaly, že Keely vládne vskutku mimořádnými a navíc dobře skrytými silami. Čas však běžel a akcionáři chtěli mít ze svých investic nejen efektivní podívanou, ale i hmatatelný užitek. Keely však odmítl připustit, že by jeho stroje měly být komerčně využívány.

ny. Trval na svém a uváděl jako příklad Frankenstein, s dovětkem, že nemůže pustit ze řetězu nové síly, dokud nebudou lépe poznány a spoutány. Ani rostoucí odpor a jednota akcionářů nemohly zvrátit tyto Keelyho argumenty. Akcionáři utrpěli porážku, protože trumfý držel Keely.

Trpělivost i těch nejmimějších akcionářů byla zcela vyčerpána v prosinci 1882, kdy zmizely z konta peníze vložené do KEELY MOTOR COMPANY. Sezení valné hromady akcionářů bylo tehdy bouřlivé, ale John Keely i zde zůstal naprosto klidný. Když se akcionáři vyhřímali, povstal a osobně zodpověděl jejich námitky: „Padlo obvinění, že odmítám vydat tajemství svého motoru, a toto obvinění je pravdivé. Ano, odmítám vydat tajemství veřejnosti, protože tím nechráním jen svoje autorství, ale i vaši pověst, která se zasloužila i o moji důvěryhodnost. Nevydám bez vašeho vědomí informace, které by naráz prozradily princip mého motoru. Rád ovšem své poznatky sdělím jedinému člověku, který vás bude reprezentovat a k němuž budete mít důvěru.“

Akcionáři vybrali Edwarda Boekela, jenž platil za autoritu v oboru parních strojů a kterého nakonec přesvědčili, aby převzal roli nositele tajemství Keelyho motoru.

I Keely poctil Boekela svou důvěrou a odhalil mu tedy princip tajemných energetických sil, které oživovaly jeho záhadné motory. Poté předstoupil Boekel před akcionáře a sdělil jim: „Byl jsem obeznámen s principem stroje, i když jsem neprozkoumal všechny jeho funkce. Viděl jsem však dost, aby to stačilo k pochopení principu, na němž je stroj založen, takže dosvědčuji, že pan Keely objevil opravdu to, o čem vás informoval...“

Toto dobrozdání postačilo k dalšímu období trpělivosti akcionářů, ale i k prodloužení údobí pochybností. Co vlastně Keely objevil, to zůstalo i nadále tajemstvím!

Znovu byly organizovány veřejné přehlídky Keelyho strojů a diváci znovu žasli, ale nechápali. V srpnu 1883 pozval vynálezce skupinu univerzitních profesorů a svo- je akcionáře k jednomu ze svých představení. Když páno- vé usedli, Keely ztlumil světla, uvedl do chodu svůj stroj, který byl schopen vyvinout dosud nebývalou sílu.

Ventily zaklapaly, stroj syčel, pískal a funěl, vypouštěl kouř i páru z podivných trysek. Keely v pracovní haleně přenesl špalek železa ve dvojitých kleštích, přistoupil ke stroji a opatrně vložil železo mezi dvě obrovité čelisti. Bě- hem několika minut syčení, funění, prskání a pískotu se železný ingot začal rozžhavovat. Keely stroj osobně ob- sluhoval, mačkal knoflíky a manipuloval s táhly, což či- nil se zjevným uspokojením. Jeden z tehdejších diváků, dr. Anjus Andersen, nám o této události zanechal písem-

né svědectví: Byla to událost jako vystřižená z divadelního představení. Zírali jsme s očima vytřeštěnými a zdálo se nám, že jsme v pekle. Z Luciferovy tlamy vyčúhoval pozvolna se rozžhavující kus železa, mohutné páky skřípaly, píсты funěly a já osobně jsem měl dojem, že pan Keely je sám jeho jasnost, kníže pekelný...

Keely tedy ukázal návštěvníkům, jak promění kus že- leza do podoby kolejnice, což tehdejší technika naprosto neumožňovala. Vynálezce však i tentokrát odmítl vydat tento stroj ke komerčnímu využití.

Zuřiví akcionáři se sjednotili k vedení dalšího sporu, který vyvrcholil v soudním pojednávání v roce 1885, jež chtěl zahájit Keely, ale na poslední chvíli přece jen žalo- bu stáhl s tím, že si musí šetřit síly na důležitější věci. Mezi léty 1885 a 1888 sestrojil více než sedmdesát strojů, z nichž některé předvedl svědkům, ale vždy je pak roze- bral, aby nepadly do rukou nepovolaných osob. Stroje se- strojoval, obsluhoval i rozebíral osobně. Veřejnost se ob- čas dozvěděla, že KEELY MOTOR COMPANY přenechá

některý ze zázračných strojů ke komerčnímu využití. Ihned nato vylétly akcie společnosti nahoru a dosahovaly hodnoty až dvě stě dolarů za kus, jednou dokonce činila cena tisíc dolarů za jednu akcii, což byla téměř pohádková hodnota. Akcionářům, kteří věděli, kdy kupovat a kdy prodávat, přinesly změny kurzů jistě také pohádkové zisky, ale v podstatě jim to bylo lhostejné, protože jim měly patřit až očekávané zisky z provozu a komerčního využití všech Keelyho strojů. V roce 1888 si skupina nedůvěřivých akcionářů najala několik expertů a pověřila je vytvořením dobrozdání o Keelyho strojích. Vynálezce však tentokrát experty k předvádění stroje nepřipustil. Akcionáři pak podali žalobu k soudu. Keely se ale odmítl podrobit soudnímu verdiktu, nemožnil expertům přístup ke svým strojům, a tak putoval do vězení.

Po trpké vězeňské zkušenosti se rozhodl, že s akcionáři skončuje. Už je konečně ani nepotřeboval, protože nalezl skvělého mecenáše v osobě bohaté vdovy, filantropky a spisovatelky Clary Jessupové. Dáma mu nabídla pětinový roční plat 2500 dolarů a platila všechny výlohy na experimenty, což představovalo více jak 100000 dolarů.

Vězeňský trest způsobil zásadní zlom v Keelyho ohromující kariéře. Zbavil se sice lidí, kteří mu způsobovali problémy, ale tím pádem ztratil i místo na výsluní společenského zájmu. Po návratu z vězení se snažil až do konce svého života v roce 1898 vydobýt si nazpět svoji zářivou a prestižní pozici. Jeho pokusy však už nebyly úspěšné a Keely svoje stroje ničil ještě dříve, než byly dokončeny. Novinářům vyprávěl o „polární jednotě“, „molekulární dezintegraci“, „depolarizaci vlnění“ a tak podobně.

Pokud Keely objevil nový druh energie, pak nebyl ochoten tento objev poskytnout svým současníkům. Jestliže byl podvodníkem, jak tvrdili mnozí, pak musel být podvodníkem vskutku imponantním. Ačkoli utratil bě-

h em své pětadvacetileté experimentátorské kariéry více než milion dolarů vložených do j e h o společnosti ak- cionáři, osobně žil skromně, až bídně a svět opustil s ma- jetkem v hodnotě 1500 dolarů.

Ani po své smrti nedal svým akcionářům spát. Vlou- pali se do jeho dílny, kde kdysi vskrytu pracoval po něko- lik let. Když se dostali k železnému válci, jenž obsahoval stlačený vzduch, usoudili (a oznámili to i novinářům), že Keelyho stroje pracovaly na principu stlačeného vzdu- chu. Něco takového byl ovšem nesmysl, protože stlačený vzduch vynálezce používal j e n zřídka. Akcionáři ovšem usoudili, že ventily regulující přívod stlačeného vzduchu ze zásobníku mosaznými trubkami jsou alfou a omegou Keelyových minulých produkcí.

Samotný vynálezce ovšem kdysi hovořil o principu hydro-pneumo- vakuopulzujícího zařízení, když vysvět- loval, jak využívá skryté přírodní zdroje.

Jisté je jedno, že totiž Keelyho stroje byly nadány si- lou, která ve své době neměla konkurenci . Pokud byl podvodníkem, pak musel být chytřejší než všichni vědci a také konstruktéři, kteří výsledky jeho práce pozorovali a hodnotili. Jestli ovšem objevil zdroj neznámé energetic- ké síly, pak je jisté, že princip svého objevu nepochopil, a nemohl jej tudíž objasnit ani ostatním.

O Johnu Keelym uvádí americká národní encyklope- die v životopisné části: *Teorie o tom, že Keely těžil z lidské*

důvěřivosti a vyráběl stroje, které nikomu neukázal, jsou ne- podložené. Nebyl podvodníkem ani mystifikátorem, ale čest- ným a úctyhodným mužem...

Záhada Keelyho motoru zůstala neobjasněna. Všichni svědkové, kteří motor viděli, se shodovali v jednom: vy- dával neuvěřitelně tajemné zvuky. Zda to byly zvuky převratného vědeckého objevu, či pouze harašení doko- nalého podvodu, to se zřejmě už nikdy nedozvíme.

23/ Hledání admirála pod zemí

Zdá se velice těžko uvěřitelné, že se vláda USA rozhodla nalézt svého admirála a započala s kopáním podzemní chodby v centru Paříže. Osud si však překvapivě zahrává s některými lidskými příběhy, což dokumentuje život jednoho ze zakladatelů amerického válečného námořnictva.

Patřil mezi lidi, jichž je všude třeba. Chytrý, energický, vynalézavý a rozhodný. Když se američtí kolonisté vzbouřili proti britské nadvládě, hledali vhodného muže, který by velel jejich lodím v boji proti anglické flotile. Jones byl připraven a nabídku přijal bez zaváhání, hnala jej totiž myšlenka na pomstu. Měl s Brity nevyřízené účty z dob, kdy se ještě nejmenoval Jones, ale John Paul. Pocházel ze Skotska a začal službu jako kapitán na britské obchodní lodi. V roce 1773 měl smůlu při najímání posádky a pustil si na palubu pěkných pár lumpů. Pro neplnění povinností v jisté vypjaté situaci zastřelil John Paul vlastní rukou jednoho z podněcovatelů nepokojů na širém moři. Námořníci svého kapitána udali, takže když lod přistála u pobřeží Tobaga, kapitán byl vsazen do vězení a obviněn z vraždy. Vše nasvědčovalo tomu, že bude odsouzen k smrti, protože posádka vypovídala jako jeden muž v jeho neprospěch.

Za jedné bouřlivé noci, kdy byly břehy ostrova bičovány zběsilými vlnami, urazil John Paul zámek své cely a dostal se tak z rukou britských úřadů. John Paul, později Jeho Excelence admirál John Paul Jones, uprchl do amerických kolonií, které se právě šikovaly ke vzpouře. Útočiště mu poskytla zámožná rodina Jonesů, jejichž jméno přijal později za vlastní. Na veřejnosti vystupoval

jako vzdálený příbuzný Jonesových a oni mu tajně pomá-
hali, aby obstál ve své soudní při.

Dokumenty o službě J. P. Jonese v malé americké vá-
lečné flotile patří k nejskvělejším stránkám historie Spojených států. S velikou odvahou,
důvtipem a lišác-tvím postupoval admirál Jones proti britské flotile a do-
kázal ji udržet daleko před liniemi, jejichž obranou byl pověřen.

Vítězství vzbouřenců a vznik USA jej zastihly už bez práce,
přinejmenším bez takové práce, která by vyhov-
ovala jeho dobrodružné a temperamentní povaze. Pak za-
věřil, že by se něco mohlo semlít v Evropě, a
přijal funk-
ci nejvyššího velitele ruského válečného námořnictva. Kateřina
Veliká jej vyznamenávala nebyvalou přízní, však také dokázal na hlavu
porazit tureckou flotilu a při-
psal na konto Ruska dosud největší vítězství v
námořní bitvě.

Život nájemného žoldněře nepatří vždy k nejveselej-
ším. Jones svá vítězství náležitě zapíjel a svoje úspěchy a získa-
nou slávu doslova prohýřil. A sláva je polní tráva. Admirál zemřel v Paříži ve svých pětácti letech
zce-
la osamocen.

O sto třináct let později zjistila vláda USA, že jeden z jejích největších
hrdinů neleží na annapoliském hřbito-
vě, kde spaly věčným spánkem nejslavnější osobnosti amerických dějin. Státní department rozhodl, že
chybějí-
cí hrdina musí být nalezen a pohřben na tomto čestném místě. Nastal
poprask. Kde je pochován slavný admirál? Zjistilo se, že někde v Paříži. Byl
vydán rozkaz, aby byl v Paříži nalezen admirálův hrob, jeho tělo
exhumováno a převezeno do USA. Začala zcela mimořádná a nejbizar-
nější pátrací akce, jaká kdy byla organizována vládou USA. Neprobíhala ovšem
vždy s patřičnou pietou. Ameri-
čané si nejprve vymohli svolení francouzské vlády, aby

mohli pátrat po zmizelém hrdinovi v Paříži. Vyšlo naje- vo, že starý pařížský hřbitov, na němž byl Jones pohř- ben, je už dávno zrušen a na jeho místě stojí nemocnice, obchody a dílny. Na prastaré a plesnivé hřbitovní mapě bylo nalezeno místo, kde snad admirál odpočíval. Pátrají- cí si mysleli, že právě tímto nálezem skončil řetěz jejich těžkostí. Zbývalo jen tělo nalézt a vykopat. Ale jak na to?

Najatí horníci kopali štolu v hloubce několika metrů. Začali několik set stop od místa, kde se měla nacházet ra- kev s admirálovými pozůstatky. Podzemní tunel vedl ne- jen přímo, ale občas i kličkoval, když obcházel základy nově postavených budov. Několikrát se před horníky ob- jevily olověné rakve, ale dlouho nemohli přijít na tu pra- vou. Až jednou odpoledne oznámil jeden z horníků, že narazil na něco velice pevného. Začalo se s obezřetným vyprošťováním předmětu a ukázala se olověná rakev s iniciálami J. P. J. na víku. Rakev byla vyvlečena ven a přítomní experti z ní sňali víko. Všichni užasli. Nohy a ruce zemřelého kryla kovová fólie, něco na způsob brnění. Tělo bylo tak zachovalé, že ohledavač letmým pohle- dem usoudil, že admirál zemřel na Brightonovu nemoc, což později potvrdil nalezený úmrtní list. Tvář mrtvého byla dobře zachovaná, dávní balzamovači odvedli mimo- řádně dokonalou práci. Pouze admirálův nos byl poně- kud zploštěn, což bylo způsobeno víkem rakve. Podoba mrtvého s portréty byla vskutku zářející, až neuvěřitel- ná, mrtvý muž si sto třináct let uchoval svoji tvář!

Vše do sebe konečně zapadlo jako jedno ozubené ko- lečko do druhého, John Paul Jones se vrátil do USA a při- družil se k poslednímu odpočinku k ostatním hrdinům USA na hřbitově v Annapolis. Z Evropy jej převezla ame- rická bitevní flotila, kterou spoluvytvářel před více než sto lety. A americké vládě tedy nechybí ani jeden hrdina, všichni už jsou na svých místech.

24/ Jak kobyla vyřešila záhadu

Tříletý Ronnie Weircamp opustil svoje tři kamarády na zahradě a zaběhl za dům. Stalo se to 11. října 1955 tři minuty před polednem. O dvě hodiny později bylo po klučikovi vyhlášeno pátrání takové intenzity, jaké nemělo ve státě Indiána obdoby. Brzy se pátrání rozšířilo i do dalších států, kde se na něm podílely tisíce osob, záhadu chlapcova zmizení nakonec ovšem vyřešila kobyla.

Když onoho osudného dne nepřišel chlapec k obědu, ptala se po něm matka jeho kamarádů. „Ronnie zašel do lesa a už se nevrátil," odpověděl jí Francic. Matka spustila poplach, protože les, o němž chlapec hovořil, se rozkládal na tisícovkách akrů, navíc jej prorůstaly houštiny deroucí se až k přístavu, kde pracoval Ronnieho otec. Pokud Ronnie zabloudil v tomto lese, bylo třeba zahájit pátrání ihned.

Šerifovi zástupci a policisté státu Indiána vytvořili rojnici společně s patnácti sty zaměstnanci přístavu. V tu chvíli uplynulo od Ronnieho zmizení jen několik hodin. Pozdě odpoledne zavál studený vítr. Rojnice mužů pročesala křoviny a strže, kde se Ronnie občas potloukal. Nastával závod s časem, protože bylo málo pravděpodobné, že by chlapec přežil mrazivou noc.

Pátrající muži se vrátili až dlouho po setmění se sklopenými hlavami, nenašli nic. Případ se začal prověřovat i z jiných konců. Neodešel chlapec s někým neznámým nebo nebyl unesen? Muži tvořící rojnici si byli jisti, že chlapce nepřehlédli. Vždyť pročesali nejrůznější zákoutí, prohlédli říčky i jezírka a během několika hodin obhlédli několikanásobně větší prostor, než by dokázal obejít tříletý klučina.

Případ se objevil na předních stránkách deníků a re-

ferovaly o něm všechny sdělovací prostředky. Tipy pak pršely ze všech stran. Kdosi viděl Ronnieho na autobusové zastávce, jiný ho spatřil v doprovodu zálesácky vystrojeného muže, jak spolu kráčeli k hranici státu Illinois, Ronnie byl rovněž zpozorován nedaleko města Crane. Odpovědní činitelé kroutili hlavami, s pomocí FBI prověřili všechny možné i nemožné stopy, mezi nimi i tip od opilého veterináře, který blábolil, že dítě je pohřbeno pod prahem Weitecampova domu.

Tenkrát jsem byl šéfredaktorem televizního zpravodajství WTTV v nedalekém Bloomingtonu a úřední místa mě požádala v Ronnieho případu o spolupráci. Regionální televizní stanice odvysílala každé dvě hodiny chlapcovu fotografii ve víře, že se tento způsob osvědčí a chlapec se brzy dostane do péče své rodiny. Uskutečnil jsem rovněž interview s chlapcovými rodiči před očima televizních diváků v naději, že dítě bylo pouze uneseno proto, aby únosce inkasoval výkupné. Všechny moje pokusy vyšly naprázdno. Ronnie zmizel beze stopy.

Ještě po jedenácti dnech nebylo zjištěno nic nového. Pouze byly prověřovány „tipy“ a „domněnky“ lidí, kteří si mysleli, že Ronnieho zahlédli. Zájem o aféru utíchal, čtenáři a diváci žádali čerstvější senzace.

Večer 22. října mi bylo jasné, že se směry pátrání vyčerpaly. Diskutoval jsem o tomto případu se svou ženou a ona mi připomněla událost, která se přihodila před několika lety v Nové Anglii. Tehdy se vysoká úřední místa odhodlala v podobném případě k nezvyklému kroku. I tenkrát zmizelo dítě a o jeho vypátrání se nejvíce zasloužil, světe, div se, *mluvící* kůň! Hned jsem si na tu událost vzpomněl a započal jsem shánět detaily.

V Richmondu ve Virginii se proslavila klisna, známá pod jméno m Lady Wonder. Kobyla dokázala svými psyky reagovat na kovová písmena visící v jejím stání. Po-

stupně se dotýkala různých písmen a tvořila tak slova, která byla odpovědí na otázky, jež jí byly pokládány. Když policie z Massachusetts pátrala bezvysledně už čtyři měsíce po čtyřletém Danny Matsonovi, v zoufalství kohosi napadlo, že by se měli zeptat tehdy už slavné Lady Wonder. Podle svědectví vyšetřujícího soudce z Quincy nasměrovaly klisniny odpovědi pozornost pátrajících k zatopenému lomu, který byl už jednou bezvysledně prohledán. Tentokrát však byla prohlídka lomu úspěšná, chlapcovo tělo leželo na dně.

Napadlo mě, že bychom mohli využít stejného postupu i v případě Ronnieho Weitcampa. Kůň by přece mohl zopakovat to, co už jednou dokázal!

Sám jsem si výlet do Richmondu nemohl dovolit, ale zatelefonoval jsem blízkému příteli do Washingtonu, ten to měl do Richmondu asi 175 mil. Podařilo se mi pozoruhodný výkon, přesvědčil jsem svého známého, aby si vzal menší doprovod a odjel si poklábosit s koněm.

Odjel tam s nechutí a nedůvěrou a vrátil se ohromen a zmaten.

Paní Fondová, majitelka Lady Wonder, byla nemocná a také kobyla se necítila moc dobře, vždyť byla stará jako Metuzalém, přetáhla už třicetku, což je pro koně úctyhodný věk. Paní Fondová se zprvu zdráhala vydat povolení k návštěvě své staré čtyřnohé přítelkyně, ale můj kamarád ji nakonec umluvil, takže se s ním vydala do stáje, aby společně vyzpovídali zázračného koně.

První otázka, kterou můj přítel kobyle položil, zněla: „Viš, proč jsme za tebou přišli?“

Lady Wonder se dotkla tří písmen: „BOY“. (Chlapec.) „Znáš jeho jméno?“

Lady Wonder zacinkala čtyřmi písmeny: „RONE.“ „Je živ, nebo mrtev?“

„DEAD.“ (Mrtev.)

„Byl unesen?"

„NO."

„Bude nalezen?"

„YES."

„Kde?"

„HOLE." (Jáma.)

„Je to ve větší vzdálenosti než čtvrt míle od místa, kde byl naposledy viděn?"

„YES."

„Je to více než jednu míli?" „NO."

„Co je vedle těla?"

„ELM." (Jilm.)

„Jaký druh půdy je na tom místě?" „SAND."

(Písek.)

„Za jak dlouho bude nalezen?" „DEC." (Zkratka pro měsíc prosinec.)

Kůň ukončil interview a stařeckou chůzí zamířil ven ze stáje. Moji přátelé se ihned vrhli k telefonu, aby mi po- zoruhodný výsledek rozhovoru s kobyloou neodkladně sdělili.

Kůň tedy podal neuvěřitelný výkon, avšak vzhledem k jeho minulosti to nebyl kousek nijak mimořádný. Paní Fondová jej koupila v roce 1925 jako čtrnáctidenní hříbě. Od nejútlejšího věku kobylika svoje majitele překvapovala. Záhy si povšimli jejích mimořádných schopností. Na- příklad nikdy nečekala, až ji manželé Fondoví zavolají, ale přiběhla k nim přesně v okamžiku, kdy se ji rozhodli přivolat z výběhu. Věděla o jejich myšlence předem. Ve dvou letech už uměla sestavovat krátká slova z písmen abecedy. Jednoho dne složila slovo MOTOR a za malou chvíli poté zahučel u domu veliký traktor.

Proslulost kobyliky se šířila po všech státech USA. Lidé k ní přicházeli v proudech, aby jí m zodpověděla jejich

dotazy. Paní Fondová vybírala za každou otázku 50 cen- tů. Lady Wonder sestavovala posléze z kovových písmen i celé věty. Podle údajů, které uveřejnil deník CHICAGO TRIBUNE, dokázala předpovědět, že příštím prezidentem USA bude Franklin Delano Roosevelt, a to ještě dřív, než byl tento muž nominován jako kandidát. Kobylka rovněž naprosto přesně předpověděla vítěze několika koňských dostihů. Paní Fondová však nedovolila, aby Lady Wonder tipovala sázky či výsledky závodů. Čtrnáctkrát během šestnácti let předpověděla Lady Wonder vítěze dostihů proslulé WORLD SERIES . Vynikala ovšem i svými mate- matickými schopnostmi. Studentští návštěvníci ji pravi- delně zkoušeli z druhé mocniny a odmocniny. Doktor J. R. Rhine z univerzity v Duke testoval kobylku po dva týd- ny a svoje výzkumy uzavřel s tím, že kůň je obdařen tele-patickými a jasnoviddeckými schopnostmi.

Připusťme tedy, že Lady Wonder byla zcela výjimeč- ným koněm . Už také proto, že dokázala odpovědět na otázky i m ý m přátelům, když se jí ptali po ztraceném chlapci.

Večer 24. října 1955 jse m nechal ve večerních zprá- vách odvysílat šot o Lady Wonder i její odpovědi na otáz- ky týkající se malého Ronnieho Weitcampa.

Nastal poprask, pustili se do mě novináři z celé Indiá- ny a moje zpráva se nelíbila ani místním potentátům, kteří pátrání řídili a stále se obírali verzí, že chlapec byl unesen a je ještě naživu.

Uběhlo několik týdnů, aniž by úřady objevily nějakou novou stopu. Až odpoledne 4. prosince našli dva mladíci náhodou Ronnieho tělo. Úřady připustili, že chlapec byl už mrtev, když o jeho smrti Lady Wonder mluvila. Podle pitevního protokolu nastala smrt krátce po jeho zmizení, nejspíš zmrl hned první noc, kterou strávil v lese. Tělo leželo mezi kravinami, překrývajících poměrně hlubo-

kou strouhu. Země zde byla písčítá. Chlapec zabloudil necelou míli od svého domova. Kolem místa, kde zemřel, rostla jen křoviska. Nejbližší strom byl vzdálen třicet stop a byl to jistojistě jilm. Souhlasilo i prosincové období, v němž měl být chlapec nalezen.

Případ Ronnieho Weicampa a prastaré kobyly byl nejzáhadnější událostí, kterou jsem během své více jak třicetileté novinářské kariéry zažil a kterou jsem přes její bizarnost pustil do televizního éteru.

25/ Novodobý Jonáš

Lze vůbec uvěřit tomu, že byl člověk pohlcen velrybou a že tuto hroznou událost přežil?

Tento případ se opravdu stal, a tak o této možnosti není třeba polemizovat, stačí příběh zevrubně popsat.

Aby se uvedená událost mohla přihodit, museli se ve vhodnou chvíli a na vhodném místě setkat velryba s mužem. Podle záznamů uchovávaných přepečlivou britskou admirálitou se fatální nehoda s člověkem uvnitř velrybího žaludku přihodila Jamesu Bartleyovi, velrybáři, který se právě učil svému řemeslu a narazil přitom rovnou na obrovitého vorvaně. Psal se tehdy únor 1891.

Vorvaň jej spolkl, ale mladík tuto strašlivou nehodu přežil a podal o ní svědectví.

Stalo se to na jeho první a zároveň poslední cestě po moři, kdy mladý námořník plul na rybářské lodi HVĚZDA VÝCHODU, která křižovala mořskou hladinu ve svěžím větru několik set mil východně od Falklandských ostrovů v jižním Atlantiku.

„Dýchá!“ zazněl tenkrát elektrizující výkřik, který v rybářské hantýrce znamenal objevení velryby vypouštějící gejzír zpěněné vody. HVĚZDA VÝCHODU spustila

na mořskou hladinu veslice, do nichž sestoupili námořníci i velrybáři. Boj na život a na smrt započal.

Mladý James Bartley seděl v prvním a největším člunu, který se přiblížil až k boku obrovitého savce. Dostali se k němu tak blízko, že se šéfharpunář vzeplal a mrštil harpunu přímo do středu vorvaňova těla. Bartley a ostatní veslaři se snažili dostat z dosahu zraněného a zuřícího obra, který bičoval ocasem hladinu, aby se osvobodil od ostrého bodce. Vorvaň se ponořil pod hladinu a námořníci si oddechli. Harpunové lano se zběsile odvíjelo. Během chvilky zmizelo z navijáku osm set stop silného lana. Pak se vorvaň zklidnil a ochabl. Bylo jisté, že se vynoří, jenže nikdo nevěděl, kdy, na jakém místě a co se přitom stane. Bez jakéhokoli varování přišel úder do dna člunu. Ten se roztrhl a jeho posádka vylétla do vzduchu. Než se velryba znovu ponořila, zbičovala ocasem hladinu, která se už zbarvila její krví.

Další člun sebral trosečníky s výjimkou dvou zmizelých mužů, jedním z nich byl mladý Bartley.

Příznivý vítr, který zavedl HVĚZDU VÝCHODU do zdejších vod, náhle ochabl, takže loď ležela po celé hodiny na hladině bez pohnutí. Unavení námořníci schliple čekali, až se zvedne vítr, pohne lodí a přinese ji m doušek svěžejšího vzduchu.

Téhož dne krátce před západem slunce připlul zraněný a dodělávající vorvaň na několik set yardů od přední lodi. Posádka se rychle zmocnila lana od harpuny a navičákem vytáhli polomrtvého obra na palubu. Stále panovalo děsivé vedro, a tak bylo třeba úlovek vykuchat. Velryba ještě jednou sklouzla z navijáku do moře, takže ji posádka musela znovu vytáhnout, což byla velice nebezpečná práce, protože okolo se už houfovali lační žraloci. Mořské vrahy přilákala a rozdráždila krev ve vodě.

Pozdě v noci za svitu lodních lamp vyjmuli námořníci

ci vorvaní žaludek a ihned si povšimli, že se v něm něco hýbe. Tento pohyb vzbuzoval dojem, jako by tam uvnitř někdo dýchal. Kapitán povolal lodního lékaře a ten žalu- dek opatrně rozřízl. Uvnitř našli pohřešovaného námořníka Jamese Bartleye - a ještě k tomu živého! Ležel zkroucený v těsném prostoru a jeho tělo neslo stopy zra- nění po dotyku vorvaních zubů. Bartley se nacházel v bezvědomí.

Lékaře nenapadlo nic lepšího než ho vymáchat dů- kladně v mořské vodě, což ho sice přivedlo k vědomí, ale i k následnému šoku a blouznění. Zachráněný námořník strávil na lůžku několik týdnů a musel být pevně přivá- zán, aby se nezranil divokými pohyby při záchvatech, ji- miž trpěl. Podle záznamů lodního lékaře došlo po několi- ka týdnech u nemocného k obnově normálního psychi- kého stavu. Za měsíc už mladý námořní k vypovídal o svém hrozném zážitku.

Řekl, že náhle před sebou spatřil obrovskou tlamu, která se před ním rozevírala a nakonec ho pozřela. Poci- til bolest v místech, kde se ho dotkly zuby mořské příše- ry. Pak pochopil, že klouže těsným prostorem dolů, až se ocitl ve vorvaním žaludku. Mohl dýchat, ale přílišné vedro a zápach mu vzápětí přivodily bezvědomí. Vzpo- mněl si ještě, že kopl tak silně, jak to jen dokázal, do měkké tkáně, která jej obklopovala. Na nic jiného si ne- pamatoval.

Následkem patnáctihodinového pobytu ve velrybím žaludku ztratil Bartley všechny vlasy a navždy oslepl. Je- ho pleť změnila barvu do neprirozené běloby, která mu dala vzezření člověka bez jediné kapky krve.

Na moře už nikdy nevyjel. Ve svém rodném Glou-cesteru se věnoval opravování bot. Bezpočet lékařských expertů jej vyšetřilo a vedlo s ní m diskuse, což Bartleye brzy přestalo bavit a další obdobná setkání odmítal. Ze-

mřel osmnáct let po svém pozoruhodném dobrodružství a je pohřben v zahradě gloucesterského kostela. Na desce kryjící vstup do jeho hrobky je vytesán stručný nápis: JA- MES BARTLEY, 1870 - 1909, NOVODOBÝ JONÁŠ.

26/ Záhady létajících talířů

Dne 19. června 1956 otiskl WASHINGTON EVENING STAR na své titulní straně nadpis: Záhadný objekt spatřen nad hlavním městem!

Výskyt dalšího UFO ohlásila washingtonská observatoř a také letiště, nad nímž se létající objekt vznášel po několik minut, aby pak rychlým letem jednoduše zmizel za obzorem.

Podobný výskyt UFO nad hlavním městem USA nebyl v posledních letech ojedinělý. UFO přilétaly jednotlivě i v celých formacích, kroužily či je n mrtvě visely nad městem, někdy se navíc otáčely okolo své osy. Když k nim byla vyslána letadla, aby je prozkoumala, talíře se daly do pohybu a zanechaly pronásledovatele daleko za sebou.

Kdo v nich byl? Odkud objekty pocházely? Na jakém principu vlastně létaly? Jaké úkoly plnily? Hlavně však, šlo opravdu o skutečné létající objekty?

Letecké síly USA, Air Force, jejichž úkolem je obrana vzdušného prostoru, zahájily už v roce 1947 zásadní a velice nákladné operace k prozkoumání záhadných objektů. Air Force plnily nelehký úkol. Kdyby se neopatrně vyjádřily na veřejnosti, mohly probudit mezi lidmi strach a paniku.

Zatímco Air Force obezřetně ujišťovaly veřejnost, že pozorovatelé UFO propadli omylu či mámení smyslů, stejné Air Force vynakládaly astronomické sumy, aby se

některého z četných UFO zmocnily. Jednoduše řečeno, pokoušely se lapit to, čehož existenci na veřejnosti zcela zásadně popíraly. Sdělovaly novinářům, že jde o pouhé halucinace, a přitom se za těmito halucinacemi hnaly nejrychlejšími letadly.

Air Force oznamovaly každoročně veřejnosti, že projekt výzkumu UFO byl už pozastaven, ale zapomínaly se jaksí zmínit, že další výzkumný projekt byl právě uváděn v život.

Možná bylo toto matení veřejnosti k něčemu dobré a občané byli chráněni před informacemi, které by je zcela jistě vážně znepokojily. Snad. Prokázáno je, že fakta byla utajována tak dlouho, jak to jen šlo.

Jsou létající talíře skutečnými pohyblivými se objekty? Patnáct vyspělých zemí světa včetně USA a Ruska zahájilo uskutečňování vládních programů k prozkoumání takzvaných létajících talířů. S výjimkou Francie, která státní úřad k tomuto účelu nevytvořila. Shodou okolností pak Francie jako jediná země uveřejňovala úplně ne-cenzurované zprávy o výskytu UFO.

Německý projekt řídil dr. Herman Oberth, proslavený expert na rakety a kosmické lety, který jménem své výzkumné skupiny vydal stanovisko, že létající talíře jsou mimozemského původu a zcela jistě přilétají z vesmíru. O několik týdnů později přešel dr. Oberth z Německa do USA a stal se pracovníkem REDSTONE ARSENAL v Alabama, kde se hned proslavil svým veřejným přihlášením se k UFO.

Britská vláda rozhodla o úplném informování veřejnosti a uvolnila veškerá hlášení o výskytu UFO, ale už v létě 1954 toto svoje benevolentní stanovisko změnila a učinila z UFO vojenské tajemství. Britská veřejnost se po delší čas nedozvěděla o UFO vůbec nic.

Jsou létající talíře skutečnými umělými objekty?

Dne 15. května 1954 prohlásil šéf Air Force generál Nathan Twining v texaském Amarilu: „Nejlepší mozky Air Force se pokoušejí vyřešit tuto záhadu. Pokud UFO přilétly z Marsu, mají před námi takový náskok, že si před nimi nemůžeme být nijak jisti.“

Za několik týdnů po tomto vystoupení odpovědného generála Air Force požádal plukovník Frank Milani, ředitel civilní obrany v Baltimore, aby Air Force přestaly tajit okolnosti výskytu UFO a poskytly veřejnosti pravdivé informace.

Milani se zmínil o bezpočtu svědectví o UFO, která byla podána z hustě obydlených oblastí, jež spravoval jeho úřad. Wilmingtonský deník DELAWARE prozradil koncem 9. července 1954 tajemství, jež dosud držely pod pokličkou Air Force, pod křiklavým titulkem: SPATŘENO UŽ 100 ZÁHADNÝCH OBJEKTŮ. Článek se dovolával poznatků baltimorské observatoře a vycházel z očitých svědectví pozorovatelů UFO, pořízených v rozmezí dvou let. Tato svědectví byla utajována a nesla punc vojenského tajemství, ačkoli objekty zachycovaly i civilní radary nad Wilmingtonem. Jeden z objektů měl zcela mimořádné rozměry a byl spatřen nejprve nad Washingtonem, než se vydal směrem k Baltimore. Tento objekt získal jako první označení Unidentified Flying Object (UFO) a pojmenovali jej tak pracovníci Air Force.

Jsou létající talíře reálnými objekty?

Vláda USA soudí, že ano. Pentagon vydal dva konkrétní příkazy, které se UFO přímo týkaly. První z nich je znám pod označením JANAP 146-B, CIRUIS. (CIRUIS je slovo složené ze začátečních písmen slov, týkajících se pokynů ke shromažďování informací o UFO). Tento příkaz byl vydán v roce 1951, kdy byly jakékoli poznatky o UFO přísně tajeny. Poté ovšem veřejně vystoupil plukovník Milani a došlo k vytištění článku SPATŘENO UŽ

100 ZÁHADNÝCH OBJEKTŮ. V roce 1954 vydal Pentagon druhý příkaz pod názvem REGULATION 2 0 0 - 2 , pod nímž je podepsáno nejvyšší velení armády USA. V něm se už konkrétně hovoří o UFO: *...zabránit všemi prostřed-*

ky ohrožení bezpečnosti USA a jeho branných sil ze strany UFO...

V paragrafu 9 REGULATION 200-2 je uvedeno: *...informace o UFO nesmí být zveřejňovány, všechny zprávy musí nést označení TAJNÉ!*

Oba tyto příkazy vedly ke shromažďování a vyhodnocování informací o UFO a současně k přísnému utajení získaných poznatků.

Jaké informace o UFO tehdy veřejnost dostávala? Jednu poskytl tiskový mluvčí Pentagonu v červnu 1954, když řekl, že zpráv o výskytu UFO ubývá a že za pět prvních měsíců roku bylo zaznamenáno jen 87 hodnověrných svědectví. Téhož dne však promluvil veřejně i plukovník John O'Mara, zástupce velitele ochrany vzdušného prostoru v ohioském Daytonu: „Air Force dostávají týdně více než 700 hodnověrných svědectví o výskytu UFO, což je nejvyšší počet, jaký byl kdy zaznamenán...”

Zatímco si lidé z Air Force poněkud neobratně srovnávali noty, stovky oblastních deníků podávaly na titulních stranách svědectví o záhadách na nebi, pozorovaných místními občany.

Dne 17. května 1956 uveřejnil deník DALLAS TI-MES-HERALD článek s názvem ČTYŘI TRYSKOVÍ PILOTI ZÁVODILI NA DALLASKÉM NEBI S LÉTAJÍCÍMI TALÍŘI.

Noviny získaly informace od pilota válečného námořnictva majora Charlese Scarbrougha, který vedl seskupení čtyř letounů SF-97. Major prohlásil, že se společně se svými třemi druhy ocitl uprostřed letící formace šestnácti stříbrných disků, které po několik minut doslova skotačily okolo tryskových letounů, zatímco se jejich postra-

šení piloti pokoušeli bezvysledně držet s neznámými ve- třelci krok.

Illinoiský JOLIET NEWS-HERALD přinesl téhož dne zprávu pod titulkem: TALÍŘE PŘILETĚLY NA NÁVŠTĚ- VU, která zevrubně popsala svědectví občanů pozorujících stříbrné disky nad městem.

Z Aljašky, z Afriky i z celých USA přicházely obdobné zprávy. Jedno měly společné: popisovaly neznámé objekty létající vzduchem.

O co vlastně šlo? V roce 1954 označil doktor Herman Oberth, už jako zaměstnanec vlády USA, že nepochybuje o mimozemském původu UFO. Učinil to, třebaže v této věci nesměl vydávat žádné veřejné prohlášení.

Britský letecký maršál lord Downing měl přístup ke všem supertajným informacím a znal také obsah všech tajných spisů British Royal Air Force. V roce 1954 řekl veřejně: „Létající talíře jsou nepochybně mimozemské stroje podle toho by se s nimi mělo jednat...“

Lord Downing nebyl sám, kdo radil k obezřetným postojům vůči létajícím talířům. V červenci 1952 se totiž stalo, že po objevu létajících talířů nad washingtonským vzdušným prostorem zpanikařil službu konající operátor Air Force a vydal rozkaz stíhacím letounům: „Sestřelte je!“ Rozkaz byl vydán krátce po poledni 26. července 1952 a platil pro celé území USA. Mezi prominentními vědci včetně Alberta Einsteina nastal poprask, okamžitě požadovali, aby byl tento rozkaz v zájmu celého lidstva zrušen. Odůvodnění žádosti bylo jednoduché: pokud se k Zemi přiblížili návštěvníci z jiné planety, jistě by se dokázali ubránit proti útoku tak relativně primitivních zbraní, jakými byly rakety a letecké kanóny.

Rozkaz „Sestřelte je!“ byl zrušen přímo z Bílého domu už před sedmáctou hodinou téhož dne. Navečer se létající talíře proháněly nad Washingtonem, což potvrdili

očítí svědkové i radiolokátory. Letadla se je pokoušela dohonit, ale létající objekty snadno unikaly. Piloti se však vraceli na základnu bez jediného výstřelu.

Jsou létající talíře reálnými objekty?

Navzdory tělesům křížujícím nebe nad Washingtonem omílaly Air Force tvrdošijně, že nejde o nic víc než o pouhé halucinace. Věřily Air Force tomuto svému věčně omílanému tvrzení?

V prosinci 1953 letěl plukovník D. M. Blakeslee v tryskovém letounu F-84 nad severovýchodní částí Japonska, když přímo pod sebou spatřil skupinu zářících objektů. Plukovník Blakeslee se k nim snažil přiblížit nejvyšší rychlostí. Později vypověděl, že zářící objekty byly sestaveny ve spirálové formaci, letěly vysokou rychlostí a velice snadno si je držely od těla.

Podle věčně opakované teze Air Force se plukovník Blakeslee musel stát obětí halucinací. Není bez zájmu, že zkušený vojenský letec ani na okamžik nezapomněl na to, co na vlastní oči viděl.

Poručík David Brigham se vracel na svou leteckou základnu v letounu P-51. On přelétával severovýchodní část Japonska. Panovala jasná noc s vynikající viditelností, psal se 29. března 1952. Poručík zahlédl pod svým letounem zářící předmět ve tvaru disku. Letěl proměnlivou rychlostí, náhle se však ve vzduchu zcela zastavil, jako by si prohlížel kabinu i jednotlivé části poručíkovy letadla. Poté se objekt vzdálil směrem vzhůru. Druhý pilot sedící za poručíkem Brighamem viděl totéž co velitel a jeho svědectví potvrdil.

I v tomto případě trpěli dva zkušení letci halucinacemi? Jak potom vysvětlit, že po svých halucinačních blábolech neztratili oprávnění k řízení nesmírně složitých a drahých leteckých strojů?

Svědectví plukovníka Blakeslee a poručíka Brighama

j s ou typické výpovědi naprosto spolehlivých uživatelů vzdušného prostoru, a obdobných svědectví bylo shromážděno na stovky, a to od vojenských i civilních pilotů. Žádný z těchto pilotů neztratil „po přechodném omámení smyslů“ pilotní licenci.

Uvedené případy byly drženy pod pokličkou, aby se o nich veřejnost nedozvěděla.

Od roku 1947, kdy se létající talíře objevily poprvé nad světem, až do července 1952, kdy se celá formace UFO „poflakovala“ nad Washingtonem, se nikdo nepokusil záhadnou cenzuru informací prolomit. Až po rozkazu ze dne 26. července 1952 „Sestřelte je!“ se o UFO začalo psát a mluvit.

Mezi 20.-26. červencem 1952 přeletělo nad Washingtonem asi čtyřicet UFO a o těchto přeletech se psalo už dost zešíroka a bez obalu se o nich hovořilo v rozhlasu i televizi. Ledy cenzury se však brzy opět zacementovaly. Stalo se tak 13. srpna 1952, kdy podle záznamů Úřadu pro civilní letectví křížovalo nebe v okruhu desítek mil nad washingtonským letištěm, a to v rozmezí tří hodin, počítaje 20,30, celkem 68 UFO! Ačkoli tato skupina převýšila svým počtem všechny dosavadní výskyty UFO, neproklouzlo o této události na veřejnost ani jediné slovo. První zmínka o 13. srpnu 1952 se objevila až v publikaci o UFO z roku 1954, která byla ovšem určena jen pro vládní úřady.

Stačí uvést jediný příklad důkladného fungování tehdejší cenzury o UFO: Dne 19. října 1953, deset minut po půlnoci, se dopravní letoun DC-6 letící z Filadelfie do Washingtonu nacházel v letové hladině 8000 stop. Pilot oznámil základně svoji pozici, měl právě hráz Conowigo, a sdělil předpokládaný čas přistání. Poté odložil mikrofon a očekával rutinní odpověď z letiště.

Jen o třicet sekund později byl přesvědčen, že se srazí

s jakýmsi svítícím objektem ve tvaru disku, který náhle vyklouzl z mraků a řítil se přímo na letoun. Pilot DC-6 zapnul okamžitě varovná světla. Disk odpověděl vlastní m oslepujícím signálem, který doslova protkl kabinu dopravního letounu. Oslepený pilot ztratil na okamžik orientaci a jeho DC-6 se řítil dolů plnou rychlostí. Ob- jekt, který málem způsobil srážku, se letadlu obratně vy- hnul a poté rychle zmizel.

DC-6 ztratil výšku a propadl se až do letové hladiny tří tisíce stop. Pasažéři vylétli při tomto sešupu z křesel a váleli se v uličce. Náhlý manévr letadla je překvapil a zastihl nepřipravené. Pilot se spojil s letištěm a požádal o lékařskou pomoc pro potlučené cestující, z nichž na- štěstí nebyl nikdo zraněn vážněji. Odnesli to jen boulemi a naraženinami.

O setkání DC-6 s UFO informoval ve svém prvním vy- dání WASHINGTON POST, avšak večerník téhož vydava- tele o události mlčel. Určitě velice senzační zprávu však nepřetiskly ani jiné listy, ani o ní neinformovaly rozhla- sové a televizní stanice. Pročpak takové zastírání a zam- lčování? Jaké m o h l o mít důvody? Jako hrob mlčely všechny tři největší zpravodajské agentury: United Press, International News Service i Associated Press. Pokud tyto agentury zprávu nepřinesly, znamenalo to, že nebyla ur- čena ke zveřejnění. Uvedené agentury si mezi sebou veli- ce konkurovaly, a právě proto byly velice zranitelné . Všechny tři agentury rovněž poskytovaly vládě a zejmě- na Pentagonu závažné a důvěrné informace, které uvízly v jejich informačních sítích. Agentury, které by odmítly „spolupracovat" a uveřejňovaly by i ty zprávy, jež se vlá- da pokoušela utajit, by se brzy propadly do informační izolace a konkurence by nad nimi záhy získala vrch. Po- kud se tedy armáda rozhodla zamlčet příhodu DC-6, sta- čily jí k tomu dva jednoduché kroky. Za prvé musela

označit objev UFO za nesmysl, aby agentury mohly toto stanovisko servilně papouškovat a brát je jako bernou minci. Za druhé stačilo svolat neformální posezení s vedením oněch tří agentur a předestřít před ně například tuto větu: „Pokud zapomenete na létající talíře, dáme vám k dispozici daleko zajímavější informace...”

O pravděpodobnosti tohoto postupu svědčí průkazný výskyt hejna UFO nad Washingtonem v létě 1952 a následné mlčení sdělovacích prostředků o tomto jevu, s výjimkou konstatování Air Force, že UFO jsou nesmyslné nebo halucinace.

Podobné cenzorské zásahy do lokálních sdělovacích médií jsou ovšem technicky nemožné - kdo by také dokázal bez osobního rizika umlčovat stovky malých deníků a magazínů v jednotlivých státech Unie? Kdo by uměl zavřít naráz ústa stovkám rozhlasových a televizních stanic? To je ovšem také důvod, proč regionální média informovala o UFO pravidelně, pokud o nich získala informace od věrohodných svědků. Z lokálních novin pak někdy přetiskly zprávy o UFO i některé významné centrální listy.

Dnes už je víc než jisté, že UFO nejsou „halucinace-mi“, jak křičeli ti, co za to brali plat. UFO se objevily ve všech státech světa a jen díky této skutečnosti se započalo a dále se pokračuje s některými programy, které mají za úkol rozluštit jejich záhadný původ. Existují ovšem důkazy o tom, že Air Force označily dnes už naprosto průkazný výskyt UFO za nesmysl, ačkoliv tytéž objekty pozorovaly hodnověrné osoby i v jiných zemích světa a tyto objekty byly dokonce nepochybně fotografovány, zachytila je zrcadla hvězdářských dalekohledů a objevily se i na obrazovkách neomylných radarů. Tytéž UFO byly dokonce pronásledovány vojenskými tryskovými letouny. Proč se přes to všechno pokoušely Air Force informa-

ce o UFO zatajit? Jde nepochybně o záhadný a dodnes neobjasněný přístup.

Jaký je původ UFO? Co tady chtějí? Dokázaly, jak soudil dr. Oberth i řada jiných vědců, překonat sílu gravitace? Lze se domnívat, že by se Země stala letištěm neznámých návštěvníků ze vzdálených světů a galaxií? Nesouvisí podivné záblesky na Měsíci v posledních letech také sUFO?

Možná že v tajných archivech některých vlád jsou dokumenty, které by mohly poodhrnout tajemnou roušku visící nad záhadami UFO.

Tajemství, pokud vůbec existuje, zůstává dodnes tajemstvím. Na závěr je třeba uvést větu veterána korejské války, generála Douglase MacArthura, který patřil mezi nejlépe informované muže Pentagonu: „Národy světa by se měly semknout a postupovat společně, pokud totiž dojde k válečnému konfliktu mimořádného významu, pak půjde zcela jistě o válku světů...”

Tato věta zazněla v generálově proslulém interview 7. prosince 1955.

27/ Signály z vesmíru

Existují důkazy o tom, že se s naší planetou pokusily navázat spojení mimozemské civilizace?

Signály z vesmíru jistě přicházejí, jde jen o to, zachytit je a rozluštit.

Dne 4. června 1956 oznámila námořní observatoř ve Washingtonu, že její vědečtí pracovníci jsou si jisti úspěšným zachycením rádiových signálů z vesmíru. Pomocí obřího teleskopu přijali několik slabých impulzů, které obsahovaly údaje o teplotě na povrchu Venuše, blízké bo-

du varu, což také vysvětlovalo, proč je Venuše neustále zahalena oblakem páry či plynů.

Státní univerzita v Ohiu uveřejnila 2. července 1956 tiskovou zprávu, která šla ještě dále než washingtonská observatoř. Pracovník univerzity, astronom doktor John D. Kraus, prohlásil, že zachytil rádiové vysílání „podobné radiotelegrafickým signálům“, o němž se domníval, že pochází z Venuše.

Dr. Kraus uvedl, že se mu podařilo přijmout z vesmíru dvě naprosto odlišné zprávy, neboli signály „prvního typu“ na vlnové délce 11 metrů, avšak silně rušené bouřkou. Zanedlouho však zachytil signály „druhého typu“, o nichž řekl: „Tyto signály pocházejí s největší pravděpodobností z Venuše...“ Usuzoval tak na základě faktu, že obří radioteleskop, který signály zachytil, směřoval k Venuši. Signály „druhého typu“ nesly charakteristické znaky běžného vysílání, současně se však také podstatně lišily od signálů pocházejících z pozemských stanic. Doktor Kraus z této podobnosti i odlišnosti usoudil, že jde o signály z jiné planety. Průkazné je, že obří radioteleskop tyto signály zachycoval pouze v případě, když směřoval k Venuši.

Oba výše uvedené případy nejsou ovšem ani zdaleka ojedinělé.

Významné observatoře a univerzity na celém světě užívají obrovské radioteleskopy, které jsou směřovány k jednotlivým planetám podobně jako radioteleskop doktora Krause. Všechna tato zařízení jsou mimořádně citlivá a finančně enormně nákladná a jejich činnost není proto nijak nahodilá. Jsou určena výhradně k zachycování signálů z vesmíru, vyslaných inteligentními bytostmi.

Světověznámý vědec Marconi oznámil v tomto století jako první, že zachytil rádiové signály na frekvenci, jakou neužívala žádná z pozemských stanic. Marconi toto vysí-

lání přijal na své jachtě uprostřed Středozemního moře a osobně mu nepříkládal větší význam. Požádal jednoho ze svých asistentů, aby o této události informoval jisté newyorské obchodníky, a takto se Marconio příhoda dostala do newyorských nedělních novin a každý se o ní dozvěděl.

Neméně slavný vědec Nikola Tesla oznámil světu, že zachytil záhadné šifrované signály pomocí antény na- směřované k Marsu. Ani Tesla nedělal okolo tohoto své- ho poznatku velký rozruch na veřejnosti, pouze publiko- val fakta. „Pokud se Mars pokoušel dostat do spojení se Zemí, pak by to Země měla vědět," řekl.

V roce 1924 oznámila skupina amerických inženýrů, že také oni přijali signály odlišné od všech pozemských kódů, přestože vyhlížely jako by je kódovala inteligentní bytost. Tyto signály byly zaznamenány, hojně se o nich diskutovalo, a později, jak už to bývá, se na tuto událost pozapomnělo. Nikoli však nadlouho. Už po necelém roce oznámila skupina vědců námořního výzkumného ústa- vu ve Washingtonu překvapující zprávu. Když se totiž pokoušeli zaznamenat rádiové signály na citlivou che- mickou desku, ozvalo se z éteru zvláštní pípání, které se v ničem nepodobalo obvyklému radiotelegrafickému vy- sílání, navíc šlo o nesrozumitelný kód. Když pak v labo- ratoři záznam uchovaný chemickou cestou vyvolali, ne- mohli uvěřit vlastním očím. Signály totiž vytvořily podo- bu zkarikovaných lidských tváří. Nepochybně šlo o lid- ské obličej!

Po několikaměsíčních přípravách se v roce 1926 usku- tečnil kolektivní pokus vědců z univerzity Johna Hop-kinse v Nebrasce. Na experimentu se podíleli rovněž ex- perti na rádiová zařízení z ministerstva námořnictva . Společně se pokoušeli dosáhnout rádiového spojení s Marsem. Tato legrace stála na tehdejší dobu pozhena-

nou sumu - několik set tisíc dolarů, které většinou padly na výstavbu výkonné vysílací a citlivé přijímací stanice. Experiment probíhal dva týdny, ale výsledek byl nulový.

I dnes, o padesát let později, se soudobá moderní vě- da zabývá vystrkováním uší do mimozemského éteru, používá k tomu lepší a výkonnější zařízení a dosahuje za- jímavějších výsledků. Kronika nevysvětlitelných přenosů v éteru by ovšem nebyla úplná bez události, která nepo- chybně patří do kategorie „nejzáhadnější ze všech“.

Televizní signál je relativně značně omezen ve svém dosahu. Vysílací stanice pokrývá obvykle území v okru- hu až 150 mil. Jaké však muselo být překvapení brit- ských televizních diváků, když si jednoho zářijového dne v roce 1953 pustili televizní přijímače a uviděli a uslyšeli program americké televizní společnosti KLEE z Housto- nu. Obraz na přístroji byl tak jasný a zřetelný, že si jej ně- kteří Britové vyfotografovali (tehdy pochopitelně neexis- tovaly satelity, umožňující podobné přenosy). Řada brit- ských specialistů byla zmobilizována, aby se i oni na vlastní oči přesvědčili o této skutečnosti, a rovněž oni za- chytili signál z USA bez těžkostí.

Odborníci z toho nevyvozovali překotné závěry, nej- prve se spojili s úředními místy v USA, aby dostali infor- maci o televizní společnosti KLEE, a informovali je o zá- hadě objevivší se Britům na televizních obrazovkách.

Teprve pak nastal poprask.

Televizní stanice v texaském Houstonu nesoucí název KLEE přestala vysílat a zanikla v roce 1950! Zástupce fir- my KLEE informoval BBC, že KLEE nevysílala už tři roky předtím, než Britové zaznamenali její televizní obraz. Dlužno říci, že technický zázrak - videorekordér - nebyl v té době ještě ani v plenkách.

Britové se rozhodli, že přijdou této záhadě na kloub. Pokud si někdo zažertoval, potřeboval k tomu tehdy ve-

řejně nedostupné a vysoce speciální zařízení, navíc zcela mimořádně finančně náročné. Po důkladném vyšetřování a zkoumání vyloučila britská i americká strana eventuality podobného žertíku.

Co se tehdy stalo? Odkud signál přišel? Kde se uchoval po dlouhé tři roky? Jak to, že zasáhl jen britské ostrovy? Kdo a jak signál vyslal?

Vedoucí technické správy BBC řekl novinářům: „Pro- věřovali jsme tuto událost ze všech možných úhlů a na základě všech informací, které jsou dosud známy o televizním vysílání. Je zcela nemyšlitelné, že by se signály dokázaly uchovat v nějakém prostoru až do chvíle, kdy se nám zjevily na obrazovkách. To je fyzikálně nepřijatelná úvaha, stejně jako předpoklad, že byly napětí odrazeny neznámým vesmírným tělesem z nějaké ohromné vzdálenosti. Napadá nás pouze jediné vysvětlení: záhadné televizní signály k nám vyslaly nějaké inteligentní bytosti záměrně, ze zdroje nám neznámého a za okolností zcela nevysvětlitelných.“

28/ Ďábel v Devonu

Dne 8. února 1855 se obyvatelé Devonshiru probudili do zasněženého rána a žasli. Během noci je totiž navštívil záhadný a neznámý vetřelec. Od Topshamu a Bictonu na severu až k Dawlishi a Totnesu na jihu „něco“ zanechalo na sněhu, zdech, plotech a střeších domů otisky chodidel, vyhlížející tak, jako by po těchto vskutku až nedostupných místech někdo prošel. Kdo byl původcem téměř neuvěřitelného množství stop a kdo dokázal „chodit“ po tak nepřístupných a bizarních místech? Kdo to byl a odkud přišel?

Před onou zvláštní nocí napadl v Devonshiru sníh

a vytvořil po kraji jednolitou bílou a ničím nenarušenou pokrývkou. Návštěvník do ní otiskl svoje šlépěje a denní světlo prozradilo nepochybně jeho pochodovou trasu.

Ráno tyto otisky objevilo několik osob. Například pe-kař z Topshamu, jakýsi George Fairly, si povšiml podiv- ných stop vedoucích až k jeho dveřím, kde se však stočily doprava a pokračovaly asi na pět stop vysoké zídce. Zde záhadně zmizely a sněh další stopy neukázal. Že by měl podivný host také křídla? Pan Fairly pátral po dalších po- drobnostech. Zjistil, že otisky jsou podobným stopám, které by ve sněhu mohlo zanechat kopyto. Pan Fairly byl velice rozrušen, ale nikoho nepřivolal a žádný poplach nespustil, protože musel upéct ranní chleba.

V dalších osadách Devonshiru učinili občané podob- ná zjištění. Někdo nebo něco obcházel noční krajinou a zanechávalo ve sněhu otisky prazvláštního paznehtu či kopyta. Stopy vedly z osady do osady a celkové délka ře- těžce šlápot přesáhla vzdálenost sta mil. Záhadné stopy směřovaly z Exmouthu, ležícího u jezera, na sever k Ra-leighu a Bictonu, západně do Woodbury a Topshamu a odtud k zálivu. Znovu se objevily na jihu poblíž Pow-dershamu, pak zahrnuly k Lusombe a Teignmouthu. Zde opět na vodní hladině končily, aby se znovu objevily ně- kolik mil jižně, jako by spadly s nebe, poblíž Newtonu a rovněž u Torquay, odkud si to přes vrcholky střech, přes ploty a sněhové pláně namířily k Totnesu.

Už před polednem zavládla v celé oblasti panika. Sku- piny mužů vyzbrojené tím, co jim právě přišlo pod ruku, hledaly původce této neuvěřitelně nezvyklé pochodové trasy, zaznamenané ve sněhu zcela nezpochybnitelně. Kdo to šmejdil okolo jejich příbytků minulé noci?

Panika a zděšení vzrostly znovu před setměním. Vráť se neznámý i následující noci?

Ne všichni ztratili tenkrát hlavu, a tak se nám až do-

dnes zachovala fakta, z nichž si lze utvořit o tehdejší události zcela jasný obraz. THE TIMES rovněž uveřejnily všechny podstatné okolnosti tajemného případu, v němž neznámé stvoření způsobilo paniku a zděšení v řadách místních obyvatel. Tyto noviny napsaly:

Stopy se jevily tak, jako by pocházely spíše od dvounohého než čtyřnohého stvoření. Měřily na délku osm palců, přičemž všechny otisky byly totožné, na šířku měřily dva a půl palce. U některých otisků bylo možno pozorovat zřetelný rozštěp, ale většinou byly stopy jednodité, s malým obloukem ve vrcholu...

Reportér THE TIMES poznamenal, že záhadné stvoření přistupovalo ke dveřím celé řady domů, aniž by zde zanechalo důkazy svědčící o nějaké činnosti. Ještě za osm dnů panovala v celé oblasti taková panika, že nikdo nepouštěl po setmění svůj příbytek, s výjimkou ozbrojených skupin. Některým novinářům bylo vysvětlení zřejmé, že stop vyčetli vše, kromě nepatrné maličkosti, neřekli totiž, o jakého tvora jde. Pokud to byl čtvernožec, řadil svoje stopy mimořádně nezvykle a nelogicky. Jestliže šlo o dvojnožce, co to bylo za záhadného tvora? S výjimkou některých ptáků, kteří kladli jednu nohu za druhou, žádný dvounohý živočich takto nikdy nekráčel.

Místní „experti“ však už přicházeli s vlastními interpretacemi. Reverend G. M. Musgrave byl první, kdo záhadu „rozluštil“. Chlácholil své ovečky, že stopy nezanechal nikdo jiný než klokan. Reverenda už však nezajímal, jak se do Devonshiru z daleké Austrálie dostal, ani jak a proč asi putoval po střeších usedlostí.

Jiní „experti“ prohlašovali, že stopy zanechali jezevci, vydry, skákavé krysy či obrovští ptáci, kteří sem zalétli z druhého konce světa. Všechna tato „vysvětlení“ měla jedinou chybičku, nebrala totiž v úvahu průkazné a podstatné okolnosti. Záhadný tvor totiž putoval nejen po ze-

mi a částečně i vzduchem, ale urazil také značný kus cesty pořádně studenou vodní lázní - mezi Exmouthem a Totnesem, a to vše dokázal za necelých pět hodin.

Objevila se i teorie, podle níž stopy zanechali dva nebo i tři záhadní tvorové. Jeden mohl vystoupit z řeky Exe u Exmouthu, prošel Bictionem a Topshamem a pak se vrátil nazpátek. Druhý tvor vystoupil ze zálivu poblíž Powderhamského zámku a vydal se na putování až do Teignmouthu, kde se znovu ponořil do vody. Třetí tvor vyšel ze zátoky u Teignmouthu a prošel svou trasu končící u Totnes. Tato teorie by obstála pouze za předpokladu, že všichni tři neznámí tvorové, se zcela mimořádnými pohybovými schopnostmi, se na svůj pochod vydali přesně ve stejnou dobu a ve stejné chvíli z trasy sešli, aniž by je kdokoli viděl a slyšel.

Několik tisíc osob hledělo s úžasem na stopy neznámého tvora. Trvalo několik týdnů, než panika ustoupila, ale ještě po mnoho let patřil neznámý návštěvník k nejoblíbenějším konverzačním tématům.

Devonshirský dábel měl svého předchůdce, který se objevil už v roce 1840. Napsal o něm výzkumník pobývající v Antarktidě, kapitán James C. Ross, který se v květnu

utábořil na místě zvaném Kerguelenský ostrov. Ross o své zkušenosti napsal:

Nikdy jsme nespatriili žádného živého tvora, avšak našli jsme stopy podobné stopám ponika či osla, které zkoumala skupina pod vedením poručíka Birda a jejichž měření provedl dr. Robertson. Stopy měřily tři palce na délku a dva palce na šířku a měly viditelnou prohlubeň, která je obvyklá na kopytu koně. Muži stopu sledovali v čerstvě napadnutém sněhu v naději, že snad záhadného tvora spatří, ale ztratili ji v ledovém poli, z něhož byl sníh vyfoukán.

Připusťme, že tvorové, kteří na obou místech stopy zanechali, mohli pocházet ze dna oceánu. Co víme o oby-

vatelích mořských hlubin? Málo nebo téměř nic, což do- kazuje i událost z listopadu 1953, kdy byl na břeh ostrova Canvey, patřícímu Británii, vyplaven mrtvý tvor v pokro- čilém stadiu rozkladu. Nikdo z přivolaných osob nedoká- zal tvora biologicky nikam zařadit, a než se dostavili slo- vutní odborníci z Londýna, bylo zahnívajíc tělo z hygie- nických důvodů spáleno. Zachoval se však jeh o popis, takže je zřejmé, že šlo o mořského živočicha, jehož trup a končetiny byly uzpůsobeny tak, že mu dovolovaly cho- dit po souši vzpřímeně. Naštěstí pro vědu neskončil ten- to případ je n hrstičkou teplého popela. Dne 11. srpna 1954 kráčel při břehu ostrova Canvey reverend Joseph Overs a při procházce spatřil podivně vyhlížející mrtvo- lu, vyplavenou v malé mořské zátocce. Reverend poslal jednoho ze svých průvodců pro policii. Policisté pak při- volali opravdové odborné znalce. Tvor byl dlouhý či vy- soký asi dvě a půl stopy, vážil dvacet pět liber, měl dvě veliké oči a výrazné chřtípí, byl vybaven žábami, ale na- místo rybích šupin byl pokryt růžovou kůží, připomína- jící kůži vepře. Měl výrazná a široká ústa. Nejpozoruhod- něji se jevila chodidla tohoto záhadného tvora. Živočich měl dvě krátké nohy zakončené chodidly s pěti pazoury, uzpůsobenými do kopyta a s oblinou ve vrcholu.

Jsou oni dva živočichové, vyvržení mořem na pobřeží ostrova Canvey, konečným rozřešením devonshirské zá- hady z minulého století? Anebo ná m je n přibýly další ne- zodpovězené otázky?

29/ Ošizený kat

Dav se zklidnil a nad městem zavládlo naprosté ticho. Pak se ozvaly zlověstné kroky. Na hrubou dlažbu vedoucí z věznice do soudní budovy vkročilo devět mladých mužů. Byli to vůdci vzbouřené irské mládeže, obvinění ze zrady královny. Přicházeli obklopeni vojáky, zakováni v železech a připoutáni jeden ke druhému jako nejnebezpečnější zločinci. Psal se rok 1848 a vzhledem k okolnostem mohli být odsouzeni pouze k trestu smrti.

S výjimkou členů soudního dvora a devíti vězňů zela obrovská soudní síň prázdnotou. Obvinění museli být potrestáni s příkladnou tvrdostí, aby duch rebelie, který reprezentovali, byl vykořeněn.

Předsedající si odkašlal a spustil: „Patricku Danahue, Charlesi Duffy, Thomasi McGee, Johni Mitchell, Michaeli Irelande, Thomasi Meaghery, Terenci McManusi, Morrisi Lyene a Richardu O'Gormane, byli jste shledáni vinnými ze zločinu spřísahání vůči královně. Chcete k tomu ještě něco dodat předtím, než bude vynesena rozsudek?“ Thomas Meagher byl mluvčím skupiny obviněných. Venku panoval teplý a jasný den a okna soudní budovy byla otevřena dokořán. Meagher věděl, že venku stojí bez hesla dav slyšící každé slovo, které v soudní síni padlo. A tak svoji odpověď artikuloval zřetelně a nahlas a ta se podle jeho předpokladu donesla až k uším naslouchajícíchho zástupu, což ovšem zaregistroval i soudce.

„Vaše ctihodnosti,“ začal Meagher, „provinili jsme se poprvé, ale nikoli naposledy. Tentokrát to s námi bylo jednoduché, o čemž svědčí skutečnost, že jsme tady. Jenže my vám teď dáváme čestné slovo, že to příště bude s námi složitější. Příště totiž už nebudeme natolik blábovití, abychom se dali chytit.“

Zvenčí se ozval bouřlivý potlesk naslouchajících. Ro-

zezlený soudce okřikl obviněného, udeřil kladívkem do stolu a zjednal pořádek. Pak bleskurychle vynesl nad obviněnými trest smrti oběšením.

Oněch devět mladých irských vůdců zaujalo pozornost nejširší světové veřejnosti, která pozvedla svoje hlasy za jejich záchranu. Mladíci získali čest i vlivné přímluvce v samotné Anglii. Moudří lidé nechtěli, aby po popravě povstali noví mučedníci. Královna Viktorie považovala rovněž za nerozumné potvrdit rozsudky smrti nad sympatickými a inteligentními mladíky, a tak soudní výrok změnila na doživotní nucené práce v tehdy nehostinné a nebezpečné australské divočině.

Takový zvrat mladíci očekávali a velice jej přivítali, nebyli totiž pouhými vlastenci, ale měli i řádný kus mladické odvahy. A tak brzy poté, co dorazili k australským břehům, dali vale doživotním nuceným pracím, aby svoje nadání zaměřili na nepopíratelně prospěšnější činnost, než byla otročina v australském buši. Jednoduše uprchli.

John Mitchell odejel do USA a stal se brilantním new-yorským politikem, jehož syn byl později zvolen starostou této světové metropole. Tom McGee se stal velice záhy členem kanadské vlády. Terence McManus a Patrick Danahue dosáhli v USA hodnosti brigádních generálů Unie v době občanské války Severu proti Jihu. Richard O'Grattan se stal generálním guvernérem v Novém Foundlandu. Tom Meagher udělal kariéru ve funkci guvernéra v Montaně.

Tři další muži získali význačné postavení v zemi, do níž byli posláni za trest. Morris Lyene se stal proslulým členem Nejvyššího soudu a ještě předtím vyhrál řadu proslavených sporů vůči britským právníkům. Do úřadu člena Nejvyššího australského soudu byl Lyene uveden svým někdejší spoluvězněm Michaellem Irelandem.

A to nejpikantnější nakonec. Když královna Viktorie přijímala ke slyšení nově zvoleného ministerského před- sedu Austrálie Charlese Duffyho (bylo to v roce 1871), po- šeptal jí její tajemník, že jde o téhož Duffyho, který byl právě před třidvaceti lety odsouzen za velezradu k tres- tu smrti oběšením. Když pak Charles Duffy vyprávěl krá- lovně o osudech dalších osmi zločinných velezrádců, vy- padala královna potěšené. Snad si uvědomila, že kat sice vyšel naprázdno, zato však jeho mandanti přispěli lid- stvu více než svrchovanou mírou humanity.

OBSAH

ČÁST PRVNÍ

1/ Zázrační koně z Elberfeldu	7
2/ Záhadná smrt Napoleona Bonaparta	16
3/ Jiskry života	24
4/ Zmizelá vesnice	28
5/ Kdo zastřelil Abrahama Lincolna?	30
6/ Opuštěná bitevní lod	44
7/ Neklidní mrtví	46
8/ Nedosažitelný poklad Dubového ostrova	57
9/ Teresa Neumannová - živoucí záhada	66

ČÁST DRUHÁ

10/ Nazpět se nikdo nevrátil	74
11/ Besslerovo kouzelné kolo	85
12/ Prokletá briga?	92
13/ Sen plný novinových titulků	98
14/ Nevysvětlitelné zmizení Olivera Larcha	102
15/ Tři zázrační psi	105
16/ Stráveni ohněm	110
17/ Tajemná síla Cheira Velikého	115
18/ Bezplatná námořní navigace	122

ČÁST TŘETÍ

19/ Prokletý Scharnhorst	126
20/ Zázračné proroctví svaté Odelie	130
21/ Muž odnikud	136
22/ Zázračný motor Johna Keelyho	140
23/ Hledání admirála pod zemí	148
24/ Jak kobyla vyřešila záhadu	151
25/ Novodobý Jonáš	156
26/ Záhady létajících talířů	159
27/ Signály z vesmíru	168
28/ Ďábel v Devonu	172
29/ Ošizený kat	177

